

QUARTERLY BULLETIN

2001 - IV

April 8, 2002
Issue no. 62

Correspondence related to this report should be addressed to the Economic Policy Department of the Centrale Bank van Aruba
Havenstraat 2, Oranjestad
Telephone (297) 822509
Telefax (297) 832251
Website: www.cbaruba.org
E-mail: cbaua@setarnet.aw

© 2001 De Centrale Bank van Aruba

The information contained in this report may be published and copied for educational and noncommercial purposes, provided the source is acknowledged.

ISSN: 0920-9905

CONTENTS

I. Developments in the fourth quarter of 2001

- 1.1 Introduction 1
- 1.2 The real sector 1
- 1.3 Money and credit 5
- 1.4 Nonmonetary financial institutions 7
- 1.5 Government finance 9
- 1.6 Balance of payments 11

II. Notices

- 2.1 **Een schets van de economische ontwikkeling** 17
- 2.2 **Monetary policy for 2002** 21
A press release of February 5, 2002.
- 2.3 **Memorandum inzake de schuldpositie van de overheid** 23
- 2.4 **De buitenlandse schuld van Aruba** 39
Een artikel van drs. L.A. Croes, econoom bij de afdeling Economisch Beleid.
- 2.5 **Het integriteitstoezicht op de financiële sector** 47
Een artikel van drs. P. Mungra R.A., hoofd afdeling Toezicht.
- 2.6 **Quantitative developments in the financial sector** 53
An article by the Supervision Department.

III. Statistical annex

General note 67

Tables:

- 1 Real sector**
- 1.1 Tourism 68
- 1.2 Growth in stay-over tourism 69
- 1.3 Consumer price indices 70
- 1.4 Percentage price changes 71
- 1.5 Construction activities 72
- 1.6 Utilities 73
- 1.7 Merchandise foreign trade by country 74
- 1.8 Merchandise foreign trade by product category 75
- 1.9 Oil refining 76

2	Monetary developments	
2.1	Monetary survey	77
2.2	Components of broad money	78
2.3	Causes of changes in broad money	79
2.4	Foreign assets	80
3	Monetary institutions	
3.1	Consolidated balance sheet of the money-creating institutions	81
3.2	Detailed balance sheet of the Centrale Bank van Aruba	83
3.3	Bank notes issued	85
3.4	Coins issued	86
4	Commercial banks	
4.1	Summary account	87
4.2	Prudential ratios	87
4.3	Detailed balance sheet	88
4.4	Commercial banks' loans to domestic sectors by kind of economic activity as of December 2001	92
4.5	Commercial banks' loans to domestic sectors by kind of economic activity	93
5	Nonmonetary financial institutions	
5.1	Financial survey	94
6	Interest rates	
6.1	Interest rates of commercial banks	95
6.2	Central Bank lending rates	96
6.3	Central Bank-offered rates on commercial banks' deposits	96
6.4	London interbank-offered rates on U.S. dollar deposits	96
6.5	Government security markets	97
7	Public finance	
7.1	Government financial operations	98
7.2	Government revenue	99
7.3	Government's position with the monetary system	100
8	International transactions	
8.1	Balance of payments	101
8.2	Components of the current account	102
8.3	Components of the capital and financial account	103
8.4	Balance of payments by sectors	104
8.5	Breakdown of merchandise trade	105
8.6	Official foreign exchange rates (selling) (Period averages)	106
8.7	Official foreign exchange rate (selling) (End of period)	107
	Explanatory notes to the tables	109

I. Developments in the fourth quarter of 2001

1.1 Introduction

The recession in the United States, aggravated by the terrorists attack of September 11, is strongly affecting domestic output, particularly of the tourism industry, the mainstay of the Aruban economy. For the second consecutive quarter, the number of nights visitors spent on the island crumbled, putting pressure on the tourism receipts, the hotel occupancy rate, and on the transaction volume of related sectors. Moreover, no large investment projects were initiated, and consumption remained subdued, contributing to an estimated 1 percent decrease in real gross domestic product in 2001. This decline was the first recorded during the past 15 years, when growth averaged 7 percent per annum. Available data for the first months of 2002 indicate an ongoing slackening in business activities, while since the beginning of last year, inflationary pressures weakened gradually, mainly reflecting a fall in world market oil prices.

On the financial front, the developments were mixed. Although, the government succeeded in realizing a financial surplus in the quarter under review, a much larger, and thus disquieting deficit was recorded in 2001. Even so, due to its commercial borrowings denominated in US dollars, the net foreign assets position of the monetary system strengthened further. The import coverage ratio somewhat exceeded the upper bound of the 5-6 months target range, also as a result of a limited growth in bank lending and a decline in the payments on the imports of non-oil goods and services. On balance, domestic money creation was negative during the fourth quarter of 2001, and for the year as a whole. These factors induced the Bank to suspend its direct credit control regime, and to slightly reduce the official interest rates to signal the need to promote economic activities and bring market rates more in line with current financial conditions.

Other policy instruments should also be applied without further delay to revitalize the economy, inter alia, via intensifying promotional campaigns to attract more high-spending tourists, mobilizing the available funds of the Fondo Desaroyo Aruba, and stimulating private investments to, among other things, diversify the production structure. The recent setback in tourism has once again clearly revealed the risks associated with the excessive dependency on only one business sector. A strategic development plan should be designed, preferably with external expert assistance, to select new projects to be initiated, determine their costs and benefits, and to set priorities. At the same time, financial stability should be safeguarded, by reversing the current upward trend in the budgetary deficit, containing further growth in the government's debt and finding viable solutions for the substantial financial claims recently put on the government ensuing from the hotel guarantees granted in the past.

1.2 The real sector

Tourism

During the quarter under review, the number of stay-over visitors and the nights spent by them on the island shrank notably, i.e., by 10 percent and 8 percent, respectively (see table A and statistical annex table 1.1). Registered tourism receipts, as recorded in

Table A: Indicators of tourism activity

	2000	2001	2000		2001	
			III	IV	III	IV
1. a. Tourism receipts (x AFL million) 1)	1,538.3	1,585.1	353.0	358.2	375.6	336.0
b. Tourism expenditure (x AFL million) 2)	1,319.3	1,327.3	324.6	313.5	306.6	310.6
2. Stay-over visitors (x 1,000)	721.2	691.4	196.8	169.3	176.3	151.9
3. Market shares (in percentage)						
a. United States	63.5	64.9	55.8	63.9	57.2	59.1
b. Venezuela	15.5	15.8	23.9	13.7	24.1	17.7
c. The Netherlands	4.2	4.1	4.0	4.7	3.9	5.3
d. Colombia	4.3	3.5	4.5	4.3	3.6	4.4
e. Other countries	12.5	11.7	11.8	13.4	11.2	13.5
4. Visitor nights (x 1,000)	5,247.8	5,144.6	1,402.8	1,264.4	1,343.2	1,160.8
5. Average nights stayed	7.3	7.4	7.1	7.5	7.6	7.6
6. a. Receipts per visitor night (AFL)	293	308	252	283	280	289
b. Average daily expenditure 3) (AFL)	204	211	193	209	203	213
7. Average hotel occupancy rate	76.0	75.6	76.6	73.8	74.5	68.4
8. Average daily rate hotels (AFL) 4)	233	243	189	248	197	232
9. Revenue per available room (AFL) 4)	129	135	105	130	111	108
10. Room tax receipts (x AFL million) 5)	22.5	25.8	5.0	6.2	5.7	4.7
11. Cruise visitors (x 1,000)	490.0	487.3	35.3	160.3	40.4	158.7
12. Number of cruise ship calls	331	298	22	109	25	98
13. Contribution to current account 6)	73	76	69	73	76	70

1) Gross receipts from stay-over and cruise tourism, as well as other tourism-related income (including, inter alia, the sale proceeds of time-share units) as recorded on a cash basis in the balance of payments.

2) Travel-related expenditure by stay-over visitors, before (e.g., pre-paid packages), during, and immediately after a trip as estimated by the CBS via a special survey.

3) Expenditure in Aruba only (thus, excluding e.g. payments for pre-paid packages), as calculated by the CBS.

4) Including time-share.

5) Excluding tax receipts related to previous periods.

6) Tourism receipts as a percentage of current account receipts, excluding the oil and free-zone sectors.

Source: CBA, CBS, Aruba Tourism Authority, Cruise Tourism Authority, Tax Collector's Office.

the balance of payments statistics, decreased by 6 percent to AFL 336 million. Consequently, its share in total current account receipts (excluding oil and free-zone sectors) contracted by 3 percentage points to 70 percent. The average hotel occupancy rate fell by 5.4 percentage points to 68.4 percent, the lowest fourth quarter figure ever recorded. Preliminary survey data from the Central Bureau of Statistics indicate that both the average daily rate of the hotels and revenue per available room declined, i.e., by 6 percent and 17 percent to AFL 232 and AFL 108, respectively. Room tax receipts shrank by 24 percent to AFL 5 million.

The number of stay-over visitors from the United States plunged by 17 percent to 89,733, causing their market share to fall by 4.8 percentage points to 59.1 percent. The decline in the number of nights spent by these visitors was less pronounced (14 percent), due to a somewhat longer average stay on the island. In contrast, arrivals

from Venezuela rebounded by 16 percent to 26,948, and their nights spent by 15 percent, following substantial decreases of the former during the three preceding quarters. Consequently, this country's market share increased by 4.0 percentage points to 17.7 percent. The Dutch market registered a modest 1 percent growth after steady declines in the previous six quarters. Its market share edged up by 0.6 percentage point to 5.3 percent, but their nights spent on the island fell by 2 percent.

In contrast, activities in the cruise sector remained rather stable. The number of passengers shrank by a mere 1 percent to 158,698, following a 28 percent increase in the corresponding quarter of 2000. The number of ship calls decreased by 11 to 98, mainly due to the use of larger vessels.

On an annual basis, the number of stay-over visitors and of nights spent fell by 4 percent and 2 percent, respectively, while the average hotel occupancy rate fell by a slight 0.4 percentage point to 75.6 percent. Cruise tourism showed a much smaller decline: the number of passengers edged down by 0.6 percent to 487,296. Growth in registered tourist receipts decelerated from 9 percent in 2000 to 3 percent by end-2001.

Construction

During the fourth quarter of 2001, construction activities picked up in the residential sector, but commercial building remained subdued. The import of cement grew by 6 percent, after a 38 percent drop in the corresponding quarter of 2000 (see statistical annex table 1.5). Also, the number of electrical installations approved went up by 2 percent. Construction permits granted by the Department of Public Works rose by 15 percent to 323, mainly due to the category "houses", which increased by 42 percent. Total permit value went up by 11 percent to AFL 49 million, primarily on account of the categories "houses" and "stores and shopping malls".

However, during the year as a whole, the construction sector remained in a slump, also because only few new government projects were initiated. The number of construction permits granted shrank by 19 percent in 2000 and 10 percent in 2001, mainly due to the category "houses". In contrast, total permit value increased by 4 percentage points to 14 percent, largely due to the categories "office buildings" and "stores and shopping malls". Imported cement and the number of approvals for electrical installations declined by 16 percent and 5 percent, respectively.

Utilities

Both domestic water and gas consumption edged up by 1 percent during the fourth quarter of 2001, compared to increases of 10 percent and 3 percent, respectively, in the corresponding quarter of 2000 (see statistical annex table 1.6). Growth in electricity consumption slowed down from 7 percent to 5 percent. Consequently, the increase in the weighted utilities consumption index decelerated by 5.4 percentage points to 3.2 percent. For 2001 as a whole, water consumption rose by 4 percent, compared to 5 percent in 2000. Electricity and gas consumption grew by 5 percent and 3 percent, respectively. As a result, the increase in the weighted utilities consumption index slowed down by 1 percentage point to 4 percent.

Merchandise trade

Preliminary trade figures from the Central Bureau of Statistics indicate that imported merchandise (excluding mineral fuels and free-zone goods) rose by 12 percent to AFL 387 million, following an 8 percent decrease in the corresponding quarter of 2000 (see statistical annex tables 1.7 and 1.8). This was mainly attributed to a 69 percent increase in imports of machinery and electrotechnical equipments, particularly for the oil sector. Merchandise exports more than doubled to AFL 15 million, primarily related to re-exports of animals and animal products (in particular chicken and milk). In 2001, imports grew by 2 percent to AFL 1,314 million, as against an 8 percent decline in 2000, and exports by 9 percent to AFL 53 million (2000: 8 percent decrease).

Oil sector

During the fourth quarter of 2001, the refinery's throughput plunged by 42 percent as against a 35 percent increase in the corresponding quarter of 2000. This was mainly attributed to the aftermath of a large fire incident in April 2001, which led to a temporary shutdown of part of the production process. Total export value of oil related products dropped by 49 percent to AFL 398 million, while import payments decreased even more, i.e., by 63 percent to AFL 209 million.

For the year 2001, the refinery's throughput fell by 23 percent, following a 13 percent increase in 2000. The total value of oil related export products rose by 28 percent, while a 3 percent decline in import payments for crude oil was registered. At the end of 2001, 597 persons were employed, i.e., 33 persons more than a year earlier.

Price developments

At the end of December 2001, the rate of inflation, measured as a quarterly average change in the consumer price index, abated by 1.1 percentage points to 2.6 percent (see table B and statistical annex table 1.3). This abatement resulted mainly from the "housing" and "transportation & communication" components of the index, which were influenced by a strong decline in world market fuel prices. Other components, including "food" and "clothing & footwear", increased further. On an annual basis, inflation slowed down by 1.1 percentage points to 2.9 percent. Adjusted for the energy components (i.e., water, electricity and gasoline), the 12-month average inflation increased by 0.3 percentage point to 3.0 percent.

The inflation differential with Aruba's major trading partner, the United States, narrowed by 0.5 percentage point to 0.1 percentage point. The real exchange rate index of the Aruban florin vis-à-vis the U.S. dollar remained unchanged at 102.0. The inflation differential with the Netherlands turned around sharply, i.e., by 3.1 percentage points to -1.6 percentage points, reflecting an increase in the value added tax and eco tax in that country. The inflation rate of Curaçao abated strongly, partly because the effects of the tax measures introduced at the end of 1999 receded. This resulted in a 2.9 percentage points turn-around in the price differential with Aruba to 1.1 percentage points (see table B).

Table B: Consumer price index
(Percentage change)

	2000	2001	2000			2001		
			II	III	IV	II	III	IV
	<i>(Period average)</i>							
Total index	4.0	2.9	4.4	4.3	3.7	3.0	2.6	2.6
a. Food	1.8	3.3	1.6	1.9	2.2	3.1	3.2	3.9
b. Beverage & tobacco	1.5	-0.3	1.8	1.5	0.6	-0.3	-0.3	0.2
c. Clothing & footwear	5.6	8.8	4.9	6.1	7.4	8.3	8.6	9.6
d. Housing	8.1	0.8	10.2	8.4	5.2	2.5	-4.4	1.4
e. Housekeeping & furnishing	3.5	4.2	3.9	3.8	2.8	3.3	4.7	5.1
f. Health	0.4	0.1	0.5	0.3	0.2	0.1	0.0	0.0
g. Transport & communication	3.0	0.4	3.1	3.1	2.7	1.4	-0.3	-1.4
h. Recreation & education	3.9	2.0	4.1	4.2	3.4	1.9	1.7	1.9
i. Other	3.0	2.9	3.1	3.4	3.3	3.0	2.5	2.3
	<i>(Twelve-month average)</i>							
Aruba	4.0	2.9	3.5	4.0	4.0	3.6	3.1	2.9
United States	3.4	2.8	2.9	3.2	3.4	3.4	3.2	2.8
Curaçao	5.8	1.8	3.7	5.7	5.8	3.8	2.5	1.8
The Netherlands	2.5	4.5	2.2	2.3	2.5	3.7	4.2	4.5
Real exchange rate index (1995=100) 1)	102.0	102.0	101.7	101.9	102.0	101.9	101.9	102.0

1) Relative to the U.S.A. Based on CPI 12-month averages.

Source: CBA, CBS Aruba, CBS the Netherlands, CBS the Netherlands Antilles, U.S. Bureau of Labor Statistics.

1.3 Money and credit

Causes of changes in money supply

In the fourth quarter of 2001, money supply increased by a mere AFL 1 million to AFL 1,841 million, compared to the preceding quarter (see table C). Narrowly-defined money (i.e., currency in circulation and demand deposits) rose by AFL 52 million or 8 percent, mainly due to an increase in demand deposits denominated in Aruban florin. On the other hand, quasi-money—comprising time and savings deposits, and treasury bills held by the public—contracted by almost the same amount, reflecting declines in short-term time deposits denominated in Aruban florin and savings deposits. The latter was related to a reclassification of part of these deposits as demand deposits.

International transactions resulted in an AFL 4 million inflow of funds from abroad, as against AFL 71 million in the preceding quarter. This inflow was almost completely offset by an AFL 3 million net domestic money destruction. The Bank's foreign exchange reserves grew by AFL 30 million or 6 percent to AFL 540 million, while those of the commercial banks contracted by AFL 26 million or 17 percent to AFL 128 million. On balance, net foreign assets of the monetary system (excluding revaluation differences of gold and official foreign exchange holdings) rose by a mere 1 percent to AFL 668 million.

Table C: Causes of changes in money supply
(In AFL million)

	2000	2001	2000			2001		
			II	III	IV	II	III	IV
1. Net domestic money creation	84.2	-33.1	23.3	32.0	-10.0	12.6	-25.8	-2.6
a. Net domestic credit	115.8	30.7	34.6	24.6	-7.3	37.5	-17.7	-0.2
- Public sector	-13.4	-24.7	-11.7	1.2	-4.6	22.5	-23.7	-25.5
- Private sector	129.2	55.4	46.4	23.4	-2.7	15.0	6.0	25.2
b. Other domestic factors (net)	-31.6	-63.8	-11.3	7.4	-2.7	-24.9	-8.1	-2.4
2. Inflow of foreign funds 1)	-45.0	135.6	-14.4	-32.0	-28.6	-29.3	70.8	3.7
a. Current account transactions	550.3	764.3	-236.7	140.2	139.0	640.8	-726.3	249.1
b. Net capital inflow 2)	-595.3	-628.7	222.3	-172.2	-167.6	-670.1	797.1	-245.4
3. Broad money creation	39.2	102.4	9.0	-0.1	-38.6	-16.7	45.0	1.1
a. Money	5.8	104.8	38.7	-23.0	-10.5	-14.0	37.0	51.8
b. Quasi-money	33.3	-2.4	-29.7	22.9	-28.1	-2.7	8.0	-50.8
<i>(12-month percentage change)</i>	<i>(2.3)</i>	<i>(5.9)</i>	<i>(8.8)</i>	<i>(5.7)</i>	<i>(2.3)</i>	<i>(1.0)</i>	<i>(3.5)</i>	<i>(5.9)</i>

1) Revaluation differences of gold and official foreign exchange holdings are excluded in order to approximate the net import of foreign funds by the nonmonetary sectors.

2) Including items not yet classified and errors and omissions.

Source: CBA.

The domestic money destruction was mainly brought about by the non-credit related balance sheet items. Domestic credit, on the other hand, contracted only marginally, because an AFL 26 million drop in net claims on the public sector was almost completely compensated for by an AFL 25 million increase in lending to the private sector. Both housing mortgages and loans to enterprises increased by AFL 13 million, or by 3 percent and 2 percent, respectively. The latter reflected mainly long-term loans and mortgages granted to enterprises. Consumer credit rose by a marginal AFL 1 million (0.3 percent).

Interest rates

In the quarter under review, the commercial banks' average interest rate spread, i.e., the difference between the weighted average deposit and lending rates, narrowed by 1.3 percentage points to 5.9 percent, compared to the previous quarter. The weighted average deposit rate grew by almost 0.5 percentage point to about 5.7 percent, reflecting mainly an increase in time deposit rates. The savings deposit rate remained virtually unchanged at 4 percent. The average lending rate declined by almost 1 percentage point to 11.6 percent, due to a slight decline in the rates of housing mortgages, consumer loans and commercial loans to 10.6 percent, 17.1 percent and 10.2 percent, respectively. In contrast, the lending rate on commercial mortgages edged up to 10.5 percent.

The advance rate of the Centrale Bank van Aruba was kept at 6.5 percent (see statistical annex table 6.2). The 7-, 30- and 90-day central bank offered rates on deposits were reduced by about 1 percentage point to 0.9 percent, 1.1 percent and 1 percent, respectively, following reductions in the corresponding rates in the United

States (see statistical annex table 6.3). The three-month treasury bill issue of February 2002 and the six-month cash loan certificate issued in December 2001 recorded yields per annum of 3.6 percent and 2.1 percent, respectively, while the seven-year government bonds, issued in December 2001, yielded 7.125 percent (see statistical annex table 6.5).

Monetary developments during 2001

For the year as a whole, growth in money supply accelerated by 4 percentage points to 6 percent. Net inflow of foreign funds amounted to AFL 136 million, following an AFL 45 million outflow a year earlier. On the other hand, net domestic assets shrank by AFL 33 million, brought about by an AFL 64 million decline in non-credit related items. Domestic credit rose by AFL 31 million, primarily due to increases in housing mortgages, consumer credit and loans to enterprises of AFL 44 million (11 percent), AFL 9 million (3 percent) and AFL 9 million (1 percent), respectively. The financial transactions of the government with the banking sector contributed with AFL 25 million negatively to the monetary growth. At the end of the year, overall credit was 4.7 percent higher than a year earlier, or 1.3 percentage points below the Bank's 6 percent guideline.

Monetary policy for 2002

Due to favorable developments in the various monetary indicators, and the relatively subdued business activities, the Bank decided to suspend its prevailing system of direct control of the commercial bank's credit growth, for the time being until the end of June 2002. As of February 1, the Bank has also reduced its advance rate and the compensating fee for any deficiency in the commercial bank's monetary cash reserve requirement to 6.0 percent and 4.5 percent, respectively, to signal the Bank's preference to bring credit and debit market interest rates more in accordance with current economic and financial conditions. Details of this matter are given in a press release reproduced in chapter II, paragraph 2.2 of this bulletin.

1.4 Nonmonetary financial institutions

The balance sheet

In the fourth quarter of 2001, the aggregated assets of the nonmonetary financial institutions grew by AFL 26 million or 2 percent to AFL 1.4 billion, compared to the preceding quarter (see table D). This growth resulted mainly from an AFL 20 million or 2 percent rise in gross domestic claims, reflecting increases in both claims on the public and private sector of AFL 13 million and AFL 7 million, respectively. Net foreign assets held by these institutions rose by AFL 6 million or 2 percent to AFL 350 million.

On the liability side, the pension fund provisions and the insurance reserve fund went up by AFL 40 million (4 percent) and AFL 5 million (2 percent), respectively. In contrast, miscellaneous items shrank by AFL 19 million.

Table D: Nonmonetary financial institutions 1)
(End of period, in AFL million)

	2000			2001		
	II	III	IV	II	III	IV
1. Net foreign assets	408.3	420.7	418.0	414.2	343.8	349.8
2. Domestic assets	974.8	1,015.8	1,021.7	1,058.1	1,073.9	1,093.6
a. Government	420.7	428.7	427.1	458.1	467.3	480.4
b. Private sector	554.1	587.1	594.6	599.9	606.6	613.2
3. Total assets= total liabilities	1,383.2	1,436.6	1,439.7	1,472.2	1,417.6	1,443.4
4. Borrowings and deposits	65.8	70.0	62.1	63.4	54.3	54.6
a. Government	41.6	45.6	36.6	36.6	36.6	36.6
b. Other residents	24.1	24.4	25.5	26.8	17.7	18.0
5. Pension fund provisions	1,052.8	1,073.4	1,074.6	1,099.8	1,096.4	1,136.3
6. Insurance reserve fund	218.1	222.8	232.7	247.8	252.7	257.3
7. Other items (net)	46.6	70.3	70.2	61.2	14.2	-4.7

1) Comprise mortgage banks, pension funds (including APFA), life insurance companies, finance companies, the Aruban Investment Bank, and the Social Security Bank.

Source: CBA.

The housing mortgages market

In the quarter under review, nonmonetary financial institutions granted AFL 11 million more housing mortgages compared to the preceding quarter, bringing their total portfolio to AFL 444 million (see table E). Commercial banks registered a similar growth rate. This type of lending rose by AFL 7 million at pension funds and by AFL 5 million at mortgage banks, respectively, while that of life insurance companies contracted slightly. As a result, the market share of nonmonetary financial institutions remained virtually unchanged.

Table E: Housing mortgages
(End of period, in AFL million)

	2000			2001		
	II	III	IV	II	III	IV
1. Total	781.6	812.4	821.6	852.7	865.3	889.2
2. Commercial banks	379.4	394.9	400.5	420.5	432.1	444.8
3. Mortgage banks	273.6	282.6	283.3	289.2	291.4	295.9
4. Pension funds	58.9	60.6	62.7	66.3	66.7	73.8
5. Life insurance companies	67.7	72.5	73.3	74.4	72.9	72.5
6. Other	2.0	1.7	1.8	2.2	2.2	2.2

Source: CBA.

1.5 Government finance

Financial operations

In the fourth quarter of 2001, total revenue increased by AFL 3 million or 1 percent to AFL 247 million, compared to the corresponding period of 2000. On the one hand, non-tax revenue increased by a notable AFL 34 million (87 percent), following an AFL 60 million transfer from the Telecommunication company (SETAR) to cover an urgent need for liquidity by the government. On the other hand, tax revenue shrank by AFL 31 million (15 percent), due to an AFL 26 million (23 percent) decline in income and profit tax collections following an incidental upsurge in the fourth quarter of 2000 related to a temporary introduction of a special tariff on the distribution of accumulated profits to shareholders. In addition, receipts from taxes on property and on services decreased by AFL 4 million and AFL 2 million, respectively. Again, no foreign grants were received (see table F and statistical annex tables 7.1 and 7.2).

Estimated expenditure on a cash basis increased by AFL 11 million or 5 percent to AFL 238 million, due mainly to transfers to the General Health Insurance (AZV) amounting to AFL 44 million. Provisional data of the Department of Finance also indicate that payments for goods and services and investments were reduced by AFL

Table F: Government financial operations 1)

(in AFL million)

	2000	2001	2000		2001	
			III	IV	III	IV
1. Total revenue and grants	742.2	731.6	162.2	243.1	173.0	246.5
a. Tax revenue	624.5	606.3	140.5	203.9	159.3	173.3
b. Nontax revenue	100.8	125.3	21.7	39.2	13.7	73.2
c. Grants	16.9	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2. Expenditure and items n.i.e.	736.0	749.6	177.8	227.0	182.8	238.1
3. Financial deficit (-)	6.2	-18.0	-15.6	15.9	-9.8	8.4
4. Net foreign capital 2)	24.1	22.2	35.7	-10.8	35.4	-16.8
5. Net domestic capital 3)	-16.9	20.6	-21.3	-0.5	-1.9	33.9
6. Net recourse to the monetary system (-)	13.4	24.7	-1.2	4.6	23.7	25.5

7. Memorandum item						
a. Unmet financing requirements 4)	96.1	197.9	121.7	96.1	216.9	197.9
b. Financial deficit	-31.2	-119.8	-38.7	41.7	-53.5	27.4

1) Preliminary figures and estimates on a cash basis.

2) In 2000 and the fourth quarter of that year, the AFL 36.7 million debt settlement resulting from the separation of funds associated with the Status Aparte of Aruba in 1986 has been reclassified from a current transfer in the "items not included elsewhere" to a repayment of debt in the item "net foreign capital".

3) Net capital attracted from nonmonetary sectors. Commercial banks' loans to the government are included in item 6.

4) At the end of the period. The unmet financing requirements comprise all unsettled payment obligations to other sectors irrespective of the time frame in which they mature. This concept is broader than the term payment arrears, which according to a definition used by the Ministry of Finance only includes bills with due dates over 90 days.

Source: Department of Finance, Tax Collector's Office, CBA.

11 million and AFL 10 million, respectively, and wage-related costs by AFL 2 million to AFL 96 million. Interest payments fell by a slight AFL 1 million to AFL 9 million.

On balance, the AFL 16 million financial surplus recorded in the fourth quarter of 2000 narrowed to AFL 8 million. In addition, registered unmet financial requirements declined by AFL 19 million compared to the third quarter of 2001, mainly due to the settlement of payment arrears vis-à-vis the AZV and suppliers of goods and services. Including the change in these requirements, an AFL 27 million financial surplus was recorded in the quarter under review. However, due to an AFL 102 million increase in the unmet financing requirements, the annual financial deficit surged from AFL 31 million in 2000 to AFL 120 million in 2001, or from an estimated 1 percent of nominal gross domestic product to a disquieting 3.5 percent.

In the quarter under review, the government issued US\$ 14 million (equivalent to AFL 25 million) in bonds and attracted an AFL 15 million loan from SETAR. The latter was reserved to settle payments due to marketing companies in the tourism sector. On balance, the government's deposits with the banking system increased by AFL 31 million to AFL 103 million at the end of 2001, of which AFL 40 million has been earmarked for possible future claims and AFL 31 million for development projects. Its gross liabilities to the monetary system increased to AFL 78 million in the quarter under review (see statistical annex table 7.3).

Outstanding debt

As mentioned in the Bank's bulletin of the fourth quarter of 2000, a consensus was reached between the General Pension Fund Aruba (APFA) and the Government on new actuarial assumptions when calculating the accrued liability to APFA, comprising the unfunded accrued liabilities of, as well as the receivables from the government related to premiums and dearness allowances. According to provisional unaudited estimates, this consensus initially led to a substantial reduction of APFA's claim on the government at the end of 2000. Although still no audited data are available, the figures for the period 1998 up to and including 2001 have been adjusted upwards, based on more recent information.

According to presently available data, outstanding public debt (excluding guarantees) amounted to AFL 1,152 million at the end of 2001, i.e., AFL 145 million or 14 percent higher than a year earlier (see table G). Domestic debt rose by a notable AFL 133 million, reflecting mainly an AFL 113 million higher nonnegotiable debt. The short-term component of this debt surged by an ample AFL 100 million, mainly due to an increase in payment arrears vis-à-vis the APFA and suppliers of goods and services. The long-term component went up by AFL 11 million, particularly as a result of the loan obtained from SETAR referred to earlier. An additional AFL 8 million in treasury bills and AFL 25 million in bonds were issued in August and December 2001, respectively, while AFL 16 million maturing bonds were repaid in June.

The outstanding foreign debt also went up, i.e., by AFL 12 million to AFL 388 million. It should be noted that the guarantees are not included in these figures. However, two claims (amounting to an estimated AFL 210 million) ensuing from two hotel projects have recently become due on demand. An US\$ 21 million (AFL 38 million) loan was acquired on the international capital market in July 2001, while total

Table G: Outstanding government debt
(End of period, in AFL million)

	2000			2001		
	II	III	IV	II	III	IV
1. Total debt 1)	955.0	983.1	1,007.8	1,070.0	1,156.2	1,152.4
2. Domestic debt	636.1	644.6	632.1	707.2	748.4	764.8
a. Negotiable	189.2	167.7	165.1	152.0	160.0	184.9
- Treasury bills	32.0	32.0	29.4	32.0	40.0	40.0
- Cash certificates	8.0	8.0	8.0	8.0	8.0	8.0
- Government bonds	149.2	127.7	127.7	112.0	112.0	136.9
b. Nonnegotiable	446.9	476.9	467.0	555.2	588.4	580.0
- Short-term 2)	108.7	126.2	99.5	187.7	220.1	201.3
- Long-term	338.2	350.7	367.5	367.5	368.3	378.7
3. Foreign debt 3)	318.9	338.5	375.7	362.8	407.8	387.6

- 1) Preliminary revised figures and estimates. Excluding the debt resulting from the separation of funds associated with the Status aparte of Aruba in 1986 and guarantees. The latter amounting to about AFL 273 million (excluding interest) at the end of December 2001.
- 2) Including suppliers' credit and short-term debt to APFA. Excluded are overdue deposits to earmarked accounts at the Bank.
- 3) At end-of-period exchange rates.

Source: Department of Finance.

debt repayments amounted to AFL 15 million. The appreciation of the Aruban florin vis-à-vis the Dutch guilder contributed with AFL 9 million to the reduction of this debt. A detailed analysis of the development in the government's debt is provided in chapter II, paragraph 2.3 of this bulletin.

1.6 Balance of payments

Overall outcome

In the fourth quarter of 2001, the balance of payments recorded an AFL 4 million overall surplus, against an AFL 29 million deficit in the corresponding quarter of 2000 (see table H and statistical annex 8.1). An AFL 249 million current account surplus was offset by an AFL 251 million deficit in the capital and financial account. Consequently, net foreign assets of the monetary sector (including revaluation differences of gold and official foreign exchange holdings) rose to AFL 706 million at the end of 2001. This amount is a notable AFL 146 million or 26 percent bigger than that of a year earlier. The end-of-period non-oil merchandise import coverage ratio increased to 6.8 months; its 12-month moving average rose to 6.5 months, slightly exceeding the upper bound of the 5 to 6 months target range.

Oil sector

As a result of the temporary interruption of part of the production process at the refinery following a fire, the surplus on the current account of the oil sector widened from AFL 155 million in the fourth quarter of 2000 to AFL 248 million in the period

Table H: Balance of payments
(in AFL million)

	2000	2001	2000		2001	
			III	IV	III	IV
1. Current account (net)	550.3	764.3	140.2	139.0	-726.3	249.1
a. Oil sector	456.3	620.1	155.7	154.7	-704.1	248.2
b. Free zone	-3.6	9.7	-7.1	-5.4	4.9	2.8
c. Rest of economy	97.6	134.5	-8.4	-10.3	-27.1	-1.9
- Private sector	132.2	177.1	0.1	3.2	-21.3	20.2
- Public sector	-34.6	-42.6	-8.5	-13.5	-5.8	-22.1
2. Capital and financial account (net)	-583.6	-620.0	-172.1	-166.4	812.4	-250.8
a. Oil sector	-417.2	-571.8	-147.0	-143.8	734.0	-224.5
b. Free zone	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
c. Rest of economy	-166.4	-48.2	-25.1	-22.6	78.4	-26.3
- Private sector	-207.4	-70.4	-60.8	-11.8	43.0	-9.5
- Public sector	41.0	22.2	35.7	-10.8	35.4	-16.8
3. Items not yet classified 1)	-11.7	-8.7	-0.1	-1.2	-15.3	5.4
4. Overall balance (1+ 2+ 3)	-45.0	135.6	-32.0	-28.6	70.8	3.7
5. Banking transactions 2)	16.2	12.6	25.1	-0.8	-31.6	26.3
6. Increase (-) in official reserves 3)	28.8	-148.2	6.9	29.4	-39.2	-30.0

Memorandum items:						
7. a. Official reserves (including gold)	419.8	578.2	442.1	419.8	536.7	578.2
b. In months of merchandise imports 4)						
- End-of-period	3.9	5.6	4.3	3.9	5.3	5.6
- Twelve-month average	4.2	4.9	4.1	4.2	4.5	4.9
8. a. Total reserves of the monetary sector	560.7	706.4	584.1	560.7	691.2	706.4
b. In months of merchandise imports 4)						
- End-of-period	5.2	6.8	5.7	5.2	6.8	6.8
- Twelve-month average	5.8	6.5	5.8	5.8	6.2	6.5

1) Including errors and omissions.

2) Minus (-) sign denotes an increase in assets and a decrease in liabilities.

3) Excluding revaluation differences of gold and official foreign exchange holdings.

4) Excluding the oil sector.

Source: CBA.

under review. Export receipts from refined oil products and goods procured in ports crumbled by AFL 647 million (46 percent) to AFL 767 million, but imports of crude oil declined even more, i.e., by AFL 673 million (60 percent) to AFL 454 million. On the other hand, the deficit on the capital and financial account widened further, i.e., from AFL 144 million to AFL 225 million, reflecting a decrease in the intercompany liabilities associated with the surplus on the current account. On balance, the oil sector sold AFL 19 million in foreign exchange to the local commercial banks, bringing total sales in 2001 up to AFL 43 million.

Free-zone sector

Export receipts of the free-zone sector increased by AFL 7 million or 19 percent to AFL 41 million, while import payments (c.i.f.) decreased slightly, i.e., by AFL 1 million or 4 percent to AFL 35 million. As a result, an AFL 5 million current account deficit in the fourth quarter of 2000 turned around into an AFL 3 million surplus in the

quarter under review. On balance, the free-zone sector sold AFL 3 million in foreign exchange to the local commercial banks, and AFL 10 million for the year as a whole.

Rest of the economy

The current account deficit of the rest of the economy (i.e., excluding the oil and free-zone sectors) shrank by AFL 8 million to only AFL 2 million, partly due to lower merchandise import payments. Moreover, an AFL 6 million deficit on the income account in the fourth quarter of 2000 turned into an AFL 1 million surplus, because of higher interest receipts from foreign investments and a drop in interest payments on loans and in dividend transfers to nonresidents. On the other hand, the deficit on current transfers rose by AFL 2 million to AFL 13 million, while the net receipt on services declined by AFL 8 million to AFL 242 million, partly because of a 6 percent decrease in revenue from tourism.

The deficit on the capital and financial account widened by AFL 4 million to AFL 26 million in the quarter under review, mainly due to a deterioration in portfolio and other investments accounts. The former was associated with a net decrease in the acquisition of foreign securities, while the latter mainly resulted from increases in foreign bank and other balances of residents and higher repayments on official debt.

On balance, the external transactions of the rest of the economy resulted in an AFL 18 million outflow of funds to abroad. However, for the year 2001 as a whole, this sector's net contribution to the increase in the foreign reserves amounted to AFL 83 million.

II. Notices

2.1 EEN SCHETS VAN DE ECONOMISCHE ONTWIKKELING

Aruba heeft sedert de verkrijging van de Status Aparte binnen het Koninkrijk der Nederlanden in 1986 een overwegend gunstige economische ontwikkeling doorgemaakt, waarbij in het algemeen de monetaire en financiële verhoudingen gezond bleven. Hierbij dient te worden bedacht dat genoemd politiek feit vrijwel samenviel met de sluiting van de Exxon-olieraffinaderij, tot dan toe de hoeksteen van de economie. Als uitvloeisel hiervan werd het binnenlandse product (bbp) bijna gehalveerd, terwijl de belastingontvangsten met 40 procent daalden.

Teneinde de economie weer op gang te krijgen, richtte het beleid zich op het verder ontwikkelen van het toerisme. Mede door de verlening van overheidsfaciliteiten (de zogenoemde “tax holidays” en hotelgaranties) konden buitenlandse particuliere financieringsmiddelen worden aangetrokken en voltrok zich rond begin jaren negentig een investeringshousse. Als resultaat hiervan verdrievoudigde de voorraad hotelkamers. Het aantal toeristen nam fors toe, ook omdat Aruba kon profiteren van een conjuncturele opleving van de Amerikaanse economie. Illustratief is dat tijdens de periode 1986-1992 het aantal overnachtingen steeg met gemiddeld 21 procent per jaar en de deviezenopbrengsten uit deze sector met 19 procent.

Gedurende de aangegeven periode beliep de gemiddelde reële toename van het bbp 9 procent per jaar. Nadien liep de jaarlijkse groei stapsgewijs terug tot naar schatting 5 procent in de periode 1993 tot en met 2000. De daling van het groeitempo van de algemene bedrijvigheid weerspiegelt het feit dat de economie haar bestaande capaciteitsgrenzen heeft bereikt, terwijl nieuwe investeringen in met name de hotelsector goeddeels achterwege bleven, vooral als gevolg van een in 1994 ingesteld moratorium op de bouw van kamers. Door de hoge bezettingsgraad van de verblijfsaccommodatie (die thans in totaal circa 7000 kamers omvat), zette de vermindering van de toename van het aantal overnachtingen zich voort en wel tot gemiddeld 5 procent per jaar in het tijdvak 1993-1996 en tot 3 procent gedurende de periode 1997-2000.

Ook de overheid ging steeds minder investeren. In de periode 1994-1996 bedroegen haar investeringen (op kasbasis) gemiddeld ongeveer AFL 71 miljoen per jaar ofwel 3 procent van het bbp, terwijl deze in het tijdvak 1997-2000 werden teruggeschroefd tot AFL 47 miljoen (1,6 procent van het bbp). Belangrijke oorzaken hiervan waren de steeds nijpender wordende liquiditeitsproblemen, alsmede het opdrogen van de samenwerkingsgelden vanuit Nederland als gevolg van een wijziging in de onderlinge relaties en de juridische problemen rond de oprichting van het Fondo Desaroyo Aruba (FDA). Deze laatste zijn uiteindelijk opgelost en de stichting is in december 2001 officieel van start gegaan.

Bovendien wordt Aruba sedert medio 2000 geconfronteerd met een ernstige verslechtering van het externe klimaat. Er komt dan vrij abrupt een einde aan een decennium van hoogconjunctuur in de Verenigde Staten, hetgeen zich direct doet gevoelen in de toeristische sector. Voor het jaar 2000 als geheel beloopt de groei van het aantal overnachtingen nog slechts 2,0 procent, ruim 3 procentpunten minder dan in 1999. Gedurende de eerste acht maanden van 2001 is er sprake van een verdere vertraging van het aantal overnachtingen en wel tot 1,5 procent. De 11 september gebeurtenissen doen de situatie aanzienlijk verder verslechteren. De ontwrichting van

het vliegverkeer in genoemd land en de onzekerheid die daarna volgde heeft in de periode september-december geleid tot een daling van de overnachtingen van bijna 10 procent. Voor de economie die het in dominante mate van deze sector moet hebben is deze teruggang een flinke klap.

Over het gehele jaar 2001 gemeten is er niettemin per saldo sprake van een afname van het aantal overnachtingen van slechts 2,0 procent, terwijl de bezettingsgraad van de hotels vrijwel gelijk blijft aan het jaar daarvoor, te weten circa 76 procent. Een verklaring voor dit meevallende resultaat is dat het effect van de inkrimping van de Amerikaanse markt deels wordt gecompenseerd door een opleving in de Venezolaanse markt. Deze gang van zaken toont wederom het belang van een verdere geografische diversificatie. Het is dan ook teleurstellend dat het benutten van de potentiële mogelijkheden tot uitbreiding van het toerisme uit Europa wordt gehinderd door de hoge vliegtarieven en de beperkte stoelcapaciteit. Als gevolg hiervan is Aruba aldaar niet in staat te concurreren met andere populaire nabij gelegen bestemmingen (zoals de Dominicaanse Republiek en Isla Margarita).

Als uitvloeisel van bovengenoemde gebeurtenissen laat het reële bbp in 2001 voor het eerst sinds 1986 een krimp zien en wel van naar schatting 1 procent. Gedurende de eerste maanden van 2002 zet de daling van het aantal overnachtingen zich voort en blijft de algemene bedrijvigheid nogal flauw. Echter, indien zoals thans wordt verwacht de Amerikaanse economie in de tweede helft van het jaar weer opleeft, zou het Arubaanse bbp zich kunnen stabiliseren rond het vorig jaar bereikte niveau. Om dit te bereiken dient evenwel de marketing van het toerisme verder te worden geïntensiveerd, mede door een doelmatige benutting van de voor dit doel van Nederland ontvangen gelden. Verder moeten de overheidsinvesteringen worden opgevoerd, met name door het in versneld tempo uitvoeren van projecten te financieren met de voor de periode 2000–2002 beschikbare samenwerkingsgelden ten belope van in totaal ruim AFL 65 miljoen.

Het realiseren van additionele overheidsinvesteringen uit voornoemde bron is van vitaal belang voor het geven van een impuls aan de algemene bedrijvigheid, te meer omdat het Land Aruba nauwelijks over eigen middelen beschikt om deze bestedingen ter hand te nemen. De openbare financiën zullen vooralsnog immers zwak blijven, mede doordat achterstallige betalingen aan leveranciers van goederen en diensten moeten worden verricht. Verder vormen de verplichtingen aan het Algemeen Pensioenfonds Aruba (APFA) en de Algemene Ziektekosten Verzekering (AZV) een zware belasting voor de begroting. In 2001 bereikte het financieringstekort (inclusief de mutatie in de betalingsachterstanden) een hoogtepunt van AFL 120 miljoen of 3,5 procent van het bbp, vergeleken met AFL 31 miljoen in 2000 (1 procent van het bbp).

De beoogde doelstelling om te geraken tot een “balanced budget” is dan ook bij lange na niet bereikt en ligt vooralsnog evenmin binnen handbereik. Hierdoor is de essentiële conditie voor het financieel op eigen benen kunnen staan niet vervuld. Er dient dan ook zonder verder uitstel een grondige sanering van de overheidsfinanciën te worden doorgevoerd. Een en ander dient te resulteren in vergroting van het aandeel van het bbp dat toevalt aan de overheid en in een terugdringing van de consumptieve uitgaven.

Door de aanhoudende en in omvang toenemende financieringstekorten loopt de overheidsschuld verder op. Per ultimo 2001 bedraagt deze bijna AFL 1,2 miljard of

circa 34 procent van het bbp. Gegeven de beperkte terugbetalingcapaciteit van de overheid en de extra kosten die de voortgaande vergrijzing van de bevolking met zich zal brengen, dient het financieringstekort geleidelijk te worden geëlimineerd, teneinde een verder oplopen van de schuld te voorkomen. In dit verband dient ook te worden vermeld dat met name de buitenlandse commerciële schuld sterk is gestegen, te weten van slechts AFL 7 miljoen per ultimo 1997 tot AFL 197 miljoen thans. Deze leningen zijn mede aangegaan om concessionele schulden af te lossen, hetgeen zich weerspiegelt in stijgende rentelasten. Een bijkomende ernstige tegenvaller betreft de direct opeisbare toewijzing van twee vorderingen voortvloeiend uit de in het verleden verstrekte hotelgaranties ten bedrage van ongeveer AFL 210 miljoen (inclusief rente per medio 1997). De regering is echter voornemens hier tegen in beroep te gaan teneinde deze tegenvaller substantieel te beperken.

Ondanks de aangeduide teruggang van de algemene bedrijvigheid en de zwakke overheidsfinanciën laten de monetaire indicatoren een bevredigende ontwikkeling zien. Zo is, als gevolg van de doorwerking van de daling van de wereldmarktprijzen van olie in de water- en elektriciteitsstarieven en de brandstofprijzen, het inflatietempo vertraagd; zij loopt momenteel weer goeddeels in de pas met dat in de Verenigde Staten. Per ultimo december 2001 was het prijsindexcijfer voor de gezinsconsumptie 2,6 procent hoger dan een jaar eerder (december 2000: 3,5 procent).

Mede door een verminderde groei van de consumptieve bestedingen en door de terughoudendheid van particuliere investeerders, namen de goederenimporten (exclusief olie) in 2001 slechts in beperkte mate toe. Bovendien steeg de kredietverlening van de commerciële banken beduidend minder dan vorig jaar (te weten met 4,7 procent; 2000: 8,6 procent) en bleef 1,3 procentpunt onder de door de Bank gegeven richtlijn van 6 procent. Als gevolg hiervan, alsmede door het opnemen van een dollarlening door de overheid en het uitschrijven van een US dollar obligatie-emissie nam het netto buitenlandse actief van de monetaire sector verder toe en bereikte een recordniveau van bijna AFL 670 miljoen. Hierdoor kwam de invoerdekkingsquote (exclusief olie) op 6,5 maanden uit. Het streven is deze quote binnen een zone van 5 à 6 maanden te houden, aangezien de gebeurtenissen van 11 september wederom hebben aangetoond dat abrupt een kentering in de economische situatie kan intreden. Het creëren van (financiële) buffers is dan ook bepaald geen overbodige luxe.

Het voortgaande houdt in dat Aruba thans opnieuw op een kruispunt in haar ontwikkeling staat. Nu de toeristische sector tot een zekere wasdom is gekomen en de risico's verbonden aan het slechts van één sector afhankelijk zijn duidelijk voelbaar zijn geworden, dienen wij ons te bezinnen over het te voeren ontwikkelingsbeleid. Daarbij zal primair moeten worden gestreefd naar het zo spoedig mogelijk opvoeren van de groei tot een aanvaardbaar tempo. Tegen deze achtergrond heeft de Bank onlangs de kredietrestrictieregeling voor 6 maanden opgeschort en haar rentetarieven enigszins verlaagd. Daarenboven zal een zekere diversificatie van de productiestructuur moeten worden gerealiseerd door het tot ontwikkeling brengen van enkele nieuwe groeisectoren. Te overwegen valt de Wereldbank, die bij uitstek deskundig is op het gebied van de reële economische ontwikkeling van de zogenaamde opkomende landen, uit te nodigen Aruba te assisteren bij het nader vorm geven van haar economisch ontwikkelingsbeleid voor de komende jaren.

2.2 MONETARY POLICY FOR 2002

A press release of February 5, 2002.

The Centrale Bank van Aruba (“the Bank”) announces, after consulting with the Aruban Bankers’ Association, that the recent favorable developments of the various monetary indicators, which coincide with relatively subdued business activities, enable it to suspend the prevailing system of direct control of the credit growth of the commercial banks and a number of non-monetary financial institutions, for the time being until the end of June 2002.

The change in the way monetary policy will be conducted aims at enhancing financial liberalization, and, thus, foster innovation, productivity and efficiency. It also implies a need to strengthen moral suasion, as well as market discipline, in order to contribute to the realization of the main objective of monetary policy, i.e., to preserve the stability of the internal and external value of the Aruban florin.

Likewise, the latter objective requires that the financial institutions continue to implement cautious credit operations, while the commercial banks, due to their money-creating potential, should, in principle, also adhere to the rule of thumb, according to which the increase in their lending should be kept in line with the growth of nominal gross domestic product.

Furthermore, the Bank’s advance rate and the so-called compensating fee for a deficiency in the commercial banks’ monetary cash reserve requirement will be reduced by 0.5 percentage point to 6.0 percent and by 2.0 percentage points to 4.5 percent, respectively, as of February 1, 2002, in order to signal the Bank’s preference to bring credit and debit market interest rates more in accordance with the current economic and financial conditions.

Since by virtue of the State Decree AB 1999 no. 51 the legal interest rate is equal to the advance rate plus 2 percentage points, the former will be lowered by 0.5 percentage point by the Minister of Justice.

2.3 MEMORANDUM INZAKE DE SCHULDPOSITIE VAN DE OVERHEID

1. Inleiding

In het rapport “Schuld of toekomst” van januari 1996 heeft de Commissie Schuldenproblematiek (de Commissie) een analyse gemaakt van de omvang en samenstelling van de binnenlandse en buitenlandse schuld van het Land Aruba. Zij schat de schuld op AFL 945 miljoen of 40 procent van het bruto binnenlandse product (bbp) per medio 1995 en acht het betreffende niveau hoog, gelet op de kleine schaal en eenzijdige structuur van de economie en haar beperkte terugbetalingscapaciteit. Bovendien dient rekening te worden gehouden met de bestaande garantieverplichtingen ten bedrage van AFL 336 miljoen. Inclusief deze verplichtingen beloopt de schuld 54 procent van het geschatte bbp.

Teneinde de overheidsschuld beheersbaar te houden stelt de Commissie voor een permanente begrotingsnorm in te voeren. Aanbevolen wordt een sluitende totale dienst te realiseren en door het tot stand brengen van een overschot op de gewone dienst ruimte te scheppen voor de financiering van investeringen. Lenen mag in het vervolg uitsluitend voor aflossing van de bestaande schuld. In deze gedachtegang dient het structurele financieringstekort (gedefinieerd als het verschil tussen de ontvangsten en uitgaven op kasbasis gecorrigeerd voor de mutatie in de betalingsverplichtingen) nihil te zijn. Van deze norm kan alleen incidenteel worden afgeweken in geval van grote externe economische schokken en voor de financiering van omvangrijke speciale, productieve investeringen. In principe dient de totale schuld derhalve in nominale zin op het per genoemde peildatum bereikte niveau te worden gehandhaafd. In geval van een voortgaande economische groei zal zij derhalve in relatieve zin dalen.

Ondanks de formele acceptatie van de aanbevelingen van de Commissie door de Regering van Aruba, het doorvoeren van diverse bezuinigingsmaatregelen en het deels wegwerken van achterstanden bij het innen van belastingen, is er sedert het verschijnen van het onderhavige rapport alleen in 1998 een klein financieringsoverschot gerealiseerd, na tekorten tot en met 1997. Gedurende de daarop volgende jaren is het overschot weer omgeslagen in een oplopend tekort, dat in 2001 een zorgwekkend niveau van AFL 120 miljoen of 3,5 procent van het bbp bereikt (zie tabel 1). Bijgevolg is de geregistreerde overheidsschuld (exclusief garanties) gedurende de afgelopen 7 jaren gestaag gestegen en wel met AFL 268 miljoen of 30 procent (zie tabel 2). Als gevolg van de sterke economische groei in de aangegeven periode is de schuld in procenten van het bbp niettemin met 5,8 procentpunten afgenomen tot 34 procent. De rentebetalingen zijn met ongeveer 50 procent opgelopen tot AFL 36 miljoen of bijna 6 procent van de ontvangen belastingen.

Tabel 1: Financieringsoverzicht op kasbasis

(in miljoenen AFL)

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001
Belastingen	440,7	458,6	491,6	499,7	535,4	608,6	624,9	606,3
- direct	247,7	269,6	296,2	300,4	331,0	393,8	394,6	393,4
- indirect	193,0	189,0	195,4	199,3	204,4	214,8	229,9	212,9
Niet belastinginkomsten	70,5	117,0	125,8	89,6	95,3	91,5	100,8	125,3
Schenkeningen	20,3	27,1	27,9	38,3	15,7	1,4	16,9	0,0
Uitgaven gewone dienst	462,3	551,7	604,9	594,7	616,3	694,1	707,7	731,2
- salarissen	153,9	183,5	186,4	212,1	213,1	222,3	246,3	255,2
- werkgeversbijdragen	50,6	65,2	45,6	42,0	29,0	29,0	38,9	24,2
- salarissubsidies	55,5	55,3	54,5	58,3	76,8	85,6	89,7	91,5
- goederen en diensten	128,0	128,0	163,6	162,6	177,1	197,4	192,7	135,9
- interest	23,9	17,0	20,0	23,6	29,0	33,4	30,2	35,9
- overige	50,5	102,7	134,8	96,2	91,2	126,4	110,0	188,4
Investeringsuitgaven	64,7	60,0	87,6	79,8	47,9	31,5	28,3	18,4
- Land	44,2	46,0	55,0	50,7	31,8	24,8	28,3	18,4
- Ontwikkelingssamenwerking	20,5	14,0	32,6	29,1	16,1	6,7	--	--
Financieringstekort (-) ¹⁾	4,5	-8,9	-47,2	-46,8	-17,8	-24,1	6,2	-18,0
Netto invoer buitenlands kapitaal	0,8	1,0	-19,0	-16,0	39,7	13,3	24,1	22,2
Beroep binnenlandse kapitaalmarkt	-1,7	34,5	47,1	31,0	-22,7	-10,5	-16,9	20,6
Beroep (-) op de monetaire sector	3,6	26,6	-19,1	-31,8	-0,8	-21,3	13,4	24,7
Mutatie betalingsverplichtingen	10,9	2,0	36,4	32,0	-28,8	-17,9	37,4	101,8
Financieringstekort(-) ²⁾	-6,4	-10,9	-83,6	-78,9	11,0	-6,1	-31,2	-119,8
Idem in % bbp	-0,3	-0,5	-3,4	-2,9	0,4	-0,2	-0,9	-3,5

1) Belastingen en niet-belastinginkomsten plus schenkingen minus uitgaven.

2) Financieringstekort op kasbasis plus mutaties in betalingsverplichtingen.

Op basis van de beschikbare cijfers moet worden vastgesteld dat het beoogde doel van nominale schuld stabilisatie niet is gehaald, ondanks de in 1998 doorgevoerde neerwaartse bijstelling van circa AFL 244 miljoen van de schuld van het Land aan het Algemeen Pensioenfonds van Aruba (APFA) ten gevolge van een wijziging van de actuariële grondslagen. Aan deze trendbreuk wordt later aandacht besteed. Het niet kunnen realiseren van het gestelde doel is teleurstellend. Allereerst moet worden vastgesteld dat de overheid in onvoldoende mate erin is geslaagd te profiteren van de nominale economische groei, welke in de onderhavige periode gemiddeld 6 procent

per jaar heeft belopen. Er is dan ook een mogelijkheid onbenut gelaten om (zoals bij herhaling door onder meer de Centrale Bank is aanbevolen) reserves te vormen welke in tijden van conjuncturele neergang zouden kunnen worden gemobiliseerd en voor het opvangen van de potentiële verplichtingen uit hoofde van verstrekte hotelgaranties. Bovendien is inmiddels afgesproken dat Aruba binnen het Koninkrijk der Nederlanden ernaar zal streven tegen het einde van dit decennium financieel op eigen benen te staan en dat gelden voor vermindering van de schulden van het Land Aruba aan Nederland zullen worden gereserveerd, zodra zijn begroting in evenwicht is. Mede onder invloed van de verzwakking van de overheidsfinanciën is onlangs overeengekomen de aangeduide afspraken in 2007 opnieuw te bezien.

Tabel 2: Uitstaande schulden en garantieverplichtingen

(in miljoenen AFL)

	Ultimo 1994	Ultimo 2001
1 Bruto schulden en garantieverplichtingen (2+ 3)	1.327,6	1.425,0
2 Garantieverplichtingen (excl. rente)	443,2	272,6
3 Bruto schulden (4+ 5+ 6)	884,4	1.152,4
4 Binnenlandse schulden	458,7	764,8
a. Verhandelbaar	90,6	184,9
w.v. kort	32,0	48,0
w.v. lang	58,6	136,9
b. Niet-verhandelbaar	368,1	580,0
w.v. kort	95,0	201,3
w.v. lang	273,1	378,7
5 Buitenlandse schulden	389,0	387,6
6 Boedelscheiding	36,7	--
7 Bruto schulden in % bbp	39,7	33,9

In dit memorandum zal nader worden onderzocht welke achterliggende oorzaken ertoe hebben geleid dat de centrale aanbeveling van de Commissie (te weten begrotings-evenwicht ter stabilisatie van de schuld) niet is gerealiseerd. Daartoe zal, allereerst een beschrijving worden gegeven van het beloop van de diverse componenten van de Arubaanse overheidsschuld sedert ultimo 1994. De keuze van het laatstgenoemde tijdstip (6 maanden vóór de ijkdatum van de Commissie) is louter door praktische redenen ingegeven. Hierdoor worden vergelijkingen op de jaarultimo's mogelijk en kan beter rekening worden gehouden met in de loop der tijd beschikbaar gekomen aanpassingen in het onderliggende statistische materiaal. Vervolgens zal worden aangegeven wat er dient te worden gedaan om een halt toe te roepen aan het voortgaande proces van nominale schuldvergroting. De in dit kader opgesomde aanbevelingen zijn overigens veelal reeds in diverse rapporten vastgelegd.

2. De binnenlandse schuld

De binnenlandse overheidsschuld is sedert 1994 sterk toegenomen. Exclusief de niet-verhandelbare schuld van het APFA, waaraan zo dadelijk speciale aandacht zal worden besteed, is deze schuld met AFL 276 miljoen gestegen tot AFL 464 miljoen per einde 2001. Een reden hiervoor is dat minder accent werd gelegd op het voordien veelal toegepaste stop-go beleid, waarbij vooral kasuitgaven ten behoeve van investeringen en

onderhoudsprojecten worden geschrapt of uitgesteld zodra de bodem van de schatkist in zicht komt. Teneinde de daarmee gepaard gaande verstoring van de uitvoering van ontwikkelingsprogramma's te beperken en om aan de toenemende liquiditeitsspanningen het hoofd te bieden, heeft de overheid geleidelijk haar leningsactiviteit uitgebreid. Hierbij zijn vooral niet-verhandelbare schulden tegen niet-marktconforme voorwaarden aangegaan, hetgeen met zich brengt dat de schuldstructuur onbevredigend en niet voldoende transparant is. Het aandeel van bedoelde schuld (inclusief het APFA) in het totaal bedroeg per eind 2001 ruim 75 procent.

Blijkens tabel 3 bestaat de verhandelbare schuld per eind 2001 voor bijna driekwart uit obligaties. Deze vermogenstitels worden (tegen vooraf vastgestelde marktconforme voorwaarden) op onregelmatige tijdstippen uitgegeven. Hierdoor doen zich pieken doen in de aflossingskalender. Alleen al in 1996 is voor AFL 72 miljoen (of 53 procent van het totaal uitstaande bedrag per eind 2001) geëmitteerd, terwijl in 1997, 2000 en 2001 respectievelijk AFL 25 miljoen, AFL 30 miljoen en AFL 25 miljoen is uitgegeven. De leningen hebben in het algemeen looptijden tussen 5 en 7 jaar en worden vooral door lokale institutionele beleggers gekocht, die het betreffende papier doorgaans tot de vervaldag in portefeuille houden. Derhalve kan een secundaire markt niet van de grond komen.

Een in 1995 ingesteld Sinking Fund, waarbij jaarlijks ten laste van de begroting wordt gespaard voor het verrichten van aflossingen op vervallende obligaties, is inmiddels weer opgeheven als gevolg van een door de liquiditeitskrapte ingegeven beleidswijziging. De in dat fonds aanwezige gelden zijn gebruikt voor de financiering van lopende uitgaven. Hierdoor is de oorspronkelijke gedachte verlaten om deze obligaties op de vervaldag uit gespaarde begrotingsmiddelen af te lossen en dus niet te verlengen.

Naast obligaties worden schatkistpromessen en sedert 1999 ook kasgeldcertificaten uitgegeven. Het gaat hierbij om een totaalbedrag van AFL 48 miljoen. De schuldtitels (met looptijden van 3 respectievelijk 6 maanden), die oorspronkelijk zijn bedoeld om seizoenmatige schommelingen in de kaspositie van de overheid op te vangen, worden op de vervaldag steeds weer vernieuwd. Zij hebben dan ook de facto het karakter van een structureel financieringsmiddel gekregen. Op deze wijze kunnen anderzijds tegen de relatief lagere korte rente gelden worden aangetrokken. Er bestaat echter (mede door het hanteren van een tendersysteem) een zekere kwetsbaarheid voor vraagschommelingen en voor de hieruit voortvloeiende rentebewegingen. De korte vermogenstitels worden vooral door de commerciële banken gekocht, ter stalling van tijdelijk overtollige liquide middelen. Zij dienen als alternatief voor het aanhouden van minder renderende deposito's bij de Centrale Bank.

Per ultimo 2001 bestond ruim de helft van de niet-verhandelbare schuld uit vorderingen van het APFA, vergeleken met circa driekwart per einde 1994. De daling is het gevolg van een trendbreuk in de cijfers samenhangend met de eerdergenoemde wijziging van de actuariële grondslagen. Ter zake is in maart 2001 tussen betrokkenen overeenstemming bereikt en wordt in eerste instantie deze schuld per

Tabel 3: De binnenlandse schuld van de overheid

(in miljoenen AFL)

	Ultimo 1994	Ultimo 2001
Binnenlandse schuld	458,7	764,8
1. Verhandelbare schuld	90,6	184,9
1.1 Obligaties	58,6	136,9
1.2 Schatkistpromessen	32,0	40,0
1.3 Kasgeldcertificaten	--	8,0
2. Niet-verhandelbare schuld	368,1	580,0
2.1 APFA	270,6	300,6
2.1.1 Kort	60,0	108,0
2.1.2 Lang	210,6	192,6
w.v. vermogenstekort	185,2	124,2
2.2 SVB	54,9	94,9
2.3 Leverancierskredieten	24,0	74,9
w.v. korter dan 90 dagen	18,0	26,6
2.4 Overige verplichtingen	18,6	109,6
w.v. onderhandse leningen	--	57,7

ultimo 2000 vrijwel volledig geëlimineerd. Naderhand is hierop teruggekomen en wordt de schuld vastgesteld op AFL 151 miljoen per einde 1998, hetgeen een reductie van AFL 244 miljoen of 62 procent ten opzichte van het volgens de oude systematiek berekende niveau impliceert. Vervolgens loopt de schuld wederom in snel tempo op tot AFL 301 miljoen per ultimo 2001, in het bijzonder als gevolg van het niet afdragen van vervallen premies en duurtetoelagen mede verband houdend met de aan ambtenaren toegekende loonindexaties.

Per ultimo 2001 worden de kortlopende betalingsverplichtingen van de overheid geschat op AFL 201 miljoen of respectievelijk 33 procent van de belastingontvangsten op jaarbasis en 6 procent van het bbp. Hiervan heeft bijna 54 procent betrekking op het APFA. De aanhoudende liquiditeitsproblemen van de overheid weerspiegelen zich ook in het grillig verloop van de leverancierskredieten. Nadat deze in 1996 een hoogtepunt van AFL 61 miljoen hebben bereikt, dalen zij tot circa AFL 14 miljoen per ultimo 1999, om vervolgens weer sterk op te lopen tot een hoogtepunt van AFL 75 miljoen per ultimo 2001.

De bovengeschetste ontwikkeling indiceert dat het al dan niet voldoen aan de betalingsverplichtingen jegens zowel het APFA als leveranciers van goederen en diensten in de loop der tijd steeds meer het karakter van sluitpost op de begroting heeft gekregen. Hierdoor wordt het financiële beheer van het APFA bemoeilijkt. Voorts worden de liquiditeitsproblemen van ondernemingen vergroot en worden zij wel eens gedwongen een extra beroep te doen op kredieten van de commerciële banken. Een en ander kan prijsverhogingen tot gevolg hebben en het monetaire beleid van de Centrale

Bank hinderen. Anderzijds moet worden gesteld dat de overheid slechts in zeer beperkte mate leningen heeft opgenomen bij de commerciële geldscheppende instellingen.

De lange niet-verhandelbare schulden zijn vergeleken met eind 1994 met AFL 106 miljoen (39 procent) gestegen tot AFL 379 miljoen. Deze stijging vloeit vooral voort uit het aangaan van diverse onderhandse leningen en de toename van de vermogenstekorten van het APFA na 1998.

3. De buitenlandse schuld

Gedurende het tijdvak 1994-2001 is de buitenlandse schuld per saldo vrijwel ongewijzigd gebleven, doch haar structuur is sterk veranderd (zie tabel 4). Per ultimo 2001 beliep deze schuld ruim AFL 388 miljoen of 11 procent van het bbp (1994: 17 procent). Enerzijds zijn de concessionele leningen met circa AFL 177 miljoen of 48 procent afgenomen, hoofdzakelijk door aflossingen van de uitstaande schuld aan Nederland. De gemiddelde looptijd van de betreffende leningen is ongeveer 20 jaar en de rente belooft 2,5 procent. Hierbij moet worden bedacht dat de te betalen rentesubsidie ten laste komt van voor Aruba gereserveerde samenwerkingsmiddelen. Sedert 1995 zijn bedoelde middelen in de vorm van schenkingen verstrekt, hetgeen, samen met de appreciatie met 36 procent van de Arubaanse florin ten opzichte van de Nederlandse gulden, heeft bijgedragen tot daling van de schuld.

Anderzijds is de commerciële buitenlandse schuld fors toegenomen en wel met AFL 176 miljoen, hetgeen bijna een vertienvoudiging impliceert. Hier speelt mee dat externe financiers de kredietwaardigheid van het Land Aruba nog voldoende achten, ondanks haar nogal kwetsbare financiële positie. In dit verband is vermeldenswaard dat de internationale rating agent Fitch IBCA de overheid in maart 2000 heeft geplaatst in categorie BBB ("good credit quality"). Vanaf 1998 zijn er diverse onderhandse leningen bij Amerikaanse institutionele beleggers aangegaan met een totale omvang van AFL 182 miljoen (US\$ 101 miljoen). Deze leningen zijn mede aangewend ter aflossing van binnenlandse obligatieleningen en de schuld voortvloeiend uit de boedelscheiding. Het aandeel van de commerciële schuld in de totale externe schuld is fors gestegen en wel van 5 procent per eind 1994 tot naar schatting 51 procent per ultimo 2001. De aangeduide verschuiving van concessionele naar commerciële schuld leidt uiteraard tot een beduidende verhoging van de direct op de Arubaanse begroting drukkende rentelasten en (door de relatief korte looptijden van de commerciële leningen) tot een verzwaring van de aflossingsverplichtingen.

Ten aanzien van de garantieproblematiek moet worden vermeld dat, als gevolg van de vonnissen van 20 maart 2002 van de Rechtbank te 's Gravenhage, de vorderingen van diverse financiële instellingen inzake de Beta en Plantation Bay hotels direct opeisbaar zijn geworden. In totaal gaat het om een bedrag (inclusief rente per medio 1997) van vooralsnog AFL 210 miljoen of 6 procent van het bbp. De regering is echter voornemens hier tegen in beroep te gaan teneinde deze tegenvaller substantieel te beperken. De garanties zullen niettemin vermoedelijk de overheidsschuld verder doen oplopen, mede omdat in het zogenaamde Hotelgarantiefonds slechts AFL 34,5 miljoen zit, als gevolg van het feit dat de stortingen in 1997 zijn gestaakt op grond van het

Tabel 4: De buitenlandse schuld

(in miljoenen AFL)

	Ultimo 1994	Ultimo 2001
Buitenlandse schuld 1)	389,0	387,6
Concessioneel	368,5	191,1
- Nederland	350,3	177,8
- EIB	18,2	13,3
Commercieel	20,5	196,5
- Nederland	11,7	3,7
- Verenigde Staten	8,8	181,8
- Overige	--	11,0

1) Exclusief de schulden voortvloeiend uit de boedelscheiding met de Nederlandse Antillen en garantieverplichtingen.

minder geachte risico van het daadwerkelijk moeten nakomen van de potentiële verplichtingen en wegens een onttrekking van AFL 50 miljoen in 1996 ter gedeeltelijke financiering van de participatie van de overheid in het Radisson hotelproject.

4. Oorzaken van de schuldtoename

De belangrijkste oorzaken van het structurele financieringstekort en het daarmee samenhangende voortdurend oplopen van de overheidsschuld gedurende het tijdvak 1994-2001 zijn in wezen niet veranderd sedert het uitbrengen van het rapport van de Commissie Schuldenproblematiek, ondanks diverse beleidsmaatregelen en de vele ter zake gegeven adviezen. Deze oorzaken kunnen beknopt als volgt worden weergegeven:

a. Op het gebied van de uitgaven:

- De stijging van de loonkosten, zowel door de toename van het aantal ambtenaren als door salarisverhogingen. Wat dit laatste betreft heeft onder andere het met terugwerkende kracht herinvoeren van de prijscompensatie een rol gespeeld. Bijgevolg wordt (op kasbasis) van elke uit binnenlandse bron door de overheid ontvangen florin thans méér dan de helft besteed aan loongerelateerde uitgaven.
- De toenemende verplichtingen voortvloeiend uit de invoering van de Algemene Ziektekosten Verzekering (AZV) per 1 januari 2001. In genoemd jaar is hieraan AFL 120 miljoen of circa 20 procent van de belastingontvangsten besteed, waarvan AFL 90 miljoen betrekking heeft op de landsbijdrage, terwijl met het restant deels de exploitatietekorten van deze instelling zijn gedekt.
- De hoge kosten verband houdend met de genereuze pensioenregelingen. Ministers en parlementsleden bouwen in zeer korte tijd een volledig pensioen op, ambtenaren mogen in de regel met 55 jaar met pensioen en kennen geen AOV franchise, terwijl reeds bij het bereiken van 60 jaar een algemene ouderdomsuitkering wordt toegekend. Bovendien komen de duurtetoelagen en vermogenstekorten van het APFA voor rekening van de overheid.
- De snelle economische ontwikkeling en bevolkingsgroei (mede als gevolg van de immigratie). Een en ander gaat gepaard met de noodzaak tot het treffen van allerlei openbare voorzieningen, waaronder infrastructurele werken en onderwijsfaciliteiten.

- De stijging van de kosten verbandhoudend met onder meer de uitvoering van het sociale programma van de regering. In dit kader zijn onder meer de minimumlonen en AOV-aanspraken verhoogd.
 - Incidentele, niet in de oorspronkelijke begrotingen opgenomen, uitgaven. Deze hangen deels samen met de participatie van de overheid in bepaalde door haar van strategisch belang geachte ondernemingen, waaronder het Radisson Hotel en de inmiddels failliete Air Aruba.
 - De stijging van de rentelasten en aflossingsverplichtingen. Dit is mede het gevolg van het aantrekken van buitenlandse leningen met relatief korte looptijden tegen commerciële voorwaarden.
 - De recente rechterlijke uitspraken tot betaling van twee uit de hotelgaranties voortvloeiende verplichtingen. Uit deze affaire dient lering te worden getrokken, omdat aan het gevoerde stimuleringsbeleid achteraf een kostbaar prijskaartje blijkt te hangen.
- b. Op het gebied van de inkomsten:
- Het onvoldoende meegroeien van de belastingontvangsten met de toename van de algemene bedrijvigheid. Mede door het toekennen van belastingvrijstellingen aan de belangrijkste ondernemingen in de economie is de belastingbasis versmald. Hierdoor is, ondanks de hoge tarieven bij de inkomstenbelasting, de belastingquote verder gedaald en wel van ongeveer 18,5 procent van het bbp in 1994 tot naar schatting 16,8 procent in 2001. Deze percentages steken naar internationale maatstaven ongunstig af. Gemeten aan de hand van het per capita binnenlandse product is Aruba weliswaar “rijk”, doch haar overheid is niettemin “arm”.
 - Het nog niet volledig innen van inkomsten (inclusief in de niet-belastingsfeer) waarop de overheid de jure aanspraak maakt. Ondanks de redelijk succesvolle acties ter sanering van betalingsachterstanden, heeft de overheid nogal wat vorderingen op de private sector en worden niet alle mogelijkheden tot inning van inkomsten benut.
 - De vermindering van de in het kader van de internationale samenwerking ontvangen schenkingen. Dit is mede het gevolg van de lagere prioriteit die Nederland toekent aan de toewijzing van gelden aan Aruba en het eerdergenoemde politieke streven van laatstgenoemde om financieel op eigen benen te staan. In de periode 1994-1997 is gemiddeld ruim AFL 28 miljoen per jaar aan schenkingen voor ontwikkelingsprojecten ontvangen, vergeleken met slechts AFL 9 miljoen in het tijdvak 1998-2001. Laatstgenoemd cijfer is inclusief de in 2000 verrichte eerste storting van Nederland ten belope van AFL 17 miljoen voortvloeiend uit de nieuwe samenwerkingsrelatie. In 2001 zijn echter geen gelden overgemaakt, mede als uitvloeisel van de toenmalige juridische problemen rond de oprichting van het Fondo Desaroyo Aruba.

c. Op het gebied van het financiële beheer:

- Het veelvuldig overschrijden van bepaalde begrotingsposten en het verrichten van niet-begrote uitgaven, zonder voorafgaande goedkeuring van het parlement en een verantwoorde financieringsvoorziening.
- De nog steeds bestaande manco's bij de (tijdige) registratie van overheidsuitgaven, met name op transactiebasis. Hierdoor wordt het zicht op de werkelijke stand van 's Lands financiën beperkt, terwijl de kwantificering van de effecten van het overheidshandelen en het doelmatig bijsturen van het beleid worden bemoeilijkt.
- Het onvoldoende transparant zijn van de feitelijke inkomens- en vermogenspositie van de overheid, onder meer door de ondoorzichtige financiële verhoudingen tussen het Land en de overheidsbedrijven en -instellingen.
- Het niet en/of tijdig doorvoeren van het bij herhaling door diverse instanties (waaronder de Centrale Bank) aanbevolen pakket van bezuinigings- en beleidsmaatregelen. Het uitvoeren van voor de hand liggende maatregelen wordt bemoeilijkt door onder andere de korte tijdshorizon bij het uitstippelen van de te volgen strategie en door de beduchtheid voor politieke en maatschappelijke reacties op af te kondigen structurele aanpassingen.

5. Beleidsmaatregelen

Gedurende de afgelopen jaren zijn enkele initiatieven genomen om te trachten een halt te roepen aan het proces van toenemende verzwakking van de overheidsfinanciën. Veel aandacht hebben met name het in 1998 gepubliceerde rapport "Gezonde overheidsfinanciën op Aruba" en het in het daarop volgende jaar uitgevoerde programma "Sanering Achterstanden Belastinginning" getrokken. Voorts is tot twee keer toe een regeling inzake vrijwillige uitdienststreding doorgevoerd. Ook is terughoudendheid betracht bij de aankoop van bepaalde goederen en diensten, alsmede bij het verrichten van contante investeringsuitgaven.

Deze initiatieven hebben onvoldoende vruchten afgeworpen: de overheidsfinanciën zijn veeleer verzwakt en het beoogde doel (namelijk het realiseren van een evenwichtige begroting) is steeds verder verwijderd geraakt. Aangenomen moet worden dat in geval van het niet doorvoeren van een adequate beleidswijziging het financieringstekort in 2002 nog verder zal oplopen, terwijl de liquiditeitsproblemen onverminderd zullen aanhouden.

Het verder verwijderd raken van het gewenste budgettaire evenwicht is mede het gevolg van het incidentele karakter van de genomen maatregelen. In enkele gevallen zijn eenmalige meevallers aan de inkomstenkant gebruikt voor de financiering van periodiek terugkerende verplichtingen. Andere acties leiden vaak slechts tot aantasting van de vermogenspositie van de overheid onder meer door intering op in het verleden gevormde reservefondsen, het doen van een beroep op overheidsbedrijven en door schuldvergroting. Aldus wordt een wissel op de toekomst getrokken. Er wordt daarentegen nog onvoldoende gedaan aan het doorvoeren van

duurzame aanpassingen in het kader van een samenhangend programma en aan het herstel van de budgettaire discipline.

Door de voortgaande verzwakking van de overheidsfinanciën hebben de door de Commissie aangedragen beleidsaanbevelingen een grotere actualiteitswaarde gekregen. Het is dan ook zinvol deze aanbevelingen nog eens onder de aandacht te brengen. Hierbij zullen ook de belangrijkste adviezen neergelegd in de consultatierapporten van het Internationale Monetaire Fonds en in de diverse beleidsmemoranda van de Centrale Bank worden opgesomd. Uit onder meer de recent door minister van Financiën gepresenteerde nota “Curashi y Disciplina” blijkt dat deze adviezen doorklinken; van een integrale uitvoering is echter nog geen sprake.

a. Herziening van de uitgavenkant van de begroting:

- De overheid dient méér bedrijfsmatig te worden bestuurd. Het gehele apparaat dient door een professioneel adviesbureau grondig te worden doorgelicht. Er moet een kerntakenanalyse worden uitgevoerd en een strategisch plan worden gemaakt. Niet-kerntaken moeten worden afgestoten of verzelfstandigd. Op basis van deze analyse dient bij bepaalde diensten het aantal medewerkers, alsmede het absentieïsme, te worden verminderd. In andere gevallen zal (indien daartoe middelen beschikbaar zijn) een zekere uitbreiding moeten worden doorgevoerd, mede om te kunnen voldoen aan internationaal aanvaarde minimumnormen.
- Er dient een gedegen aanname- en salarieringsstelsel te worden ingevoerd, gericht op verhoging van de productiviteit en de kwaliteit van het overheidsapparaat. Schaarse krachten dienen beter beloond te worden, mede om de uitstroom naar het bedrijfsleven te beperken. Beloningen dienen op basis van verrichte prestaties te worden toegekend. Daarentegen dient de automatische prijscompensatie in het vervolg achterwege te blijven, aangezien deze een te zware last voor de overheid vormt alsmede, het loonpeil en de pensioenlasten opstuwt. Dit klemt te meer, omdat op Aruba het loon- en kostenniveau (ten opzichte van het concurrerende buitenland en in relatie tot de arbeidsproductiviteit) in het algemeen reeds aan de hoge kant is.
- Vergoedingen voor verricht overwerk dienen, voor zover organisatorisch mogelijk, bij voorkeur te worden gegeven in de vorm van extra vrije tijd. De inzet van consultants dient kritisch te worden bekeken, terwijl de mogelijkheden tot het aantrekken van (verhoudingsgewijs minder kostbare) technische assistenten in het kader van de ontwikkelingssamenwerking optimaal dienen te worden benut.
- Er dient aandacht te worden geschonken aan flexibilisering van de arbeidsmarkt, mede door modernisering van de wetgeving. De sterk verouderde Landsverordening Materieel Ambtenaren (LMA) en overige arbeidsregelingen zullen op zo kort mogelijke termijn geheel herzien moeten worden.
- De problematiek rond de politieke ambtsdragers en de ambtenarenpensioenen moet spoedig daadwerkelijk en integraal worden opgelost. De ambtenarenpensioenlasten dienen te worden gemaximeerd (bijvoorbeeld tot 20 procent van

het basisloon). De uitkeringen dienen te worden beperkt door onder andere verhoging van de pensioengerechtigde leeftijd en het inbouwen van een AOV-franchise. Het pensioenreglement moet onverwijld herzien en marktconform worden gemaakt. Voorts dient het APFA te worden verzelfstandigd en onder wettelijk bedrijfseconomisch toezicht van de Bank te worden gebracht.

- Op korte termijn dient een actuariële studie naar economische houdbaarheid van het huidige AOV/AWW stelsel te worden verricht. Mede door de toenemende vergrijzing dienen de betreffende regelingen te worden geherstructureerd en versoerd. Hierbij dient onder meer de AOV gerechtigde leeftijd te worden verhoogd. Daarnaast moet worden nagegaan of het omslagstelsel kan worden vervangen door een gedeeltelijke kapitaaldeckingsstelsel (the scaled premium system). Het is voorts wenselijk ook de SVB te verzelfstandigen en onder toezicht van de Bank te brengen.
 - Het AZV-budget dient in evenwicht te worden gebracht, uitgaande van de oorspronkelijke bedoeling de landsbijdrage te beperken tot een budgettair verantwoord vast nominaal bedrag. Ter bereiking van dit doel en in overleg met het uitvoeringsorgaan moeten maatregelen worden getroffen ter beheersing van de uitgaven, het gedeeltelijk elimineren van de fiscale aftrek van de betaalde premies, invoering van een zekere eigen bijdrage, het vaststellen van norminkomens voor medische specialisten en apotheken, alsmede opvoering van de efficiency. Er dient ook te worden nagegaan in hoeverre “outsourcing” zinvol is. Wat dit laatste betreft wordt onder meer gedacht aan het op de internationale markt herverzekeren van het risico van het oplopen van buitenlandse medische kosten, dan wel aan het zoeken van aansluiting bij het Nederlandse stelsel van collectieve zorgverzekeringen.
 - De directe participatie van de overheid in de financiering van ondernemingsactiviteiten en het verstrekken van garanties dienen vermeden te worden. Haar interventie op dit terrein heeft per saldo te weinig duurzame macro-economische resultaten opgeleverd. Ofschoon de overheid in een kleine, eenzijdige economie als de Arubaanse een initiërende en stimulerende rol dient te vervullen en zorg moet dragen voor een bedrijfsvriendelijke omgeving, moet zij het feitelijk ondernemen aan ondernemers overlaten. Private investeringen dienen te worden bevorderd door de regelgeving en “red tape” te beperken en de werking van het marktmechanisme te verbeteren.
- b. Herziening van de inkomstenkant van de begroting:
- Op korte termijn dient een nieuwe campagne te worden opgestart om tijdiger belastingaanslagen op te leggen en uitstaande vorderingen te innen. Voor door de overheid geleverde goederen en diensten moet in het algemeen een marktconforme en in ieder geval een kostendekkende prijs worden gevraagd, teneinde de niet-belastingontvangsten op te voeren. Hetzelfde geldt voor gerechtelijke boeten en transacties. Tegelijkertijd dient de kwaliteit van de dienstverlening te worden verbeterd.

- De voorgenomen modernisering van het belastingstelsel en de invoering van een doelmatig systeem voor de verwerving van overige inkomsten dienen nu eindelijk te worden gerealiseerd. Hierbij dient een verschuiving van directe naar indirecte heffingen te worden doorgevoerd. Het stelsel moet worden vereenvoudigd: invoering van een vast tarief per inkomensgroep zonder of met zo weinig mogelijke vrijstellingen dient te worden overwogen. Daarnaast moet de belastinggrondslag verbreed worden, onder meer door de introductie van een heffing op het consumeren. Het IMF heeft er in dit verband terecht op gewezen dat het niet de voorkeur verdient de invoerrechten te verhogen, aangezien zulks de kostprijzen van goederen en diensten verder zal doen toenemen en de concurrentiepositie van Aruba kan verzwakken. Het resultaat van de hervorming van het belastingstelsel dient te zijn dat het aan de overheid toevallende deel van het binnenlandse product wordt verhoogd. Er mag echter geen excessieve last op het bedrijfsleven worden gelegd en eventuele negatieve effecten op de diverse macro-economische variabelen dienen te worden beperkt.
- Gestreefd moet worden om het verschil tussen het bruto- en het nettoloon per werknemer (de zogenaamde wig) te verkleinen. De Sociale Economische Raad heeft er bij herhaling op gewezen dat dit verschil de vraag- en aanbodverhoudingen op de formele arbeidsmarkt verstoort en de informele economie bevordert. Een en ander heeft een drukkend effect op de belastingontvangsten.
- Er dient een inventarisatie te worden gemaakt om de omvang vast te stellen van de gederfde inkomsten uit hoofde van bestaande belastingvrijstellingen en –faciliteiten. Voorts moet worden nagegaan of de regelingen ter zake nog aan hun doel beantwoorden en in hoeverre deze verantwoord kunnen worden afgebouwd. Vervolgens dient een consistent beleid te worden geformuleerd met betrekking tot de voorwaarden waaronder nieuwe fiscale tegemoetkomingen en subsidies aan ondernemingen zullen worden toegekend.
- De omvang van de te verkrijgen samenwerkingsmiddelen (ook van de Europese Gemeenschap) dient te worden geoptimaliseerd en de productiviteit van de daarmee te financieren bestedingen moet worden vergroot. Bedacht dient te worden dat het bbp op zich geen afdoende indicator is voor de behoefte van een land aan officiële buitenlandse financieringsmiddelen, doch dat veeleer het te bereiken doel van belang is. Tegen deze achtergrond moet steeds worden benadrukt dat Aruba geen ontwikkelingshulp in de gebruikelijke zin van het woord behoeft, doch steun en bijstand voor het kunnen bereiken van een collectief voorzieningenniveau dat waardig te achten is voor een gebiedsdeel van het Koninkrijk der Nederlanden.

c. Versterking financieel beheer:

- Een adequate “online real time” administratie dient te worden opgezet en nauwgezet te worden beheerd.

- De begroting moet realistisch en op basis van voorzichtige uitgangspunten worden opgesteld. Hierbij dient rekening te worden gehouden met de beschikbare budgettaire ruimte en de verwachte economische groei. Overschrijdingen zijn alleen acceptabel indien op andere posten wordt bezuinigd of vooraf adequate financiering is gevonden.
- Er moet een gekwantificeerde algehele financiële strategie met doelstellingen op kwartaalbasis worden ontworpen en gepubliceerd.
- De begrotingscyclus moet strikt worden uitgevoerd, terwijl de hand dient te worden gehouden aan de geformuleerde begrotingsnormering. Voorts dienen de registratie van overheidsuitgaven en –inkomsten, alsmede het liquiditeitsbeheer, verder te worden verbeterd. De invloed van niet voorziene financiële tegenvallers dient te worden gecompenseerd door elders op de begroting besparingen te realiseren. De budgettaire discipline dient te worden versterkt. Uitgaven zonder voldoende dekking in de begroting zijn ontoelaatbaar.
- Het institutionele kader voor de begrotingsvoorbereiding, -uitvoering en -controle dient te worden verbeterd. De positie van de Directies Financiën en Belastingen, alsmede van de Rekenkamer, dient te worden versterkt, zodat deze beter in staat zijn de hun toevertrouwde taken naar behoren te kunnen uitvoeren.

d. Privatisering van overheidsbedrijven:

- Er dient een doelmatig algemeen beleid met betrekking tot de privatisering of verzelfstandiging van overheidsbedrijven en -instellingen te worden geformuleerd. De relatie tussen de overheid en deze lichamen (waaronder het APFA en de SVB) moet transparanter en zakelijker worden.
- Opbrengsten uit privatisering dienen uitsluitend te worden aangewend voor aflossing van bestaande schuld het financieren van speciale productieve en infrastructurele investeringen (die ook voor toekomstige generaties vruchten afwerpen), of voor buitenlandse beleggingen. Eventueel kunnen de inkomsten uit bedoelde beleggingen voor zinvolle doeleinden worden aangewend.
- De transparantie van het beheer van overheidsbedrijven en –instellingen dient te worden vergroot, mede door een verplichte regelmatige openbare verslaggeving over hun resultaat en vermogenspositie. Het toezicht op deze entiteiten dient te worden verbeterd, waarbij moet worden gelet op hun kosten- en prijsstructuur en op de algehele efficiëntie.

e. Gezondmaking van de schuldstructuur:

- De gemiddelde looptijden van de schulden dienen te worden verlengd ter betere spreiding van de schuldenlast in de tijd, alsmede ter vermindering van de noodzaak tot frequente herfinanciering (zoals het geval is bij het kortlopende schatkistpapier).

- Betalingsachterstanden (die niet contant kunnen worden afgerekend) moeten worden omgezet in formele leningen tegen marktconforme voorwaarden.
- De schulddispositie dient beheersbaar en transparanter te worden gemaakt door tijdig een duidelijk en volledig inzicht te krijgen in haar omvang en samenstelling. Hetzelfde geldt voor de vorderingen van de overheid op andere sectoren.
- Er dient een verzakelijking van de relatie tussen het APFA en de overheid te worden doorgevoerd. Bijdragen aan het fonds mogen niet (langer) als sluitpost van de begroting worden aangemerkt.
- Er dienen onderhandelingen met Nederland te worden gevoerd over de herfinanciering van de uitstaande NIO leningen. Door verlenging van de looptijden en een evenwichtige spreiding van de vervaldata dient de druk van de aflossingen op de begroting te worden verlicht. Op deze wijze kan voorts worden geprofiteerd van de gedaalde rentestand op de internationale kapitaalmarkt, waardoor de thans door Nederland verstrekte rentesubsidie navenant kan worden verminderd. De hierdoor vrijkomende middelen dienen ten gunste te komen van Aruba. Ter vermijding van het valutarisico moeten buitenlandse leningen zoveel mogelijk in US dollars luiden.
- Commerciële overheidsleningen dienen uitsluitend te worden aangewend voor aflossing van bestaande schulden en incidenteel ter financiering van speciale projecten gericht op verhoging van de productie- en exportcapaciteit van de economie. Door laatstbedoelde aanwending zullen extra opbrengsten worden gegenereerd om aan toekomstige schuldverplichtingen te kunnen voldoen. Hierdoor kan ook de toegang tot de internationale kapitaalmarkt tegen relatief gunstige voorwaarden worden gewaarborgd. Het te zijner tijd herinvoeren van een Sinking Fund dient te worden overwogen.

6. Slotopmerkingen

In het voorgaande is aangegeven dat de centrale aanbeveling van de Commissie Schuldenproblematiek om de totale nominale schuld van het Land Aruba te bevrozen op het per medio 1995 bereikte niveau niet is gerealiseerd. Sedertdien is deze schuld met naar schatting ongeveer ruim 30 procent gestegen tot AFL 1,2 miljard. De stijging is nog geflatteerd doordat in 1998 de schuld aan het APFA is gereduceerd door een stelselwijziging en wel met een bedrag dat equivalent is aan ruim 20 procent van de toenmalige totale overheidsschuld. Voorts moet worden bedacht dat door de recente gerechtelijke uitspraken inzake twee verstrekte hotelgaranties de schuld vermoedelijk verder zal toenemen, terwijl nog diverse andere potentiële claims uitstaan. In het geval deze financiële tegenvaller onverhoopt wordt gematerialiseerd, blijft de schuldratio vrijwel onveranderd op circa 40 procent, ondanks een nominale groei van het bbp van in totaal ruim 50 procent. De beoogde vermindering van de ratio zal dan niet worden gerealiseerd.

Er is vooralsnog geen uitzicht op het stabiel houden van de nominale schuld, aangezien de daarvoor noodzakelijke conditie (te weten evenwichtige financiën) nog geenszins is vervuld. Hierbij speelt mee dat de overheid er niet in is geslaagd een voldoende deel van de vruchten van de economische groei voor zich op te eisen, terwijl de consumptieve uitgaven excessief zijn gestegen. De financiële tekorten zouden overigens aanmerkelijk groter zijn, indien de lacunes in de collectieve faciliteiten en openbare voorzieningen (die onder meer tot uitdrukking komen in een gebrekkige infrastructuur) door een grotere investeringsactiviteit zouden zijn verminderd. Op dit terrein is veeleer een toenemende achterstand ontstaan.

Teneinde de positie van 's Lands financiën te verbeteren zullen de in dit memorandum opgesomde aanbevelingen alsnog integraal en zonder verder uitstel dienen te worden uitgevoerd. Extra inspanningen dienen te worden geleverd en "heilige huisjes" te worden geslecht. Dit is uiteraard geen gemakkelijke opgave en het tot een goed einde brengen daarvan vereist zoals de minister van Financiën onlangs terecht heeft opgemerkt politieke moed en maatschappelijke cohesie. Zowel aan de inkomsten- als aan de uitgavenkant zijn verdere beleids- en structuurwijzigingen noodzakelijk. De aanpassingen dienen mede te zijn gericht op verhoging van de productiviteit, de kwaliteit en de doelmatigheid van de publieke sector.

Structurele aanpassingen vereisen voorts een groter bewustzijn dat de normen van een deugdelijk economisch beleid niet straffeloos kunnen worden veronachtzaamd en dat een verder oplopen van de overheidsschuld ongewenst is. Voorkomen moet worden dat een te zware wissel op de toekomst wordt getrokken, een gevaarzettende situatie voor de monetaire en financiële stabiliteit ontstaat, de voortzetting van de reële economische vooruitgang wordt gehinderd en de levensvatbaarheid van de economie in het gedrang komt. Nu is gebleken dat de door de Commissie Schuldenproblematiek aanbevolen norm voor de hoogte van de schuld ruimschoots is overschreden, dient opnieuw een realistisch tijdspad voor het elimineren van het financieringstekort te worden uitgezet en gevolgd, terwijl geactualiseerde richtlijnen voor de schulddoelstelling moeten worden geformuleerd. Een en ander is noodzakelijk om expliciet te kunnen vaststellen binnen welk financieel kader de overheid in de komende tijd moet opereren.

2.4 DE BUITENLANDSE SCHULD VAN ARUBA

Een artikel van drs. L.A. Croes, econoom bij de afdeling Economisch Beleid.

1. Inleiding

Het kwantificeren van de omvang en samenstelling van de buitenlandse schuld van een land is belangrijk. Hierdoor wordt inzicht verkregen in de volgtijdige behoefte aan deviezen om aan de aflossings- en renteverplichtingen te kunnen voldoen. Evenals in 2000, is door de afdeling Economisch Beleid van de Bank in 2001 een “Foreign Loan Survey” (FLS 2001) uitgevoerd. Bij dit onderzoek is, in tegenstelling tot het jaar daarvoor, gekozen voor een bredere aanpak, waarbij ook gebruik is gemaakt van andere aan de Bank beschikbare informatiebronnen. Hierdoor is het aantal aangeschrevenen ten opzichte van het voorgaande jaar bijna verdrievoudigd.

Het doel van het onderzoek is allereerst om méér inzicht te verkrijgen in de uitstaande bruto buitenlandse schuld van de particuliere sector (inclusief overheidsbedrijven) per ultimo 1999, 2000 en 2001. Over de schuld van de overheid zijn er uit andere bron al voldoende gegevens beschikbaar. Daarnaast zijn voor de jaren 1999 en 2000 de gerealiseerde en voor 2001 en 2002 de verwachte interest- en aflossingsbetalingen opgevraagd. Voorts is nagegaan of er sprake is van achterstanden in interest- en aflossingsbetalingen. Een bijkomend doel van het onderzoek is de kwaliteit van de betalingsbalansstatistieken te toetsen en deze zonodig te verbeteren.

Zoals weergegeven in tabel 1 zijn voor het onderzoek 138 rapporteurs aangeschreven, te weten 101 bedrijven en 37 personen. Hiervan heeft 59 procent (81 rapporteurs) gereageerd. Van de respondenten blijkt 73 procent (59 rapporteurs) per ultimo 1999 en/of 2000 over een buitenlandse lening te beschikken.

Tabel 1: Enquete respons	2000		2001	
	Aantal	in % 1)	Aantal	in % 1)
Totaal aangeschreven	41	100	138	100
Waarvan -bedrijven	22	54	101	73
-personen	19	46	37	27
Reactie op aanschrijving	18	44	81	59
Waarvan -bedrijven	14	34	76	55
-personen	4	10	5	4
Geen reactie op aanschrijving	23	56	57	41
Waarvan -bedrijven	8	20	25	18
-personen	15	37	32	23

1) In procenten van het totaal.

Van de verstuurde formulieren is ondanks herhaalde verzoeken van de Bank 41 procent niet geretourneerd. Opgemerkt wordt dat, evenals bij het onderzoek in 2000, met name bij de groep “personen” sprake is geweest van een zeer lage respons (14

procent). Blijkens het register van afgegeven deviezenvergunningen gaat het hierbij vooral om op Aruba wonende Europese Nederlanders, die hypothecaire leningen bij in Nederland gevestigde financiële instellingen zijn aangegaan. Het aandeel van de betreffende leningen in de totale schuld is overigens zeer klein.

Anderzijds is het resultaat bij de ondernemingen bemoedigend. Van de 101 aangeschreven bedrijven hebben 76, ofwel ruim 75 procent, gereageerd. Hiervan hebben 55 (54 procent) gerapporteerd dat zij per ultimo 1999 en/of 2000 gezamenlijk circa 100 buitenlandse leningen hebben uitstaan. Hierdoor en doordat de schuld van personen met behulp van andere bronnen is geschat, heeft het onderzoek toch nog een zekere representativiteit.

2. De particuliere schuld

De (gerapporteerde) particuliere buitenlandse schuld van Aruba beliep per ultimo 1999, 2000 en 2001 naar schatting respectievelijk AFL 766 miljoen (25% bbp), AFL 701 miljoen (21% bbp) en AFL 710 miljoen (21% bbp). Voor de schatting van 2001 is, naast de verkregen informatie uit de FLS 2001, ook rekening gehouden met de schuld van de bedrijven en personen die na het versturen van de enquêteformulieren een bijzondere vergunning hebben gekregen voor het aangaan van een buitenlandse lening.

Gebleken is dat bijna 90 procent van de onderhavige schuld gedenomineerd is in Amerikaanse dollar (US\$), hetgeen mede wordt verklaard door de vaste wisselkoersverhouding van de Arubaanse florin (AFL) met deze valuta (zie tabel 2). Ongeveer 8 procent en 4 procent van de schuld bestaat uit leningen in AFL respectievelijk in Nederlandse gulden (NLG). Een zeer klein deel luidt in Euro, Britse ponden en Antilliaanse gulden. De AFL schuld bestaat vooral uit consortium leningen van enkele overheidsbedrijven en financiële instellingen. De NLG bedragen hebben voornamelijk betrekking op de schulden van bedrijven aan hun moedermaatschappijen in Nederland en op de eerder bedoelde woningkredieten.

	1999		2000		2001	
	In miljoenen AFL	In %	In miljoenen AFL	In %	In miljoenen AFL	In %
Antilliaanse gulden	0,0	0,0	1,5	0,2	4,6	0,6
Arubaanse florin	52,1	6,8	51,9	7,4	64,5	9,1
Euro	3,1	0,4	2,6	0,4	2,2	0,3
Britse ponden	1,4	0,2	1,1	0,2	0,9	0,1
Nederlandse gulden	31,6	4,1	30,2	4,3	27,0	3,8
US dollar	677,8	88,5	613,4	87,5	611,2	86,0
Totaal	766,0	100,0	700,7	100,0	710,4	100,0
In % bbp		24,5		21,0		20,9

De particuliere buitenlandse schuld is per ultimo 2000 met circa AFL 65 miljoen (9 procent) gedaald ten opzichte van 1999 tot AFL 701 miljoen. Deze daling is met name veroorzaakt door aflossingen van US\$ leningen door de hotelsector en enkele

overheidsbedrijven. De NLG schuld is met ruim AFL 1 miljoen (4 procent) afgenomen, mede als gevolg van de appreciatie van de Arubaanse florin. De schuld per ultimo 2001 is vergeleken met het jaar daarvoor echter met AFL 10 miljoen (1 procent) toegenomen tot AFL 710 miljoen, waarbij met name de schuld luidende in AFL is gestegen.

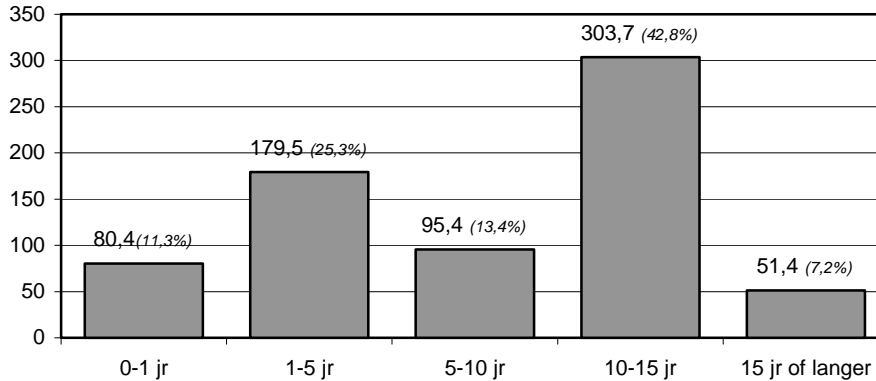
De samenstelling van de schuld is duidelijk gewijzigd (zie tabel 3). Zo zijn bijvoorbeeld in 2001 de uitstaande leningen van de overheidsbedrijven ten opzichte van 2000 met AFL 50 miljoen toegenomen tot AFL 306 miljoen. Hierdoor is het aandeel van deze schuld met 7 procentpunten toegenomen tot 43 procent. De schulden van financiële instellingen zijn eveneens gestegen, en wel met AFL 35 miljoen en hun aandeel in het totaal met 5 procentpunten tot 11 procent. Daarentegen is de schuld van de hotelsector met AFL 82 miljoen (26 procent) afgenomen en haar aandeel met 12 procentpunten tot 32 procent. Het aandeel van onroerend goederenbedrijven is constant gebleven op 6 procent, terwijl de overige schuld (inclusief van personen) enigszins is toegenomen tot AFL 52 miljoen en haar aandeel in het totaal tot 7 procent.

Tabel 3: De particuliere buitenlandse schuld per bedrijfstype

	1999		2000		2001	
	In miljoenen AFL	In %	In miljoenen AFL	In %	In miljoenen AFL	In %
Hotelsector	356,4	46,5	309,2	44,1	227,4	32,0
Overheidsbedrijven	278,9	36,4	256,6	36,6	306,4	43,1
Financiële instellingen	40,3	5,3	44,8	6,4	79,5	11,2
Onroerend goederenbedrijven	43,4	5,7	41,8	6,0	45,4	6,4
Overige	47,0	6,1	48,3	6,9	51,7	7,3
Totaal	766,0	100,0	700,7	100,0	710,4	100,0

Uit grafiek 1 blijkt dat per ultimo 2001 ongeveer AFL 80 miljoen (11 procent) van de totale schuld een resterende looptijd heeft van korter dan één jaar en derhalve binnen genoemde periode moet worden terugbetaald of geherfinancierd. Voorts heeft AFL 180 miljoen (25 procent) van de schuld resterende looptijden variërend tussen één en vijf jaar en circa AFL 355 miljoen (50 procent) binnen tien jaar.

Grafiek 1:
Particuliere schuld aan het buitenland per ultimo 2001
naar resterende looptijd
(in miljoenen AFL c.q. in % van het totaal)

3. De schuld van de overheid

In tabel 4 wordt de buitenlandse schuld van de overheid voor de periode 1999 tot en met 2001 per valuta weergegeven. Deze schuld bedroeg per ultimo 1999 AFL 339 miljoen en bestond met name uit NLG leningen (60%). Slechts 25 procent was gedenomineerd in US\$, terwijl 11 procent en 4 procent in respectievelijk ANG en Euro luiden. Per ultimo 2001 is de buitenlandse schuld van de overheid ten opzichte van 1999 met 7 procent toegenomen tot AFL 363 miljoen.

	1999		2000		2001	
	In miljoenen AFL	In %	In miljoenen AFL	In %	In miljoenen AFL	In %
Antilliaanse gulden	36,7	10,9	0,0	0,0	0,0	0,0
Arubaanse florin	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Euro	14,8	4,4	13,4	3,8	12,9	3,6
Britse ponden	1,4	0,4	1,1	0,3	1,0	0,3
Nederlandse gulden	203,3	59,9	176,4	50,7	156,4	43,1
US dollar	83,1	24,5	156,8	45,1	192,6	53,1
Totaal	339,2	100,0	347,7	100,0	362,9	100,0
In % bbp		10,9		10,4		10,7

1) Exclusief een KABNA-lening die in 1995 aan een overheidsbedrijf is doorgesluisd en derhalve in dit artikel als een particuliere schuld is geclassificeerd.

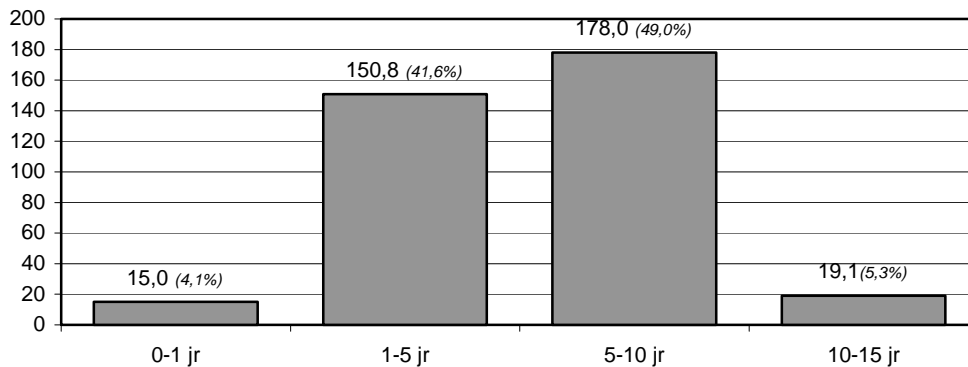
De NLG schuld betreft met name de in het kader van de samenwerking met Nederland ontvangen concessionele leningen (rente 2,5 procent plus rentesubsidie). Daarnaast zijn er ook enkele leningen in ECU aangegaan bij de Europese Investeringsbank ter financiering van projecten van de voormalige Luchthavendienst en het WEB. De schuld in het kader van de boedelscheiding met de Nederlandse Antillen van circa AFL 37 miljoen is in december 2000 afgelost.

Doordat de overheid commerciële dollarleningen op de buitenlandse kapitaalmarkt is aangaan ter dekking van onder andere de lopende uitgaven, aflossingen op

obligatieleningen en ter afwikkeling van de schuld uit hoofde van de boedelscheiding, is in 2000 het aandeel van de NLG schuld in het totaal met 9 procentpunten gedaald tot 51 procent, mede als gevolg van de depreciatie van deze valuta. Daarentegen is het aandeel van de US\$ schuld met 21 procentpunten gestegen tot 45 procent. In 2001 heeft deze ontwikkeling zich voortgezet. Het aandeel van de US\$ leningen is in dat jaar met 8 procentpunten toegenomen tot 53 procent, waardoor het voor het eerst hoger is dan dat van de NLG schuld (43 procent). Een en ander vloeit voort uit de verschuiving van concessionele financiering naar commerciële financiering.

Grafiek 2 geeft een indruk van de resterende looptijden van de buitenlandse overheidsschuld. Er vervalt AFL 15 miljoen (4 procent) binnen één jaar, AFL 151 miljoen (42 procent) binnen vijf jaar, AFL 178 miljoen tussen vijf jaar en 10 jaar. Bijgevolg zal binnen een periode van tien jaar AFL 344 miljoen ofwel 95 procent van de totale schuld dienen te worden afgelost dan wel geherfinancierd.

Grafiek 2:
Overheidsschuld aan het buitenland per ultimo 2001
naar resterende looptijd
 (in miljoenen AFL c.q. in % van het totaal)

4. De totale schuld

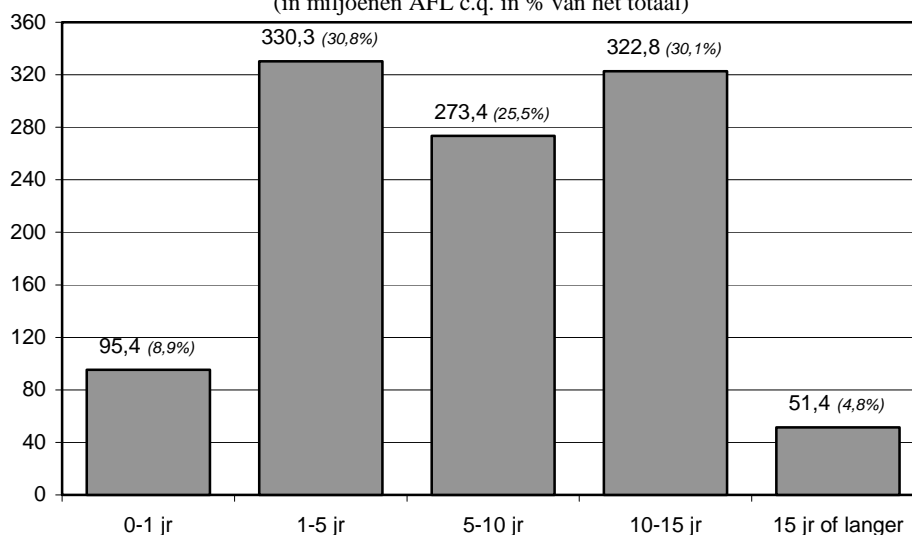
Per ultimo 1999, 2000 en 2001 bedroeg de totale buitenlandse schuld van Aruba respectievelijk AFL 1.106 miljoen, AFL 1.048 miljoen en AFL 1.073 miljoen. In 1999 was deze schuld ruim 35 procent van het bbp, terwijl in 2000 en 2001 dit percentage rond de 31 procent fluctueerde (zie tabel 5). In procenten van de exporten (exclusief olie) fluctueerde de schuld rond de 47 procent. Bij bepaling van deze schuld is geen rekening gehouden met de verplichtingen van de zogenaamde offshore sector en met eventuele rekeningcourantverhoudingen van lokale bedrijven met hun buitenlandse moedermaatschappijen, aangezien de financiële effecten daarvan per saldo goeddeels binnen concernverband worden opgevangen.

Tabel 5: Buitenlandse schuld van Aruba 1)			
Bedragen in miljoenen AFL	1999	2000	2001
Particuliere schuld 2)	766,0	700,7	710,4
Overheidsschuld	339,2 3)	347,7	362,9
Totale buitenlandse schuld	1.105,3	1.048,4	1.073,3
-in % bbp	35,3	31,4	31,5
-in % export 4)	47,9	46,7	47,9
Nominale bbp	3.124	3.331	3.404

- 1) Exclusief de buitenlandse schuld van de zogenaamde "offshore bedrijven" (veelal Japanse financieringsmaatschappijen) en rekeningcourantkredieten van bedrijven met buitenlandse moederondernemingen.
- 2) Inclusief een schatting voor persoonlijke leningen.
- 3) Inclusief de uitstaande schuld uit hoofde van de boedelscheiding met de Nederlandse Antillen die in december 2000 is afgelost.
- 4) Exclusief olie.

In grafiek 3 wordt de schuld per ultimo 2001 naar resterende looptijd afgebeeld. Hieruit blijkt dat binnen één jaar AFL 95 miljoen (9 procent) dient te worden afgelost. Circa AFL 699 miljoen (65 procent) van de totale schuld zal binnen een periode van tien jaar vervallen en ongeveer AFL 1.022 miljoen (95 procent) binnen een periode van 15 jaar.

Grafiek 3:
Totale buitenlandse schuld per ultimo 2001
naar resterende looptijd
(in miljoenen AFL c.q. in % van het totaal)

5. De schuldendienst

De zogenaamde "debt-service ratio", een indicator voor de mate waarin rente en aflossingen op de buitenlandse schuld met exportopbrengsten kunnen worden voldaan, is gestegen van 6,2 procent in 1999 tot 10,2 procent in 2001. Ofschoon er nauwelijks sprake is van achterstanden bij de afwikkeling van vervallen rente- en aflossingsverplichtingen en de genoemde ratio naar internationale maatstaven aan de

lage kant is, dient elke eventuele verdere stijging van de ratio kritisch te worden beoordeeld, gelet op de beperkte terugbetalingscapaciteit van de economie van Aruba welke mede het gevolg is van haar kleine schaal en de eenzijdige productiestructuur. Bovendien is het land onlangs geconfronteerd met een mogelijke verplichting van circa AFL 210 miljoen (6 procent van het bbp) aan het buitenland op grond van in het verleden verstrekte overheidsgaranties voor de hotelbouw.

Tabel 6: Schuldendienst			
Bedragen in miljoenen AFL	1999	2000	2001
Totale aflossingen	83,8	160,8	157,8
<i>Waarvan overheid</i>	<i>13,4</i>	<i>12,6</i>	<i>21,4</i>
Totale rentebetalingen	58,2	69,8	70,3
<i>Waarvan overheid</i>	<i>12,5</i>	<i>12,8</i>	<i>18,9</i>
Totale schuldendienst	142,0	230,6	228,1
<i>Waarvan overheid</i>	<i>25,9</i>	<i>25,4</i>	<i>41,4</i>
Totale exporten (excl. olie)	2.307,3	2.243,1	2.242,8
Schuldendienst in % van de exporten (excl. olie)	6,2	10,3	10,2

6. Conclusie

De door de Bank gehouden “Foreign Loan Survey” indiceert dat de buitenlandse schuld van Aruba (exclusief concern-financieringen) per eind 2001 ten opzichte van ultimo 1999 enigszins is gedaald. Als gevolg van de nominale economische groei, is de schuld in procenten van het bruto binnenlands product in sterkere mate verminderd en belooft ruim 30 procent. Niettemin dient er bij het aangaan van nieuwe schulden er op te worden toegezien dat de betreffende gelden op een productieve wijze worden aangewend, teneinde voldoende deviezen te genereren om aan de toekomstige rente- en aflossingsverplichtingen te kunnen voldoen.

Bij het beoordelen van de houdbaarheid van de schuld dient tevens te worden bedacht dat in de onderzoeksperiode de “debt-service ratio” reeds sterk is gestegen, mede ten gevolge van de verschuiving van concessionele naar commerciële financiering door de overheid. Voorts zullen de in het verleden verstrekte officiële garanties in de komende tijd mogelijk tot betalingen aan het buitenland leiden. Daarenboven vervalt binnen een decennium ruim 65 procent (of AFL 699 miljoen) van de thans uitstaande schuld. Indien tegenover deze buitenlandse betalingen geen voldoende instroom van middelen staat, kan een en ander resulteren in een extra druk op de deviezenvoorraad van de monetaire sector, hetgeen een zeker risico voor de handhaving van monetaire en financiële stabiliteit van Aruba in zich bergt.

2.5 HET INTEGRITEITSTOEZICHT OP DE FINANCIËLE SECTOR

Een artikel van drs. P. Mungra R.A., hoofd afdeling Toezicht.

1. Het wettelijke kader

Eén van de kerntaken van de Centrale Bank van Aruba (de Bank) is het bevorderen en bewaken van de stabiliteit en integriteit van de financiële sector, mede ter bescherming van de haar toevertrouwde gelden. Met dit doel is de Bank onder meer belast met de uitvoering van de landsverordeningen regelende het toezicht op het bank- en verzekeringswezen en de ondernemingspensioenfondsen, alsmede de Landsverordening identificatie bij financiële dienstverlening (AB 1995 No. 86) (Lif) voor zover het de onder haar toezicht staande instellingen betreft.

Sedert de invoering per 1 juli 2001 van de Landsverordening toezicht verzekeringswezen (AB 2000 No 82) (Ltv) vallen alle in of vanuit Aruba werkzame verzekeraars onder het toezicht van de Bank. Voordien werd door de Bank op basis van de tot 15 mei 1998 vigerende Landsverordening toezicht bank- en kredietwezen, die per genoemde datum werd vervangen door een op Nederlandse leest geschoeide Landsverordening toezicht kredietwezen (AB 1998 No 16) (Ltk), alleen op levensverzekeraars toezicht gehouden. Na 15 mei 1998 werd dit toezicht op grond van gentlemen's agreements voortgezet. Voorts zijn de bepalingen van de Landsverordening ondernemingspensioenfondsen (AB 1998 No 17) (Lop) van belang.

Alle instellingen die in of vanuit Aruba het krediet- of verzekeringsbedrijf willen uitoefenen dienen in het bezit te zijn van een vergunning van de Bank. Bij de beoordeling van een vergunningsaanvraag wordt nagegaan of betreffende instelling voldoet, en ook blijvend zal kunnen voldoen, aan de in de wet- en regelgeving opgenomen vereisten. Deze vereisten hebben onder meer betrekking op de solvabiliteit en liquiditeit, de administratieve organisatie en interne controle, het interne beheersingssysteem ("corporate governance"), de deskundigheid en betrouwbaarheid van bestuurders, de integriteit van aandeelhouders en de kwaliteit van de anti-witwas procedures. Ondernemingspensioenfondsen moeten zich na oprichting bij de Bank aanmelden. Zij dienen voortdurend aan de in of krachtens de Lop gestelde (solvabiliteits-)vereisten te voldoen.

2. De Arubaanse financiële sector

De bancaire sector bestaat uit 13 instellingen: 5 commerciële banken (waarvan twee hun hoofdkantoor in de Nederlandse Antillen hebben), 2 offshore banken (gelieerd aan Citibank N.A. en derhalve onder geconsolideerd toezicht van de relevante, toezichthoudende autoriteiten in de Verenigde Staten), 2 kredietverenigingen, 2 hypotheekbanken, 1 consumptieve kredietinstelling en 1 investeringsbank. De verzekeringssector bestaat uit 9 levens- en 14 schadeverzekeraars (met uitzondering van één instelling allen bijkantoren of agentschappen van buitenlandse instellingen), alsmede 3 captives en 1 offshore bedrijf. Voorts zijn er thans 10 ondernemingspensioenfondsen, waarvan 3 gelieerd aan overheidsbedrijven, 3 aan banken, 1 aan de

vroegere olieraffinaderij LAGO (Exxon), 1 aan de hotel- en toeristensector, 1 aan een handelsonderneming en 1 aan één van de grootste private dienstverlenende ondernemingen in Aruba.

Ter illustratie van de omvang van de onder toezicht staande financiële sector volgen hieronder de voorlopige balanstotalen (in miljoenen AFL), mede in relatie tot het nominale geschatte bruto binnenlandse product (bbp). De cijfers indiceren dat deze sector net als de economie van Aruba van beperkte omvang is, zeker naar internationale maatstaven. Dit laatste geldt met name voor de offshore banken. Aruba kan dan ook niet worden aangemerkt als “ a major financial offshore center ” zoals wel eens wordt beweerd.

	In miljoenen	
	<u>AFL</u>	<u>In % bbp</u>
<u>Bancaire sector</u>		
5 commerciële banken:	2.400	69
2 offshore banken:	1.900	54
6 overige kredietinstellingen:	<u>540</u>	<u>15</u>
Totaal:	4.840	138
<u>Verzekeringssector</u>		
9 levensverzekeraars	380	11
14 schadeverzekeraars	<u>120</u>	<u>3</u>
Totaal:	500	14
<u>Ondernemingspensioenfondsen</u>		
10 pensioenfondsen	200	6

3. Het bedrijfseconomische toezicht

Hoofdzakelijk via off-site surveillance (analyse van de rapportagegegevens), periodieke on-site onderzoeken en regelmatige bilaterale beleids gesprekken, worden de ontwikkelingen bij de onder toezicht staande instellingen nauwlettend gevolgd en wordt nagegaan of er sprake is van een strikte naleving van de relevante wet- en regelgeving. Onderhavige toezichtwetten bevatten voldoende sanctiemogelijkheden om indien nodig corrigerend op te kunnen treden. Zo kan de Bank een instelling een bindende aanwijzing geven, onder curatele stellen, dan wel als ultimum remedium haar vergunning intrekken al dan niet met een daaraan voorafgaand verzoek aan het Gerecht in Eerste Aanleg tot toepassing van de noodregeling welke een ordelijke liquidatie beoogt.

4. Uitwisseling van informatie

De Ltk en de Ltv bieden de mogelijkheid tot uitwisseling van informatie met andere toezichthouders. In het licht van de toenemende verwevenheid van de financiële markten en de grensoverschrijdende activiteiten van de betrokken instellingen is het voor een effectief geconsolideerd toezicht van essentieel belang dat tussen de “home country supervisor” en “host country supervisor” informatie kan worden uitgewisseld. De door het internationaal gezaghebbende Basel Committee on Banking Supervision uitgevaardigde richtlijnen ter zake, vastgelegd in de door haar uitgebrachte rapporten “Minimum standards for the supervision of international banking groups and their cross-border establishments” (1993) en “The supervision of cross-border banking” (1996), worden door de Bank volledig onderschreven en toegepast.

Vermeldenswaard is dat in 1998 tussen haar en de Bank van de Nederlandse Antillen (home country supervisor van enkele op Aruba gevestigde instellingen) een “Memorandum of Understanding” is getekend ter zake informatie-uitwisseling. Het is de bedoeling om ook met andere relevante instellingen in de nabije toekomst dergelijke memoranda te sluiten.

5. Internationale samenwerking

De Bank hecht evenzeer aan haar lidmaatschappen van met name het Basel Committee on Banking Supervision (BCBS), de International Association of Insurance Supervisors (IAIS), de Offshore Group of Banking Supervisors, de Offshore Group of Insurance Supervisors, Association of Supervisors of Banks of the Americas, de Caribbean Group of Banking Supervisors en de Caribbean Association of Insurance Regulators. Bedoelde organisaties hebben mede tot doel de internationale harmonisering te bevorderen. In dit verband zijn met name de zogenoemde “Core Principles” voor een effectief toezicht op banken en verzekeraars, uitgebracht door respectievelijk het BCBS en de IAIS, baanbrekend.

Uit een recente evaluatie van het IMF, uitgevoerd in het kader van haar “Offshore Financial Center Assessment Program”, is gebleken dat Aruba in hoge mate voldoet aan bedoelde “Core Principles”. Om volledig in overeenstemming te geraken met deze normen zullen echter de relevante wetten dienen te worden aangescherpt en (vooruitlopend hierop) het toezicht op de bank- en verzekeringssector moeten worden geïntensiveerd. Daarnaast is door het IMF geadviseerd om ook andere witwasgevoelige sectoren onder effectief toezicht te brengen en de meldplicht ongebruikelijke transacties uit te breiden naar alle financiële dienstverleners in Aruba. De Bank is thans doende een gedetailleerd actieplan op te stellen, teneinde de IMF-aanbevelingen doelmatig ten uitvoer te kunnen brengen.

6. Handhaving integriteit

Algemeen

Het bewaken van de integriteit van de financiële sector heeft prioriteit binnen het bedrijfseconomische toezicht en is nauw verweven met de handhaving van de

financiële stabiliteit. Zo zal een niet-integer handelende instelling haar reputatie kunnen schaden met alle daaruit voortvloeiende negatieve gevolgen. Op den duur kan hierdoor zelfs het vertrouwen van het publiek in de sector als geheel worden ondermijnd en de financiële stabiliteit van een land in gevaar worden gebracht (“systemic risk”). Integriteitshandhaving door de Bank is dan ook een “conditio sine qua non” en richt zich hoofdzakelijk op de volgende gebieden:

a. Toetsing betrouwbaarheid

Iedere bestuurder of aandeelhouder met een gekwalificeerde deelneming (de bezitter van méér dan 5 procent van de aandelen of stemrechten) dient vooraf door de Bank op onder meer betrouwbaarheid te worden getoetst (het zogenoemde antecedentenonderzoek) en door haar te zijn goedgevonden. Daartoe dienen een questionnaire en een verklaring van goedgegedrag te worden overlegd. Een en ander wordt vervolgens door de Bank beoordeeld, mede op basis van ingewonnen referenties.

b. Voorkomen bevoordeling

De Bank heeft onder meer limieten gesteld aan de kredietverlening aan aandeelhouders en bestuurders, alsmede aan daaraan gelieerde personen of entiteiten. Krachtens haar voorschriften mag niet meer dan 2% van het kapitaal van een bank, (tegen marktconforme voorwaarden) aan hen worden uitgeleend. Daarboven geldt de regel van voorkoming “terugleiding eigen vermogen”, waardoor de aandeelhouder gedwongen kan worden nieuw kapitaal in te brengen tegenover de aan deze zogenaamde “insiders” gelieerde leningen indien de hiervoor genoemde limiet wordt overschreden.

Bestrijding witwaspraktijken

a. Banken

Voor banken zijn reeds in 1995 gedetailleerde anti-witwas voorschriften uitgebracht. Deze voorschriften bevatten onder meer regels voor identificatie van zowel zakelijke als particuliere cliënten en toepassing van het ken-uw-klant principe. Ook dient iedere bank over een compliance officer/-afdeling te beschikken en dienen er regelmatig analyses van het rekeningverloop van cliënten en van significant (van het gebruikelijke profiel) afwijkende transacties te worden gemaakt.

De voorschriften vormen, gezamenlijk met de Landsverordening meldplicht ongebruikelijke transacties (AB 1995 No 85) en de Lif, het anti-witwas raamwerk voor de bancaire sector. Tijdens de periodieke on-site onderzoeken wordt nagegaan of de banken haar richtlijnen naleven en of de door hen gehanteerde procedures en interne controlemaatregelen ter zake voldoende effectief zijn. Er wordt tevens een beoordeling gemaakt van het “compliance program” en de daaraan verwante werkzaamheden.

Tevens wordt de administratieve organisatie rondom het melden van ongebruikelijke transacties beoordeeld en steekproefsgewijs nagegaan of aan de in de Lif vermelde identificatieverplichtingen wordt voldaan. De bevindingen van de Bank, alsmede haar aanwijzingen en aanbevelingen inzake de geconstateerde tekortkomingen worden - na mondelinge bespreking met de leiding van de gecontroleerde instelling - vastgelegd in een zogenoemde on-site brief aan haar directie / Raad van

Commissarissen. De Bank ziet er op toe dat de gegeven aanwijzingen en aanbevelingen stipt worden opgevolgd.

b. Overige activiteiten

Ook voor levensverzekeraars volgt de Bank het zojuist aangeduide onderzoekstraject. De levensverzekeraars en assurantie-tussenpersonen vallen sinds kort onder de meldplicht ongebruikelijke transacties. Bij banken, geldtransactiebedrijven, het postkantoor en de casino's is zulks reeds langer het geval. Door de FATF en het IMF is aanbevolen ook de trustkantoren, vrije zone bedrijven en professionele financiële dienstverleners (accountants, notarissen en advocaten) hieronder te brengen.

Daarnaast dienen de trustkantoren en geldtransactiebedrijven onder het (integriteits-) toezicht van de Bank te worden gebracht. Ook in het kader van de recente 8 additionele aanbevelingen van de FATF, naar aanleiding van de gebeurtenissen van 11 september 2001 in de Verenigde Staten, dient aan het voornoemde prioriteit te worden gegeven. De Bank heeft inmiddels geïndiceerd bereid te zijn haar toezicht tot deze sectoren uit te breiden.

Mede onder invloed van bovenbedoelde gebeurtenissen wordt voorts overwogen de Bank, namens de minister van Financiën, te belasten met het toezicht op de naleving van afspraken gericht tegen een aantasting of bedreiging van de internationale rechtsorde, dan wel op bestrijding van het terrorisme, voor zover een en ander betrekking heeft op het financiële verkeer van de onder haar toezicht vallende instellingen. In verband hiermee zal de sanctieverordening (AB 1997 no. 64) worden vervangen door een geheel vernieuwde wet.

Overigens dient te worden opgemerkt dat enkele grote geldtransactiebedrijven (die te samen het leeuwendeel van de geregistreerde transacties verzorgen) zich op vrijwillige basis houden aan de door de Bank in haar verslag over het tweede kwartaal van het jaar 2000, in anticipatie op een wettelijke regeling, gepubliceerde richtlijnen voor geldtransactiebedrijven. Bedoelde richtlijnen zijn onder meer gericht op waarborging van de naleving van de deviezenbepalingen, het bevorderen van het houden van een deugdelijke administratie, alsmede van de financiële integriteit van deze sector.

7. Slotopmerkingen

Van verschillende zijden (w.o. de FATF, het IMF en de autoriteiten in de Verenigde Staten) is Aruba gecompimenteerd voor haar gedurende de afgelopen jaren geleverde indrukwekkende prestaties bij het tot stand brengen van op internationale leest geschoeide toezichtswetten en anti-witwas wet- en regelgeving. Tegelijkertijd is door betreffende instanties aangegeven dat met name nog de volgende stappen moeten worden gezet om aan de internationale toezichts- en anti-witwas richtlijnen te voldoen.

- Aanscherping bestaande toezichtswetten en (vooruitlopend hierop) intensivering van het feitelijke toezicht op banken en verzekeraars;
- Het onder effectief toezicht brengen van andere witwas gevoelige sectoren, waaronder de trustkantoren en geldtransactiebedrijven;

- Het onder de meldplicht brengen van alle financiële dienstverleners;
- De implementatie van de Landsverordening in- en uitvoer contant geld;
- Versterking van het meld-, opsporings- en vervolgingsapparaat.

De recente gebeurtenissen in de Verenigde Staten onderstrepen voorts het belang van internationale samenwerking bij de bestrijding van criminele financiële activiteiten. Het toezicht op de (internationale) geldstromen speelt daarbij een cruciale rol. Aruba zal zich in de komende jaren additionele inspanningen moeten getroosten om haar anti-witwas en toezichtswet- en regelgeving verder in overeenstemming te brengen met de internationale normen en standaarden op dit gebied, te meer omdat deze allengs stringenter worden. Ter bereiking van dit ambitieuze doel zal ondersteuning van met name Nederland en het IMF vooralsnog nodig blijven.

2.6 QUANTITATIVE DEVELOPMENTS IN THE FINANCIAL SECTOR

An article by the Supervision Department.

1. Introduction

Based upon available figures an overview will be given of recent developments in the different sectors under the Bank's supervision, i.e., the banking sector and the institutional investors, comprising the insurance companies and company pension funds. In paragraph 4 a list of all supervised financial institutions is presented.

2. Banking sector

2.1 Supervised institutions

As shown in table 1, the number of commercial banks supervised by the Bank decreased by one at the end of the year 2001, due to the acquisition of the assets and liabilities of ABN AMRO Bank N.V., Aruba Branch, by First National Bank of Aruba N.V. as of October 7, 2001. Simultaneously, the latter bank changed its name into RBTT Bank Aruba N.V.

Of the five commercial banks one is a branch and one is a subsidiary of, respectively Banco di Caribe N.V. and Maduro & Curiel's Bank N.V., both established in Curaçao, Netherlands Antilles. Therefore, these banks are also supervised (on a consolidated basis) by the Bank van de Nederlandse Antillen.

Another important event was the acquisition of all shares of Interbank Aruba N.V., previously held by Aubar Holdings N.V., by the Fundacion Cas Pa Comunidad Arubano (FCCA) as of June 26, 2001. The main goal of the acquisition is to generate synergy effects.

Table 1 Number of supervised institutions within the banking sector

End-of-period figures

	1999	2000	2001
1. Commercial banks	6	6	5
2. Offshore banks	2	2	2
3. Bank-like institutions	4	4	4
a. Mortgage banks	2	2	2
b. Finance companies	1	1	1
c. Other financial institutions	1	1	1
4. Credit unions	2	2	2
Total	14	14	13

2.2 Commercial banks

The aggregated balance sheet total of the five (5) commercial banks increased by AFL 139 million or 6 percent to AFL 2,425 million at the end of 2001 equivalent to 4 percent of estimated Gross Domestic Product (GDP) (see table 2). Loans granted in 2001 grew by AFL 41 million or 3 percent to AFL 1,599 million, compared to a 13 percent increase in 2000. Loans to individuals increased with 7 percent, while the commercial loans decreased with AFL 15 million or 2 percent. The latter mainly as a result of the subdued business activities.

On the liabilities side, deposits rose by AFL 102 million or 5 percent. Capital and reserves, increased with AFL 56 million or 36 percent. As a result, the banks' aggregated risk-weighted capital asset ratio increased from 8.1 percent in 2000 to 10.6 percent at the end of 2001, well above the minimum capital requirement of 8 percent, adopted by the Basel Committee on Banking Supervision.

Table 2 Balance sheet of the commercial banks

End-of-period figures in AFL million

	1999	2000	2001 ¹⁾
1. Assets			
a. Cash & due from banks	559.6	523.7	610.4
b. Investments	104.0	88.4	74.9
c. Loans	1,379.0	1,557.4	1,598.6
- Commercial ²⁾	681.8	788.4	773.6
- Individuals ³⁾	696.5	768.7	824.7
- Government	0.7	0.3	0.3
d. Other assets	121.1	116.7	141.2
Total assets	2,163.7	2,286.2	2,425.1
2. Capital and liabilities			
a. Deposits	1,909.2	2,002.0	2,104.3
- Demand	547.8	594.5	659.1
- Time	932.3	961.3	992.5
- Savings	429.1	446.2	452.7
b. Other liabilities	119.0	129.2	110.1
c. Capital and reserves ⁴⁾	135.5	155.0	210.7
Total capital and liabilities	2,163.7	2,286.2	2,425.1

1) Preliminary figures.

2) Corrected for allocated reserves.

3) Corrected for unearned income.

4) Including general (unallocated) reserves.

As shown in table 3, net income before taxes has increased during 2001 by 18 percent or AFL 8 million, mainly due to a decrease in the operating expenses and notably smaller additions to the loan loss provisions. Overall, the banks are quite profitable.

Table 3 Income statement of the commercial banks

In AFL million

	1999	2000	2001 ¹⁾
Net interest margin	101.4	114.0	114.9
Other operating income	50.3	58.3	60.0
Total operating income	151.7	172.3	174.9
- Salaries & employees benefits	50.6	53.3	57.0
- Additions to provision for loan losses	21.6	12.3	1.2
- Other expenses	56.3	63.2	66.2
Total expenses	128.5	128.9	124.4
Net income before extraordinary items, result subsidiaries & taxes	23.2	43.4	50.5
Net income before taxes	18.7	42.8	50.6
Taxes	14.5	17.0	14.6
Net income	4.2	25.8	36.0

1) Preliminary figures.

The subdued lending activities have contributed to a substantial increase in the banks' liquidity ratio. Compared to 2000, this ratio increased by 4 percentage points to 28 percent, well above the minimum prudential requirement of 20 percent (see table 4).

Table 4 Liquidity position of the commercial banks

End-of-period figures in AFL million

	1999	2000	2001 ¹⁾
1. Liquid assets ²⁾	636.5	546.6	650.2
2. Loans	1,392.9	1,514.2	1,537.0
3. Deposits	1,909.2	2,002.0	2,104.3
4. Total assets	2,178.0	2,243.0	2,363.6
5. Liquid assets-to-total assets ratio	0.29	0.24	0.28
6. Loans-to-deposits ratio	0.73	0.76	0.73

1) Preliminary figures.

2) The liquid assets cannot be derived from table 2.

The banks are required to hold a 7 percent monetary cash reserve, as well as sufficient funds for clearing purposes at the Bank. These are included in the calculation of the prudential liquidity ratio. The increase in deposits exceeded that in loans, resulting in a decrease of the loans-to-deposits ratio by 3 percentage points to 73 percent, which is clearly below the prudential maximum of 80 percent.

2.3 Offshore banks

At the end of 2001, only two U.S.-based offshore banks were registered in Aruba. These banks, which also fall under consolidated supervision of the U.S. supervisory authorities, had a balance sheet total of AFL 1,862 million or 55 percent of GDP (see table 5).

Table 5 Balance sheet of the offshore banks

End-of-period figures in AFL million

	1999	2000	2001 ¹⁾
1. Assets			
a. Cash & due from banks	540.6	745.0	733.7
b. Investments	410.1	277.2	22.6
c. Loans ²⁾	958.2	1,083.5	1,090.6
d. Other assets	24.0	28.3	14.9
Total assets	1,932.9	2,134.0	1,861.8
2. Capital and liabilities			
a. Deposits	1,600.4	1,849.4	1,658.5
- Demand	220.6	218.3	114.5
- Time	1,379.8	1,631.1	1,544.0
b. Other liabilities	169.2	133.5	34.8
c. Capital and reserves ³⁾	163.3	151.1	168.5
Total capital and liabilities	1,932.9	2,134.0	1,861.8

1) Preliminary figures.

2) Corrected for allocated reserves.

3) Including general (unallocated) reserves.

During 2001, the balance sheet total of the offshore banks decreased by 13 percent. On the asset side investments shrank by a significant AFL 255 million, while on the liabilities side deposits declined by AFL 191 million. The capital and reserves surged by AFL 17 million or 12 percent. Subsequently, the offshore banks' aggregated risk weighted capital ratio also increased substantially, i.e, from 10 percent to 14 percent in the year under review.

As shown in table 6, the offshore banks made a profit before tax of AFL 17 million, against an AFL 21 million loss in 2000. The latter was mainly caused by an upsurge in extraordinary expenses due to a reclassification of the investments held to maturity to assets available for sale. This resulted in recognizing of the net unrealized losses on these investments and in a depreciation of the portfolio value.

Table 6 Income statement of the offshore banks

End-of-period figures in AFL million

	1999	2000	2001 ¹⁾
Net interest margin	21.7	21.1	33.0
Other operating income	24.0	39.2	9.2
Total operating income	45.7	60.4	42.2
Total operating expenses	13.0	16.2	27.9
Net income before extraordinary items and taxes	32.7	44.2	4.3
Net income before taxes	32.7	-21.2	17.4
Taxes	1.5	2.7	2.9
Net income	31.2	-23.9	14.5

1) Preliminary figures.

The Bank adhered to its strict admission policy for offshore banks. The most important requirements are that the parent institution is subject to comprehensive and consolidated supervision in the home country and that it possesses an excellent financial position and reputation.

2.4 Bank-like institutions

Important institutions in this subsector are: Ohra Hypotheekbank N.V., Fundacion Caspa Comunidad Arubano (FCCA), Aruban Investment Bank N.V., and Island Finance Aruba N.V. These institutions are engaged mainly in mortgage lending to individuals, financing social housing projects, long-term project financing, as well as personal loans for consumptive and home improvement purposes. The financing of their activities is done mainly by attracting funds from their parent company, other (local) financial institutions, and institutional investors.

The bank-like institutions had a combined loan portfolio of about AFL 438 million as of the end of 2001, equivalent to 13 percent of the estimated GDP (see table 7). This figure represents a decrease of AFL 7 million or 2 percent compared to 2000. On the liabilities side, the commercial borrowings fell by AFL 21 million. At the end of 2001, the capital and reserves amounted to AFL 227 million, representing a 3 percent increase.

Table 7 Balance sheet of the bank-like institutions

End-of-period figures in AFL million

	1999	2000	2001 ¹⁾
1. Assets			
a. Cash & due from banks	63.9	63.5	41.8
b. Investments	2.8	4.0	5.2
c. Loans	389.2	430.9	438.0
- Commercial	62.9	95.9	88.4
- Individuals	326.3	335.0	349.6
- Government	0.0	0.0	0.0
d. Other assets	45.7	52.1	50.6
Total assets	501.6	550.5	535.6
2. Capital and liabilities			
a. Deposits	11.8	13.6	15.3
b. Borrowings	225.1	270.3	249.1
- Commercial	186.8	232.0	212.5
- Individuals	1.7	1.7	0.0
- Government	36.6	36.6	36.6
c. Other liabilities	55.1	45.4	44.0
d. Capital and reserves	209.6	221.2	227.2
Total capital and liabilities	501.6	550.5	535.6

1) Preliminary figures.

As can be derived from table 8, net income of the bank-like institutions amounted to AFL 8 million at the end of 2001, a 37 percent or AFL 5 million decrease compared to the end of 2000.

Table 8 Income statement of the bank-like institutions

In AFL million

	1999	2000	2001 ¹⁾
1. Net interest margin	29.7	29.8	33.5
2. Other operating income	9.2	10.6	10.4
Total operating income	38.9	40.4	43.9
3. Salaries & employees benefits	11.5	10.3	11.7
4. Additions to the loan loss provision	1.9	3.2	4.3
5. Other expenses	11.0	11.2	12.3
Total expenses	24.4	24.7	28.3
Net income before extraordinary items, result subsidiaries & taxes	14.5	15.7	15.6
Net income before taxes	14.4	15.6	9.7
6. Taxes	2.0	2.5	1.4
Net income	12.4	13.1	8.3

1) Preliminary figures.

3. Institutional investors' sector

3.1 Supervised institutions

As shown in table 9, the number of institutions in this sector supervised by the Bank increased from 18 to 39 at the end of 2001. Until June 30, 2001, nine life insurance companies were supervised on the basis of gentlemen's agreements. With the enactment of the State Ordinance on the Supervision of the Insurance Business (SOSIB) as of July 1, all life insurance companies and general (non-life) insurance companies operating in or from Aruba fall under the Bank's supervision.

In 2001, the Stichting Pension Fund Caribbean Mercantile Bank was added to the list of company pension funds supervised by the Bank.

Table 9 Number of supervised institutions in the institutional investors' sector

End-of-period figures

	1999	2000	2001
1. Life insurance companies	10	9	9
2. Non-life insurance companies	-	-	15
3. Offshore non-life insurance companies	-	-	2
4. Captive insurance companies	-	-	3
5. Company pension funds	9	9	10
Total	19	18	39

According to the SOSIB, a general (non-life) insurance company is required to apply for a license for each of the five indemnity lines (i.e., Accident & Health, Motor Vehicle, Maritime, Transport & Aviation, Fire & Other Property and Other Indemnity) it wants to be active in. In accordance with the Implementation Ordinance on the SOSIB (AB 2001 no. 91), insurance companies already established in Aruba before July 1 are required to apply for a license within six (6) months subsequent to above-mentioned date, while the Bank should take a decision on the applications received before July 1, 2002. In paragraph 4.2 an overview is given of the applications received and, insofar applicable, the indemnity lines for which the license has been requested. With the exception of one (1) life insurance company, two (2) general (non-life) insurance companies, and one (1) offshore (non-life) insurance company, all insurance companies operating in or from Aruba have applied for a license. The applications received are now being evaluated.

3.2 The general insurance companies

The total assets and the gross written premiums of the non-life insurance companies amounted to about AFL 117 million and AFL 59 million, respectively 3 percent and 2 percent of GDP at the end of December 2001. As of the reporting year 2001, also the general insurance companies, both on-shore and offshore, will have to submit detailed figures on their operations to the Bank in a prescribed format.

3.3 The life insurance sector

The life insurance companies expanded their activities in recent years. At the end of 2000, their aggregated balance sheet total amounted to AFL 382 million, an 18 percent increase compared to 1999 (see table 10). On the liabilities side, technical provisions surged by 13 percent or AFL 27 million to AFL 233 million. Capital and reserves increased by AFL 6 million or 13 percent.

Table 10 Balance sheet of the life insurance companies

End-of-period figures in AFL million

	1998	1999	2000 ¹⁾
1. Assets			
a. Investments	234.1	245.8	286.3
b. Fixed assets	0.1	0.2	0.1
c. Affiliated companies	32.6	41.2	55.9
d. Current assets	19.4	23.9	30.0
e. Other assets	6.4	12.2	10.1
f. Intangibles	-	-	-
Total assets	292.6	323.3	382.4
2. Capital and liabilities			
a. Technical provisions	189.9	205.9	232.8
b. Capital loans	0.6	0.6	0.6
c. Current liabilities	66.1	67.4	93.2
d. Capital and reserves	36.0	49.4	55.8
Total capital and liabilities	292.6	323.3	382.4

1) Preliminary figures.

Table 11 Investments of the life insurance companies

End-of-period figures in AFL million

Investment categories	1998	1999	2000 ¹⁾
1. Shares	2.0	2.6	1.1
2. Bonds	137.5	134.4	149.7
3. Real estate	6.4	6.1	7.2
4. Time deposits	20.7	22.3	36.9
5. Mortgage loans	50.5	62.5	74.9
6. Other loans	17.0	17.9	16.5
Total	234.1	245.8	286.3

1) Preliminary figures.

On the asset side, investments constitute the largest item. As shown in table 11, the 16 percent rise in investments was caused mainly by an increase in the holding of bonds, time deposits, and mortgage loans. At the end of December 2000, 24 percent (AFL 70 million) of this portfolio consisted of foreign investments.

Table 12 Income statement of the life insurance companies

In AFL million

	1998	1999	2000 ¹⁾
1. Net premiums	38.7	36.0	44.5
2. Investment income	19.2	18.8	23.3
3. Other income	0.1	0.2	5.5
Total income	58.0	55.0	73.3
4. Changes in technical provisions	23.4	21.0	24.5
5. Net claims	13.9	13.0	21.3
6. Commissions	2.1	2.9	3.3
7. Management expenses	5.3	5.5	7.1
8. Extraordinary items	-0.4	-0.1	-0.1
9. Policyholders' dividends	1.9	2.8	3.1
10. Other expenses	2.9	2.3	7.0
Total expenses	49.1	47.4	66.2
Surplus before dividends and taxes	8.9	7.6	7.1

1) Preliminary figures.

As shown in table 12, the two main income sources of the life insurance companies are net premiums and investment income. The former increased by 24 percent or AFL 9 million compared to 1999 and the latter by 23 percent. Total expenses rose sharply by 40 percent, due to higher net claims and other expenses. The increase of the net claims was mainly due to lump-sum payments on policies surrendered, while that of the other expenses was the result of higher interest paid to affiliates. As a consequence, the surplus before dividends and taxes decreased by approximately 7 percent.

Table 13 Financial ratios of the life insurance companies

End-of-period figures

	1998	1999	2000 ¹⁾
1. Liquidity ratio	0.10	0.12	0.13
Current assets to technical provisions			
2. Profitability ratio	0.09	0.08	0.09
Investment income to average invested assets			
3. Solvency ratio	1.23	1.19	1.23
Investments to technical provisions			

1) Preliminary figures.

The liquidity and profitability ratio remained virtually unchanged, while the solvency ratio improved slightly.

3.4 The company pension funds

In table 14 the aggregated balance sheet of the company pension funds for the years 1998 through 2000 is presented. Their balance sheet total amounted to AFL 205 million at the end of 2000 (equivalent to 6 percent of the GDP).

Table 14 Balance sheet of the company pension funds

End-of-period figures in AFL million

	1998	1999	2000 ¹⁾
1. Assets			
a. Investments	178.9	187.2	197.8
b. Fixed assets	0.1	0.1	0.1
c. Current assets	8.0	9.1	6.6
Total assets	187.0	196.4	204.5
2. Capital and liabilities			
a. Technical provisions	184.9	180.4	194.2
b. Long-term liabilities	0.4	0.5	0.6
c. Current liabilities	2.2	2.0	1.4
d. Capital and reserves	-0.5	13.5	8.3
Total capital and liabilities	187.0	196.4	204.5

1) Preliminary figures.

As shown in table 14, investments increased by 6 percent to AFL 198 million, constituting the largest item on the asset side. This increase was mainly caused by the categories shares and bonds (see table 15).

Table 15 Investments of the company pension funds

End-of-period figures in AFL million

Investment categories	1998	1999	2000 ¹⁾
1. Shares	73.4	81.9	87.4
2. Bonds	62.4	55.5	60.0
3. Real estate	6.0	6.0	6.0
4. Time deposits	16.2	18.7	20.2
5. Mortgage loans	11.6	15.2	15.5
6. Other	9.3	9.9	8.7
Total	178.9	187.2	197.8

1) Preliminary figures.

At the end of December 2000, the share of foreign investments in the total investment portfolio of the company pension funds amounted to 75 percent (AFL 148 million). On the liabilities side, technical provisions increased by 8 percent to AFL 194 million.

Table 16 Income statement of the company pension funds

In AFL million

	1998	1999	2000 ¹⁾
1. Direct investment income	18.2	17.8	15.0
2. Indirect investment income	3.0	1.9	0.4
3. Less: investment expenses	0.1	0.1	0.1
Net investment income	21.1	19.6	15.3
4. Premium income	20.8	19.7	20.3
Total income	41.9	39.3	35.6
5. Change in technical provisions	8.8	-4.3	-1.3
6. Pension benefits paid	28.7	27.5	28.2
7. Reinsurance net	0.6	0.4	0.8
8. Management expenses	1.2	1.1	1.5
Total expenses	39.3	24.7	29.2
Net result	2.6	14.6	6.4

1) Preliminary figures.

As shown in table 16, the two principal income sources of the company pension funds are premium and net investment income. In 2000, the former increased by 3 percent or AFL 1 million, while the latter dropped by a notable 22 percent or AFL 4 million. Total expenses surged by 18 percent to AFL 29 million. As a consequence, the net result of the company pension funds shrank by 56 percent to AFL 6 million.

As shown in table 17, the liquidity and profitability, as well as the coverage ratio, fell by 0.02 percentage point compared to 1999. Mainly as a result of the bearish financial markets, the profitability and coverage ratio of the company pension funds came under increasing pressure.

Table 17 Financial ratios of the company pension funds

End-of-period figures

	1998	1999	2000 ¹⁾
1. Liquidity ratio	0.04	0.05	0.03
Current assets to technical provisions			
2. Profitability ratio	0.10	0.10	0.08
Investment income to average invested assets			
3. Coverage ratio ²⁾	1.19	1.14	1.12
Investments & cash minus volatility cushion to technical provisions			

1) Preliminary figures.

2) The calculation of the volatility cushion cannot be derived from table 14.

4. Financial institutions under supervision of the Bank as of December 31, 2001

4.1 Banking sector ¹⁾

Commercial banks

Aruba Bank N.V.
Banco di Caribe N.V., Aruba Branch
Caribbean Mercantile Bank N.V.
RBTT Bank Aruba N.V.
Interbank Aruba N.V.

Offshore banks

Citibank N.A, Aruba Branch
Inarco International Bank N.V.

Mortgage banks

OHRA Hypotheekbank N.V.
Fundacion Cas pa Comunidad Arubano

Credit unions

Coöperatieve Spaar- en Kredietvereniging Douane Aruba
Cooperativa di Ahorro y Prestamo Aruba

Finance companies

Island Finance Aruba N.V.

Other financial institutions

Aruban Investment Bank N.V.

4.2 Institutional investors' sector

Company pension funds ²⁾

Lago Annuity Foundation
Stichting Bedrijfspensioenfonds Aruba
Stichting Pensioenfonds Havenwerkers Aruba
Stichting Pensioenfonds Martijn Trading Company N.V.
Stichting Pensioenfonds META Bedrijven Aruba
Stichting Pensioenfonds Tourist Sector Aruba
Stichting Pensioenfonds RBTT Bank Aruba
Stichting Pensioenfonds N.V. Aruba Bank
Stichting Pensioenfonds Caribbean Mercantile Bank
Stichting Fondo di Pensioen di Trahadornan di Empresanan y Fundacionnan Publico

¹⁾ Supervision by virtue of the State Ordinance on the supervision of the credit system (AB 1998 No. 16).

²⁾ Supervision by virtue of the State Ordinance on company pension funds (AB 1998 GT 17).

Life insurance companies operating in Aruba

American Bankers Life Assurance Company of Florida, Agency

American Life Insurance Company, Aruba Branch

British-American Insurance Company Limited, Aruba Branch

Capital Life Insurance Company Limited, Aruba Branch

Ennia Caribe Leven N.V., Aruba Branch

Guardian Life of the Caribbean Limited, Aruba Branch

Nationale-Nederlanden Levensverzekering Maatschappij N.V., Aruba Branch

The National Life Assurance Company of Canada, Agency

First Aruban Life Insurance Company N.V. *

Non-life (general) insurance companies operating in Aruba

	Accident & Health	Motor Vehicle	Maritime, Transport & Aviation	Fire &Other Property	Other Indemnity
Ennia Caribe Schade N.V., Aruba Branch	X	X	X	X	X
ING Fatum, Aruba Branch	X	X	X	X	X
NA & A Assurance Co., Agency	X	X	X	X	X
Royal & Sun Alliance (Antilles) N.V., Aruba Branch	X	X	X	X	X
Hannover International Insurance (Nederland) N.V., Agency	X	X	X	X	X
American Home Assurance Co., Agency	X	X	X	X	X
The New India Assurance Co. Ltd., Agency	X	X	X	X	X
Imperial Consultants Services N.V.		X			
International Health Insurance Danmark, Agency	X				
Elvia Reisverzekeringen Maatschappijen, Agency			X		
United Insurance Company Ltd., Agency	X	X	X	X	X
Island Heritage, Agency				X	
Amedex Worldwide Insurance Services	X				
Motor, General & Medical Insurance Co. (MG&M) N.V., Aruba Branch*	X	X	X	X	
Delta Lloyd*		X			

Offshore non-life (general) insurance companies

	Accident & Health	Motor Vehicle	Maritime, Transport & Aviation	Fire & Other Property	Other Indemnity
Centennial Insurance Company AVV	X		X	X	X
Renaissance International Insurance Company AVV *	X		X	X	X

Captive insurance companies

Bancarib Real Insurance N.V.

MCB Risk Insurance N.V.

Consales Insurance Company N.V.

*Subject companies have not applied for an insurance license.

III. Statistical annex

General note

Figures in the Statistical annex are quoted in millions of Aruban florin (AFL), unless otherwise stated.

The sum of separate items may differ in the final digit from the total shown, due to rounding.

Data are subject to revision if additional information becomes available.

The following symbols and conventions are used throughout the Statistical annex:

blank: not available

0.0: nil

(d): discontinuity in the series; this sign will be accompanied by an explanatory note in the back section of the report

TABLE 1.1: TOURISM

period	Total visitor nights	Total visitors	Visitors by origin							Average nights stayed	Average hotel occupancy rate	Cruise tourism	
			North America	Of which USA	Latin America	Of which Venezuela	Europe	Of which Netherlands	Other			Number of passengers	Ship calls
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)	(11)	(12)	(13)
1998	4,889,718	647,437	401,547	377,108	162,308	99,128	49,042	30,959	34,540	7.6	77.6	257,755	255
1999	5,143,302	683,323	442,833	422,186	155,171	103,601	49,326	32,014	35,993	7.5	77.0	289,052	230
2000	5,247,824	721,224	478,726	458,132	162,474	112,018	47,063	30,575	32,961	7.3	76.0	490,005	331
2001	5,144,594	691,419	467,418	448,492	150,659	109,337	44,961	28,457	28,381	7.4	75.6	487,296	298
1999 I	1,316,201	164,364	114,754	106,513	32,240	19,151	10,601	6,801	6,769	8.0	78.7	133,464	106
1999 II	1,139,777	161,810	111,893	107,941	30,316	19,589	10,950	7,245	8,651	7.0	73.4	27,965	26
1999 III	1,356,151	183,234	100,977	98,400	57,308	42,491	13,670	9,207	11,279	7.4	77.4	1,969	9
1999 IV	1,331,173	173,915	115,209	109,332	35,307	22,370	14,105	8,761	9,294	7.7	78.9	125,654	89
2000 I	1,380,946	179,192	131,850	122,789	29,131	17,703	11,418	7,529	6,793	7.7	81.6	208,820	150
2000 II	1,199,727	175,941	120,421	117,296	36,672	23,998	10,989	7,157	7,859	6.8	71.8	85,535	50
2000 III	1,402,755	196,820	112,711	109,831	61,999	47,076	12,233	7,906	9,877	7.1	76.6	35,349	22
2000 IV	1,264,396	169,271	113,744	108,216	34,672	23,241	12,423	7,983	8,432	7.5	73.8	160,301	109
2001 I	1,371,383	183,572	140,578	131,479	26,476	16,637	10,945	7,112	5,573	7.5	83.6	195,713	125
2001 II	1,269,191	179,632	129,013	126,474	33,031	23,240	10,389	6,497	7,199	7.1	74.9	92,484	50
2001 III	1,343,214	176,294	103,177	100,806	54,021	42,512	10,995	6,803	8,101	7.6	74.5	40,401	25
2001 IV	1,160,806	151,921	94,650	89,733	37,131	26,948	12,632	8,045	7,508	7.6	68.4	158,698	98

Source: Aruba Tourism Authority, Central Bureau of Statistics, Aruba Hotel and Tourism Association, Cruise Tourism Authority.

TABLE 1.2: GROWTH IN STAY-OVER TOURISM

	Total visitor nights	Total visitors	North America	Of which USA	Latin America	Of which Venezuela	Europe	Of which Nether- lands	Other	
period	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	
<i>Quarterly percentage changes 1)</i>										
1999	I	1.5	-2.4	-4.7	-1.5	10.2	35.3	-14.3	-6.2	6.0
	II	1.6	3.3	11.8	12.1	-19.6	-15.3	3.9	8.0	3.3
	III	7.1	10.5	21.2	21.6	-2.0	7.9	2.0	3.1	5.9
	IV	10.6	11.1	17.8	19.1	-4.2	-0.4	10.8	8.6	1.7
2000	I	4.9	9.0	14.9	15.3	-9.6	-7.6	7.7	10.7	0.4
	II	5.3	8.7	7.6	8.7	21.0	22.5	0.4	-1.2	-9.2
	III	3.4	7.4	11.6	11.6	8.2	10.8	-10.5	-14.1	-12.4
	IV	-5.0	-2.7	-1.3	-1.0	-1.8	3.9	-11.9	-8.9	-9.3
2001	I	-0.7	2.4	6.6	7.1	-9.1	-6.0	-4.1	-5.5	-18.0
	II	5.8	2.1	7.1	7.8	-9.9	-3.2	-5.5	-9.2	-8.4
	III	-4.2	-10.4	-8.5	-8.2	-12.9	-9.7	-10.1	-14.0	-18.0
	IV	-8.2	-10.2	-16.8	-17.1	7.1	16.0	1.7	0.8	-11.0
<i>Cumulative percentage changes 2)</i>										
1999	I	1.5	-2.4	-4.7	-1.5	10.2	35.3	-14.3	-6.2	6.0
	II	1.5	0.3	2.8	4.9	-6.6	3.9	-5.9	0.6	4.5
	III	3.4	3.8	7.8	9.6	-4.4	6.0	-3.0	1.6	5.1
	IV	5.2	5.5	10.3	12.0	-4.4	4.5	0.6	3.4	4.2
2000	I	4.9	9.0	14.9	15.3	-9.6	-7.6	7.7	10.7	0.4
	II	5.1	8.9	11.3	12.0	5.2	7.6	4.0	4.6	-5.0
	III	4.5	8.4	11.4	11.8	6.6	9.3	-1.6	-2.8	-8.1
	IV	2.0	5.5	8.1	8.5	4.7	8.1	-4.6	-4.5	-8.4
2001	I	-0.7	2.4	6.6	7.1	-9.1	-6.0	-4.1	-5.5	-18.0
	II	2.3	2.3	6.9	7.4	-9.6	-4.4	-4.8	-7.3	-12.8
	III	0.0	-2.3	2.1	2.5	-11.2	-7.2	-6.7	-9.6	-14.9
	IV	-2.0	-4.1	-2.4	-2.1	-7.3	-2.4	-4.5	-6.9	-13.9

1) As compared to a year earlier.

2) From the beginning of the year to the end of the indicated period as compared to the corresponding period of a year earlier

TABLE 1.3: CONSUMER PRICE INDICES

(August 1994 = 100)

(September 2000 = 100)

		Total index	Food	Beverage & tobacco	Clothing & footwear	Housing	House- keeping & furnishing	Health	Transport & communi- & educa- tion	Recreation & educa- tion	Other
		10,000	1,625	254	1,134	1,786	1,039	307	2,072	808	975
		10,000	1,469	219	1,086	2,296	1,002	88	1,967	799	1,074
End of period		(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10)
1998		111.7	114.2	108.5	129.6	109.0	113.1	112.7	103.3	112.6	107.3
1999		115.8	116.3	111.3	134.0	118.0	117.7	113.1	105.9	117.1	109.9
2000		100.8	100.8	100.0	101.5	101.1	101.4	100.0	100.1	100.5	100.8
2001		103.4	104.9	100.4	111.5	102.5	106.5	100.0	98.2	102.5	103.1
1999	I	112.1	114.9	109.3	130.7	108.7	114.3	112.6	103.1	113.9	107.8
	II	112.9	115.6	109.5	131.9	109.3	115.1	112.7	104.6	114.3	108.2
	III	114.3	116.0	110.4	132.4	113.6	115.7	112.9	105.6	115.6	108.9
	IV	115.8	116.3	111.3	134.0	118.0	117.7	113.1	105.9	117.1	109.9
2000	I	116.9	116.7	111.3	136.0	119.3	118.2	113.2	107.3	118.5	110.7
	II	117.9	117.3	111.4	138.5	120.6	119.4	113.2	108.0	119.2	111.7
	III	118.9	118.3	111.8	141.4	121.8	119.9	113.3	108.3	120.2	112.7
	IV d	100.8	100.8	100.0	101.5	101.1	101.4	100.0	100.1	100.5	100.8
2001	I	101.3	101.6	99.0	104.3	100.9	102.2	100.0	100.1	100.5	101.4
	II	102.1	102.5	99.6	106.1	101.3	102.7	100.0	101.0	101.0	101.9
	III	102.6	103.4	99.9	108.4	101.4	105.0	100.0	99.9	101.6	102.4
	IV	103.4	104.9	100.4	111.5	102.5	106.5	100.0	98.2	102.5	103.1

Source: Central Bureau of Statistics.

TABLE 1.4: PERCENTAGE PRICE CHANGES

(August 1994 = 100)

(September 2000 = 100)

End of period	Percentage change				
	All groups index	Over previous month	Over 3 months earlier	Over a year earlier	Last 12 months over previous 12 months
1998	111.7	0.1	0.5	1.5	1.9
1999	115.8	0.3	1.3	3.7	2.3
2000	100.8	0.3	0.8	3.5	4.0
2001	103.4	0.4	0.8	2.6	2.9
1999 I	112.1	0.1	0.4	1.4	1.8
II	112.9	0.2	0.7	2.0	1.7
III	114.3	0.3	1.2	2.9	1.9
IV	115.8	0.3	1.3	3.7	2.3
2000 I	116.9	0.6	0.9	4.3	2.9
II	117.9	0.3	0.9	4.4	3.5
III	118.9	0.2	0.8	4.0	4.0
IV d	100.8	0.3	0.8	3.5	4.0
2001 I	101.3	0.1	0.5	3.0	3.9
II	102.1	0.2	0.8	3.0	3.6
III	102.6	0.3	0.5	2.6	3.1
IV	103.4	0.4	0.8	2.6	2.9

TABLE 1.5: CONSTRUCTION ACTIVITIES

	1998	1999	2000	2001	1999				2000				2001			
					I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
1. Number of construction permits granted	1,544	1,693	1,371	1,240	348	591	448	306	292	341	458	280	264	325	328	323
a. Houses 1)	1,099	1,182	871	747	253	466	276	187	209	198	311	153	145	177	208	217
b. Apartments	39	24	35	22	5	5	7	7	8	8	12	7	9	5	4	4
c. Office buildings	8	16	16	12	3	3	6	4	1	7	3	5	3	3	5	1
d. Stores and shopping malls 2)	17	15	18	24	5	3	2	5	0	3	8	7	5	5	11	3
e. Others	381	456	431	435	82	114	157	103	74	125	124	108	102	135	100	98
2. Total value of construction permits (x AFL million)	177.8	168.4	184.8	210.6	42.9	49.9	46.7	29.2	37.3	40.0	63.1	44.4	30.4	55.1	75.9	49.2
a. Houses 1)	112.2	104.5	91.6	78.4	20.6	39.0	27.2	17.9	19.7	21.3	34.5	16.0	17.1	17.0	23.6	20.8
b. Apartments	11.0	13.8	16.1	4.5	10.0	1.2	1.6	1.0	6.0	4.2	3.7	2.2	1.9	0.8	0.6	1.2
c. Office buildings	3.3	9.6	7.3	24.6	1.5	0.2	3.6	4.4	0.4	3.6	1.0	2.4	0.9	22.3	1.3	0.1
d. Stores and shopping malls 2)	12.2	9.0	26.6	33.7	6.2	0.5	1.3	1.3	0.0	2.5	12.6	11.4	2.7	2.4	12.7	15.9
e. Others	39.2	31.5	43.3	69.4	4.6	9.1	12.9	4.6	11.2	8.3	11.4	12.4	7.9	12.5	37.8	11.2
3. Total cement imported (x 1,000 Kg)	42,259	55,626	41,879	35,277	11,884	11,363	16,801	15,578	11,823	12,031	8,390	9,635	4,937	9,009	11,082	10,249
4. Number of electrical installations approved	2,992	2,691	3,034	2,873	510	694	695	792	486	708	916	924	501	674	756	942
a. Houses 1)	886	825	970	722	115	209	189	312	111	243	287	329	99	138	191	294
b. Apartments	220	132	189	197	27	39	22	44	14	31	66	78	20	33	58	86
b. Enterprises	151	135	112	164	11	30	33	61	9	37	31	35	33	21	60	50
c. Others	1,735	1,599	1,763	1,790	357	416	451	375	352	397	532	482	349	482	447	512

1) Excluding additions to and remodelling of existing houses.

2) Excluding additions to and remodelling of existing stores and shopping malls.

Source: Department of Public Works; Department of Technical Inspection; CBS.

TABLE 1.6: UTILITIES

	1998	1999	2000	2001	1999				2000				2001			
					I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
1. a. Water (x1,000 m3) 1)	10,280	10,406	10,929	11,353	2,492	2,690	2,777	2,447	2,604	2,938	2,700	2,687	2,831	2,923	2,880	2,718
b. Connected premises	28,283	29,211	30,225	31,218	28,426	28,751	28,998	29,211	29,386	29,682	29,951	30,225	30,409	30,657	30,958	31,218
2. a. Electricity (x 1,000 KWH)	600,767	614,931	644,348	673,611	138,070	152,431	165,780	158,650	144,507	158,585	172,196	169,060	151,513	166,433	178,640	177,026
b. Connections	34,416	35,496	36,448	37,404	34,505	34,792	35,015	35,496	35,668	35,775	36,016	36,448	36,575	36,749	37,058	37,404
c. Number of users	29,861	30,971	32,062	33,147	29,889	30,290	30,562	30,971	31,199	31,346	31,700	32,062	32,281	32,457	32,763	33,147
3. a. Gas (x 1,000 pounds)	15,633	16,345	17,162	17,629	3,869	3,985	3,974	4,517	4,135	4,150	4,228	4,649	4,270	4,374	4,314	4,671
b. Household	6,958	7,215	7,354	7,206	1,638	1,751	1,722	2,104	1,673	1,797	1,760	2,124	1,644	1,764	1,699	2,099
c. Commercial	8,675	9,130	9,808	10,422	2,231	2,234	2,251	2,413	2,462	2,353	2,468	2,525	2,626	2,610	2,614	2,572
4. Utilities index 2)	112.9	115.2	121.0	125.9	106.0	115.3	122.6	114.6	111.5	123.2	125.4	124.5	118.5	126.5	131.1	128.5

1) Sale of water, excluding to Coastal Aruba N.V. and vessels.

2) For annual data, base: 1996 = 100

For quarterly data, base: quarterly average 1996 = 100

Source: WEB Aruba N.V., N.V. ELMAR, Arugas N.V.

TABLE 1.7: MERCHANDISE FOREIGN TRADE BY COUNTRY

	1998	1999	2000	2001	1999				2000				2001			
					I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
1. Export of goods	51.5	52.3	48.3	52.7	14.9	14.1	12.3	11.0	11.5	15.4	14.0	7.4	7.9	13.2	16.1	15.4
a. United States	17.8	24.0	14.5	14.2	7.6	6.7	4.6	5.1	4.6	4.3	4.1	1.5	2.3	4.1	4.0	3.8
b. Colombia	11.3	10.6	12.5	7.0	2.5	3.1	2.1	2.9	4.4	4.7	1.9	1.5	1.4	1.7	1.6	2.5
c. The Netherlands	6.7	6.3	6.1	7.5	1.9	2.0	2.0	0.5	0.4	2.0	3.2	0.5	0.9	2.0	3.8	0.9
d. Netherlands Antilles	5.6	4.4	5.2	10.3	1.1	0.9	1.1	1.3	0.9	1.1	1.8	1.4	1.4	3.2	2.6	3.1
e. Venezuela	5.1	3.8	6.2	11.0	1.4	0.9	0.5	0.9	0.7	1.5	1.9	2.0	1.5	1.4	3.5	4.6
f. Other countries	5.0	3.2	3.9	2.6	0.4	0.5	1.9	0.4	0.4	1.7	1.1	0.6	0.4	0.9	0.7	0.5
2. Import of goods	1,219.4	1,400.8	1,292.2	1,314.1	307.5	322.6	394.5	376.3	312.1	304.5	328.5	347.0	290.8	294.7	341.5	387.1
a. United States	808.6	926.2	783.3	811.5	205.1	217.9	264.4	238.7	200.9	187.5	187.7	207.1	182.5	180.2	212.8	236.0
b. The Netherlands	128.9	155.6	161.4	153.3	34.5	32.9	53.1	35.1	32.8	34.7	50.8	43.1	37.7	34.1	39.9	41.6
c. Netherlands Antilles	36.6	39.8	51.0	48.1	9.0	9.5	9.7	11.6	10.3	12.5	13.2	14.9	11.5	11.3	11.2	14.1
d. Venezuela	41.7	42.0	47.3	40.3	8.4	9.4	12.1	12.2	10.2	11.7	13.0	12.4	9.2	10.0	10.3	10.8
e. Japan	27.1	35.9	40.1	33.6	6.0	7.6	8.9	13.4	10.6	10.0	10.0	9.5	6.3	7.5	8.7	11.1
f. Other countries	176.5	201.4	209.1	227.3	44.6	45.3	46.3	65.3	47.2	48.1	53.8	60.0	43.5	51.6	58.7	73.5
3. Trade balance	-1,167.9	-1,348.5	-1,243.8	-1,261.4	-292.6	-308.4	-382.2	-365.3	-300.6	-289.1	-314.5	-339.7	-282.9	-281.5	-325.4	-371.7

Source: CBS

TABLE 1.8: MERCHANDISE FOREIGN TRADE BY PRODUCT CATEGORY

	1998	1999	2000	2001	1999				2000				2001			
					I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
1. Export of goods	51.5	52.3	48.3	52.7	14.9	14.1	12.3	11.0	11.5	15.4	14.0	7.4	7.9	13.2	16.1	15.4
a. Live animals and other animal products	16.1	13.9	18.5	17.8	3.7	4.0	2.8	3.4	4.8	6.5	3.9	3.2	2.7	3.0	5.5	6.6
b. Transport equipment	3.4	4.0	2.2	3.7	1.1	1.3	1.0	0.6	0.4	0.7	0.7	0.4	0.4	1.6	1.2	0.5
c. Art objects and collectors' items	9.9	7.1	8.2	9.5	0.7	2.9	2.7	0.7	1.2	2.2	3.7	1.1	1.6	2.6	4.0	1.3
d. Machinery and electrotechnical equipment	6.5	5.4	4.0	4.0	1.9	0.9	1.0	1.5	0.9	1.3	1.1	0.7	0.6	0.2	0.7	2.5
e. Other goods	15.5	21.9	15.5	17.7	7.5	5.1	4.6	4.7	4.2	4.7	4.4	2.1	2.6	5.7	4.9	4.5
2. Import of goods	1,219.4	1,400.8	1,292.2	1,314.1	307.5	322.6	394.5	376.3	312.1	304.5	328.5	347.0	290.8	294.7	341.5	387.1
a. Live animals and other animal products	97.6	90.7	99.9	101.0	22.6	23.6	19.5	24.9	24.3	25.6	25.6	24.4	22.1	24.6	29.8	24.5
b. Food products	137.3	137.7	141.7	145.1	32.2	33.1	32.8	39.6	33.2	34.9	35.4	38.2	34.7	35.9	33.5	41.0
c. Chemical products	129.2	137.9	162.0	158.0	31.2	35.2	35.1	36.4	43.6	38.2	41.8	38.4	35.3	35.9	40.1	46.6
d. Base metals and derivated works	114.6	154.4	90.7	104.9	30.2	38.5	50.3	35.5	23.8	20.1	24.6	22.2	18.3	24.5	30.8	31.4
e. Machinery and electrotechnical equipment	195.2	287.0	189.2	231.1	51.6	65.8	118.5	51.1	47.6	45.4	51.7	44.4	42.0	40.1	74.0	75.0
f. Transport equipment	95.5	109.2	117.5	103.2	24.3	25.3	25.3	34.2	27.9	27.4	31.3	30.8	22.8	24.4	24.8	31.2
g. Other goods	450.0	483.9	491.2	470.8	115.4	100.9	113.0	154.6	111.6	112.8	118.1	148.6	115.6	109.4	108.5	137.3
3. Trade balance	-1,167.9	-1,348.5	-1,243.8	-1,261.4	-292.6	-308.4	-382.2	-365.3	-300.6	-289.1	-314.5	-339.7	-282.9	-281.5	-325.4	-371.7

Source: CBS

TABLE 1.9: OIL REFINING

	1998	1999	2000	2001	1999				2000				2001			
					I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
1. Export of oil (x AFL million)	1,290	2,192	2,331	2,980	394	504	564	730	445	546	557	783	962	975	644	398
2. Import of crude (x AFL million)	704	2,092	1,922	1,865	319	537	569	667	277	550	534	561	812	401	442	209
3. Quantity of oil refined (x 1,000 barrels)	58,388	73,713	83,553	64,327	20,574	18,445	17,478	17,216	16,808	21,569	21,876	23,300	22,242	12,933	15,630	13,522
4. Number of employees (at end-December) 1)	541	520	564	597	502	534	529	520	568	577	571	564	564	564	564	597

1) Excluding persons employed with contractors.

Source: Coastal Aruba Refining Co. N.V.

TABLE 2.1: MONETARY SURVEY

End of period	1998	1999	2000	2001	1999				2000				2001			
					I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
I. Net domestic assets	980.9	1,121.9	1,206.1	1,172.9	968.5	997.7	1,048.2	1,121.9	1,160.8	1,184.1	1,216.1	1,206.1	1,188.8	1,201.4	1,175.6	1,172.9
A) Domestic credit	1,244.1	1,394.6	1,510.3	1,541.0	1,232.7	1,260.9	1,323.4	1,394.6	1,458.4	1,493.0	1,517.6	1,510.3	1,521.4	1,559.0	1,541.3	1,541.0
1) Net claims on public sector	-8.9	12.4	-1.1	-25.8	-24.7	-14.3	-16.5	12.4	14.1	2.3	3.5	-1.1	0.8	23.3	-0.4	-25.8
a) Gross claims	67.9	75.9	65.8	77.6	70.7	75.3	75.6	75.9	75.9	85.2	68.5	65.8	68.5	94.9	72.4	77.6
b) Government's deposits	-67.0	-54.2	-44.3	-72.1	-86.0	-80.3	-82.6	-54.2	-52.4	-53.6	-42.6	-44.3	-38.9	-40.5	-41.6	-72.1
c) Development funds	-9.8	-9.4	-22.6	-31.3	-9.5	-9.4	-9.5	-9.4	-9.4	-29.3	-22.4	-22.6	-28.8	-31.1	-31.2	-31.3
2) Claims on private sector	1,253.0	1,382.2	1,511.4	1,566.8	1,257.4	1,275.2	1,340.0	1,382.2	1,444.3	1,490.7	1,514.1	1,511.4	1,520.6	1,535.6	1,541.6	1,566.8
a) Enterprises	636.3	670.0	728.2	737.3	631.3	626.1	658.2	670.0	717.5	733.6	739.2	728.2	734.8	733.6	724.2	737.3
b) Individuals	588.7	686.1	757.8	811.5	598.1	621.8	656.4	686.1	700.8	731.0	749.6	757.8	763.7	779.4	797.8	811.5
1) Consumer credit	287.9	335.6	357.3	366.7	292.4	302.7	317.8	335.6	340.3	351.6	354.7	357.3	355.9	358.8	365.7	366.7
2) Housing mortgages	300.8	350.4	400.5	444.8	305.7	319.0	338.7	350.4	360.5	379.4	394.9	400.5	407.9	420.5	432.1	444.8
c) Other	28.0	26.1	25.4	18.1	28.0	27.4	25.3	26.1	26.0	26.1	25.2	25.4	22.1	22.7	19.6	18.1
B) Other items, net	-263.2	-272.7	-304.3	-368.1	-264.2	-263.2	-275.2	-272.7	-297.6	-308.9	-301.5	-304.3	-332.7	-357.6	-365.7	-368.1
II. Net foreign assets	557.9	577.2	532.2	667.7	651.8	635.4	632.5	577.2	607.2	592.8	560.7	532.2	622.6	593.2	664.1	667.7
A) Centrale Bank van Aruba	413.0	418.2	391.4	539.5	488.0	462.6	435.1	418.2	412.0	425.8	418.8	391.4	428.1	470.3	509.5	539.5
B) Commercial banks	144.9	158.9	140.8	128.2	163.8	172.8	197.4	158.9	195.1	167.0	141.9	140.8	194.5	122.9	154.5	128.2
III. Broad money	1,538.8	1,699.1	1,738.3	1,840.7	1,620.3	1,633.1	1,680.7	1,699.1	1,768.0	1,776.9	1,776.9	1,738.3	1,811.3	1,794.6	1,839.6	1,840.7
A) Money	547.0	590.4	596.3	701.1	563.9	570.6	587.8	590.4	591.1	629.7	606.8	596.3	626.2	612.2	649.2	701.1
B) Quasi-money	991.8	1,108.7	1,142.0	1,139.6	1,056.4	1,062.5	1,092.9	1,108.7	1,176.9	1,147.2	1,170.1	1,142.0	1,185.1	1,182.4	1,190.4	1,139.6

TABLE 2.2: COMPONENTS OF BROAD MONEY

End of period	Currency			Demand deposits			Money	Other deposits		Trea- sury bills	Quasi- money	Broad money
	Issued	At banks	Outside banks	AFL	Foreign currency	Total		Savings	Time			
	(1)	(2)	(3= 1-2)	(4)	(5)	(6= 4+5)	(7= 3+6)	(8)	(9)	(10)	(11= 8+9+10)	(12= 7+11)
1998	133.3	28.4	104.9	378.2	63.9	442.1	547.0	382.5	609.3	0.0	991.8	1,538.8
1999	146.3	24.0	122.4	398.0	70.1	468.1	590.4	391.6	715.6	1.5	1,108.7	1,699.1
2000	151.0	29.7	121.3	406.3	68.7	474.9	596.3	404.6	729.0	8.4	1,142.0	1,738.3
2001	156.6	30.6	126.0	481.1	94.0	575.1	701.1	410.7	728.5	0.4	1,139.6	1,840.7
1999 I	126.5	24.3	102.2	381.0	80.7	461.7	563.9	389.4	667.0	0.0	1,056.4	1,620.3
II	132.0	23.4	108.6	395.0	67.0	462.0	570.6	393.5	663.5	5.5	1,062.5	1,633.1
III	128.0	22.1	105.9	417.8	64.1	481.9	587.8	387.5	703.9	1.5	1,092.9	1,680.7
IV	146.3	24.0	122.4	398.0	70.1	468.1	590.4	391.6	715.6	1.5	1,108.7	1,699.1
2000 I	139.3	24.1	115.2	401.2	74.6	475.8	591.1	403.4	760.0	13.5	1,176.9	1,768.0
II	144.7	23.9	120.8	443.3	65.6	509.0	629.7	410.8	726.4	10.0	1,147.2	1,776.9
III	140.3	23.6	116.8	420.0	70.0	490.0	606.8	403.3	763.8	3.0	1,170.1	1,776.9
IV	151.0	29.7	121.3	406.3	68.7	474.9	596.3	404.6	729.0	8.4	1,142.0	1,738.3
2001 I	140.1	24.0	116.1	424.7	85.4	510.1	626.2	412.6	767.5	5.0	1,185.1	1,811.3
II	143.9	22.8	121.1	417.0	74.2	491.2	612.2	418.9	751.4	12.0	1,182.4	1,794.6
III	143.4	24.4	119.0	441.2	89.0	530.2	649.2	422.5	767.8	0.2	1,190.4	1,839.6
IV	156.6	30.6	126.0	481.1	94.0	575.1	701.1	410.7	728.5	0.4	1,139.6	1,840.7

TABLE 2.3: CAUSES OF CHANGES IN BROAD MONEY

During period	1998	1999	2000	2001	1999				2000				2001			
					I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
I. Net domestic money creation	17.4	141.0	84.2	-33.1	-12.4	29.2	50.5	73.7	38.9	23.3	32.0	-10.0	-17.3	12.6	-25.8	-2.6
A) Domestic credit	68.2	150.5	115.8	30.7	-11.4	28.2	62.5	71.1	63.8	34.6	24.6	-7.3	11.1	37.5	-17.7	-0.2
1) Net claims on public sector	0.8	21.3	-13.4	-24.7	-15.8	10.4	-2.2	28.9	1.7	-11.7	1.2	-4.6	1.9	22.5	-23.7	-25.5
a) Recourse to monetary system	-6.6	8.0	-10.1	11.8	2.8	4.6	0.2	0.4	0.0	9.2	-16.7	-2.7	2.7	26.4	-22.5	5.2
b) Drawing down of bank balances	7.3	13.3	-3.3	-36.5	-18.6	5.8	-2.4	28.5	1.7	-21.0	17.9	-1.9	-0.8	-3.9	-1.2	-30.6
1) Government's deposits	7.4	12.8	9.9	-27.8	-19.0	5.7	-2.4	28.4	1.8	-1.1	10.9	-1.7	5.4	-1.6	-1.1	-30.5
2) Development funds	-0.1	0.5	-13.2	-8.7	0.3	0.1	-0.1	0.1	-0.1	-19.9	6.9	-0.2	-6.3	-2.2	-0.1	-0.1
2) Claims on private sector	67.4	129.2	129.2	55.4	4.4	17.8	64.7	42.2	62.1	46.4	23.4	-2.7	9.2	15.0	6.0	25.2
a) Enterprises	0.4	33.8	58.2	9.1	-4.9	-5.2	32.2	11.8	47.5	16.1	5.6	-11.1	6.6	-1.2	-9.4	13.1
b) Individuals	56.3	97.4	71.8	53.7	9.5	23.6	34.7	29.6	14.7	30.2	18.6	8.2	5.9	15.6	18.5	13.7
1) Consumer credit	18.7	47.7	21.7	9.4	4.5	10.3	15.0	17.9	4.6	11.4	3.1	2.6	-1.4	3.0	6.9	1.0
2) Housing mortgages	37.6	49.7	50.1	44.3	5.0	13.3	19.6	11.8	10.1	18.9	15.6	5.6	7.3	12.7	11.5	12.7
c) Other	10.7	-1.9	-0.7	-7.3	-0.1	-0.5	-2.1	0.8	-0.1	0.1	-0.8	0.2	-3.3	0.6	-3.1	-1.5
B) Other domestic factors	-50.8	-9.5	-31.6	-63.8	-1.0	1.0	-12.0	2.6	-24.9	-11.3	7.4	-2.7	-28.4	-24.9	-8.1	-2.4
II. Inflow of foreign funds	160.6	19.2	-45.0	135.6	93.9	-16.4	-2.9	-55.4	30.0	-14.4	-32.0	-28.6	90.4	-29.3	70.8	3.7
III. Broad money	178.0	160.3	39.2	102.4	81.5	12.8	47.6	18.4	68.9	9.0	-0.1	-38.6	73.0	-16.7	45.0	1.1
1) Money	73.9	43.4	5.8	104.8	16.9	6.7	17.2	2.6	0.7	38.7	-23.0	-10.5	30.0	-14.0	37.0	51.8
2) Quasi-money	104.2	116.9	33.3	-2.4	64.6	6.1	30.4	15.7	68.2	-29.7	22.9	-28.1	43.1	-2.7	8.0	-50.8

TABLE 2.4: FOREIGN ASSETS

End of period	Centrale Bank van Aruba				Commercial banks			Total	Revaluation differences	Total excl. (9)	Broad money	Import of goods (excl. oil) during a 12-month period	Percentages		
	Gold	Other assets	Liabilities	Net	Assets	Liabilities	Net						Broad money coverage	Import coverage	
	(1)	(2)	(3)	(4=1+2-3)	(5)	(6)	(7=5-6)						(8=4+7)	(9)	(10=8-9)
1998	41.0	402.5	1.7	441.8	486.4	341.5	144.9	586.7	28.8	557.9	1,538.8	1,521.0	36.3	38.6	
1999	41.0	399.3	0.1	440.2	501.1	342.2	158.9	599.1	22.0	577.2	1,699.1	1,350.0	34.0	44.4	
2000	41.0	381.2	2.3	419.8	532.6	391.8	140.8	560.7	28.5	532.2	1,738.3	1,271.0	30.6	44.1	
2001	55.0	525.7	2.6	578.2	533.9	405.7	128.2	706.4	38.7	667.7	1,840.7	1,230.4	36.3	57.4	
1999	I	41.0	472.0	1.6	511.3	466.4	302.6	163.8	675.1	23.3	651.8	1,620.3	1,515.5	40.2	44.5
	II	41.0	446.7	1.8	485.9	485.0	312.2	172.8	658.7	23.3	635.4	1,633.1	1,517.8	38.9	43.4
	III	41.0	419.5	5.1	455.3	512.6	315.2	197.4	652.7	20.2	632.5	1,680.7	1,453.5	37.6	44.9
	IV	41.0	399.3	0.1	440.2	501.1	342.2	158.9	599.1	22.0	577.2	1,699.1	1,350.0	34.0	44.4
2000	I	41.0	395.0	1.1	434.9	544.8	349.7	195.1	630.0	22.8	607.2	1,768.0	1,314.1	34.3	47.9
	II	41.0	408.6	0.1	449.5	519.9	352.9	167.0	616.5	23.7	592.8	1,776.9	1,278.7	33.4	48.2
	III	41.0	404.2	3.1	442.1	518.1	376.2	141.9	584.1	23.3	560.7	1,776.9	1,291.0	31.6	45.2
	IV	41.0	381.2	2.3	419.8	532.6	391.8	140.8	560.7	28.5	532.2	1,738.3	1,271.0	30.6	44.1
2001	I	41.0	416.8	0.9	456.9	558.0	363.5	194.5	651.4	28.8	622.6	1,811.3	1,247.2	34.4	52.2
	II	41.0	461.5	7.2	495.3	522.4	399.5	122.9	618.3	25.0	593.2	1,794.6	1,256.9	33.1	49.2
	III	41.0	506.4	10.8	536.7	509.4	354.9	154.5	691.2	27.1	664.1	1,839.6	1,243.4	36.1	55.6
	IV	55.0	525.7	2.6	578.2	533.9	405.7	128.2	706.4	38.7	667.7	1,840.7	1,230.4	36.3	57.4

TABLE 3.1: CONSOLIDATED BALANCE SHEET OF THE MONEY-CREATING INSTITUTIONS

End of period	1998	1999	2000	2001	1999				2000				2001			
					I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
ASSETS																
1. Claims on money-creating institution:	265.9	298.2	241.9	326.8	323.5	305.0	287.5	298.2	271.5	267.6	285.2	241.9	258.6	289.2	330.1	326.8
a) Monetary authorities	241.6	261.9	213.2	293.5	287.5	274.3	262.5	261.9	244.8	238.7	258.0	213.2	239.8	274.6	318.5	293.5
b) Commercial banks	24.3	36.3	28.8	33.3	35.9	30.7	25.0	36.3	26.7	28.9	27.1	28.8	18.8	14.6	11.6	33.3
2. Claims on the public sector	67.9	75.9	65.8	77.6	70.7	75.3	75.6	75.9	75.9	85.2	68.5	65.8	68.5	94.9	72.4	77.6
a) Short-term	45.1	65.2	56.1	64.1	49.4	64.6	64.8	65.2	66.3	74.3	58.2	56.1	58.8	85.2	63.7	64.1
b) Long-term	22.8	10.7	9.7	13.4	21.3	10.7	10.7	10.7	9.6	10.9	10.3	9.7	9.7	9.7	8.7	13.4
3. Claims on the private sector	1,253.0	1,382.2	1,511.4	1,566.8	1,257.4	1,275.2	1,340.0	1,382.2	1,444.3	1,490.7	1,514.1	1,511.4	1,520.6	1,535.6	1,541.6	1,566.8
a) Enterprises	636.3	670.0	728.2	737.3	631.3	626.1	658.2	670.0	717.5	733.6	739.2	728.2	734.8	733.6	724.2	737.3
b) Individuals	588.7	686.1	757.8	811.5	598.1	621.8	656.4	686.1	700.8	731.0	749.6	757.8	763.7	779.4	797.8	811.5
1) Consumer credit	287.9	335.6	357.3	366.7	292.4	302.7	317.8	335.6	340.3	351.6	354.7	357.3	355.9	358.8	365.7	366.7
2) Housing mortgages	300.8	350.4	400.5	444.8	305.7	319.0	338.7	350.4	360.5	379.4	394.9	400.5	407.9	420.5	432.1	444.8
c) Capital market investmen	14.2	11.8	11.9	6.1	14.3	13.8	11.7	11.8	11.7	11.9	11.8	11.9	9.2	9.1	6.0	6.1
d) Other	13.8	14.3	13.5	12.0	13.7	13.6	13.6	14.3	14.3	14.2	13.4	13.5	13.0	13.7	13.6	12.0
4. Foreign assets	929.9	941.4	954.7	1,114.6	979.4	972.7	973.0	941.4	980.8	969.5	963.3	954.7	1,015.8	1,024.9	1,056.8	1,114.6
a) Gold	41.0	41.0	41.0	55.0	41.0	41.0	41.0	41.0	41.0	41.0	41.0	41.0	41.0	41.0	41.0	55.0
b) Short-term	383.4	398.0	414.2	472.8	418.5	399.7	437.9	398.0	420.3	402.7	401.3	414.2	470.2	433.2	429.0	472.8
c) Long-term	505.6	502.5	499.6	586.8	519.9	532.0	494.2	502.5	519.5	525.8	521.0	499.6	504.6	550.7	586.8	586.8
5. Other domestic assets	-26.0	-60.4	-44.0	-61.9	-27.5	-35.9	-42.6	-60.4	-50.6	-54.1	-25.0	-44.0	-40.2	-57.1	-67.1	-61.9
6. Total assets	2,490.7	2,637.3	2,729.8	3,024.0	2,603.5	2,592.4	2,633.5	2,637.3	2,722.0	2,758.9	2,806.2	2,729.8	2,823.3	2,887.5	2,933.8	3,024.0

TABLE 3.1: CONSOLIDATED BALANCE SHEET OF THE MONEY-CREATING INSTITUTIONS
(continued)

End of period	1998	1999	2000	2001	1999				2000				2001			
					I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
LIABILITIES																
7. Broad money	1,538.8	1,699.1	1,738.3	1,840.7	1,620.3	1,633.1	1,680.7	1,699.1	1,768.0	1,776.9	1,776.9	1,738.3	1,811.3	1,794.6	1,839.6	1,840.7
a) Money	547.0	590.4	596.3	701.1	563.9	570.6	587.8	590.4	591.1	629.7	606.8	596.3	626.2	612.2	649.2	701.1
b) Quasi-money	991.8	1,108.7	1,142.0	1,139.6	1,056.4	1,062.5	1,092.9	1,108.7	1,176.9	1,147.2	1,170.1	1,142.0	1,185.1	1,182.4	1,190.4	1,139.6
8. Money-creating institutions	266.0	271.6	229.8	303.8	308.2	295.7	285.9	271.6	262.8	253.4	275.2	229.8	263.3	290.4	331.4	303.8
a) Monetary authorities	236.7	245.6	202.7	295.5	281.2	274.8	255.1	245.6	236.0	224.6	253.0	202.7	239.3	267.0	323.5	295.5
b) Commercial banks	29.3	26.0	27.1	8.2	27.0	20.9	30.7	26.0	26.8	28.8	22.2	27.1	24.0	23.3	7.8	8.2
9. Public sector deposits	76.8	63.6	66.9	103.4	95.5	89.7	92.1	63.6	61.9	82.8	65.0	66.9	67.7	71.6	72.8	103.4
a) Government	67.0	54.2	44.3	72.1	86.0	80.3	82.6	54.2	52.4	53.6	42.6	44.3	38.9	40.5	41.6	72.1
b) Development funds	9.8	9.4	22.6	31.3	9.5	9.4	9.5	9.4	9.4	29.3	22.4	22.6	28.8	31.1	31.2	31.3
10. Long-term liabilities	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
a) Government	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
b) Private sector	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
11. Subordinated debt	11.3	11.3	13.8	14.1	11.3	11.3	11.3	11.3	11.3	11.3	13.8	13.8	13.8	13.8	14.1	14.1
12. Capital and reserves	140.4	125.9	141.7	184.2	140.2	129.7	127.3	125.9	142.0	146.4	145.6	141.7	155.0	157.7	155.4	184.2
13. Foreign liabilities	343.2	342.3	394.1	409.8	304.2	314.0	320.3	342.3	350.8	353.0	379.3	394.1	364.4	406.6	365.6	409.8
b) Short-term	307.8	310.5	367.8	360.6	273.3	282.1	286.0	310.5	317.5	325.5	351.5	367.8	328.6	374.4	324.7	360.6
c) Long-term	35.4	31.8	26.2	49.3	31.0	31.8	34.2	31.8	33.2	27.5	27.8	26.2	35.9	32.2	40.9	49.3
14. Revaluation differences	28.8	22.0	28.5	38.7	23.3	23.3	20.2	22.0	22.8	23.7	23.3	28.5	28.8	25.0	27.1	38.7
15. Other domestic liabilities	85.3	101.5	116.9	131.0	100.5	95.7	95.7	101.5	102.4	111.3	127.0	116.9	118.9	127.7	127.7	131.0
16. Total liabilities	2,490.7	2,637.3	2,729.8	3,025.6	2,603.5	2,592.4	2,633.5	2,637.3	2,722.0	2,758.9	2,806.2	2,729.8	2,823.3	2,887.5	2,933.8	3,025.6

TABLE 3.2: DETAILED BALANCE SHEET OF THE CENTRALE BANK VAN ARUBA

End of period	Domestic assets		Total domestic assets	Foreign assets				Total foreign assets	Total assets		
	Government	Other		Gold and claims in gold	Claims on						
	(1)	(2)	(3)		Banks	Governments	Other	(4)	(5)	(6)	(7)
1998	0.0	13.1	13.1	41.0	35.3	0.0	367.2	443.5	456.5		
1999	0.0	14.2	14.2	41.0	45.5	0.0	353.8	440.3	454.5		
2000	0.0	13.4	13.4	41.0	31.4	0.0	349.8	422.2	435.6		
2001	0.0	18.5	18.5	55.0	60.7	0.0	465.0	580.8	599.3		
1999 I	0.0	13.1	13.1	41.0	93.0	0.0	379.0	513.0	526.0		
II	0.0	13.4	13.4	41.0	53.0	0.0	393.7	487.6	501.0		
III	0.0	13.0	13.0	41.0	55.2	0.0	364.3	460.4	473.4		
IV	0.0	14.2	14.2	41.0	45.5	0.0	353.8	440.3	454.5		
2000 I	0.0	14.5	14.5	41.0	23.1	0.0	371.9	436.0	450.5		
II	0.0	13.5	13.5	41.0	32.0	0.0	376.6	449.6	463.1		
III	0.0	15.0	15.0	41.0	39.3	0.0	364.9	445.2	460.2		
IV	0.0	13.4	13.4	41.0	31.4	0.0	349.8	422.2	435.6		
2001 I	0.0	14.2	14.2	41.0	60.5	0.0	356.3	457.8	472.0		
II	0.0	19.5	19.5	41.0	60.2	0.0	401.3	502.5	522.0		
III	0.0	18.3	18.3	41.0	70.7	0.0	435.8	547.4	565.7		
IV	0.0	18.5	18.5	55.0	60.7	0.0	465.0	580.8	599.3		

TABLE 3.2: DETAILED BALANCE SHEET OF THE CENTRALE BANK VAN ARUBA

(continued)

End of period	Domestic liabilities										Total domestic liabilities	Total foreign liabilities	Revaluation of gold and foreign exchange holdings	Total liabilities
	Capital and reserves	Bank notes issued	Government	Development funds	Official entities	Commercial banks deposits		Other fin.inst. deposits	Private sector deposits	Other deposits				
						Demand	Time							
1998	42.9	121.3	55.7	9.8	2.5	43.5	132.8	0.0	6.0	11.5	426.1	1.7	28.8	456.5
1999	44.0	133.3	46.3	9.4	3.2	42.8	140.3	0.0	5.4	7.7	432.4	0.1	22.0	454.5
2000	52.1	137.1	35.3	22.6	1.3	25.5	118.5	0.0	2.7	9.7	404.8	2.3	28.5	435.6
2001	52.1	141.8	65.7	31.3	2.5	60.9	156.5	0.0	19.4	27.9	558.1	2.6	38.7	599.3
1999 I	42.9	114.4	79.6	9.5	3.6	25.7	199.2	0.0	7.8	18.5	501.1	1.6	23.3	526.0
II	42.9	119.7	68.0	9.4	2.9	54.6	162.3	0.0	4.7	11.4	475.9	1.8	23.3	501.0
III	42.9	115.5	69.8	9.5	1.7	39.7	154.9	0.0	4.4	9.8	448.1	5.1	20.2	473.4
IV	44.0	133.3	46.3	9.4	3.2	42.8	140.3	0.0	5.4	7.7	432.4	0.1	22.0	454.5
2000 I	44.0	126.1	46.6	9.4	4.3	25.5	159.9	0.0	4.3	6.5	426.5	1.1	22.8	450.5
II	44.0	131.4	46.9	29.3	3.3	16.7	154.0	0.0	3.9	9.8	439.3	0.1	23.7	463.1
III	44.0	126.9	37.8	11.5	3.7	38.8	153.6	0.0	1.8	15.7	433.8	3.1	23.3	460.2
IV	52.1	137.1	35.3	22.6	1.3	25.5	118.5	0.0	2.7	9.7	404.8	2.3	28.5	435.6
2001 I	52.1	126.0	35.4	28.8	2.0	21.6	158.7	0.0	2.1	15.5	442.3	0.9	28.8	472.0
II	52.1	129.6	36.7	31.1	1.8	35.7	180.5	6.7	0.0	15.6	489.8	7.2	25.0	522.0
III	52.1	129.0	36.4	31.2	3.0	53.0	198.3	0.0	5.4	19.4	527.8	10.8	27.1	565.7
IV	52.1	141.8	65.7	31.3	2.5	60.9	156.5	0.0	19.4	27.9	558.1	2.6	38.7	599.3

TABLE 3.3: BANK NOTES ISSUED

	Denominations: number (x 1,000)						Total number of notes issued
	5	10	25	50	100	500	
End of period	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
1998	256	468	360	165	899	16	2,165
1999	251	479	445	176	970	21	2,342
2000	250	494	450	182	1,013	18	2,409
2001	182	496	489	191	1,050	18	2,426
1999 I	253	418	341	150	850	16	2,028
II	252	436	388	155	884	16	2,132
III	252	430	401	155	840	16	2,093
IV	251	479	445	176	970	21	2,342
2000 I	251	447	416	165	929	18	2,225
II	250	454	439	163	964	20	2,290
III	251	459	416	157	929	20	2,231
IV	250	494	450	182	1,013	18	2,409
2001 I	250	453	428	162	918	19	2,231
II	249	462	424	162	955	19	2,271
III	249	471	455	164	940	19	2,298
IV	182	496	489	191	1,050	18	2,426

	Denominations: value (AFL million)						Total value of notes issued
	5	10	25	50	100	500	
End of period	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
1998	1.3	4.7	9.0	8.3	89.9	8.2	121.3
1999	1.3	4.8	11.1	8.8	97.0	10.4	133.3
2000	1.3	4.9	11.3	9.1	101.3	9.2	137.1
2001	0.9	5.0	12.2	9.5	105.0	9.2	141.8
1999 I	1.3	4.2	8.5	7.5	85.0	7.9	114.4
II	1.3	4.4	9.7	7.8	88.4	8.2	119.7
III	1.3	4.3	10.0	7.7	84.0	8.2	115.5
IV	1.3	4.8	11.1	8.8	97.0	10.4	133.3
2000 I	1.3	4.5	10.4	8.2	92.9	8.8	126.1
II	1.3	4.5	11.0	8.1	96.4	10.1	131.4
III	1.3	4.6	10.4	7.8	92.9	9.9	126.9
IV	1.3	4.9	11.3	9.1	101.3	9.2	137.1
2001 I	1.3	4.5	10.7	8.1	91.8	9.6	126.0
II	1.2	4.6	10.6	8.1	95.5	9.6	129.6
III	1.2	4.7	11.4	8.2	94.0	9.6	129.0
IV	0.9	5.0	12.2	9.5	105.0	9.2	141.8

TABLE 3.4: COINS ISSUED

	Denominations: number (x 1,000)								Total value of coins issued excl. (8) (AFL million)
	Cents				Florin			Com-memo-rative coins	
	5	10	25	50	1	2 ½	5		
End of period	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
1998	8,693	8,821	6,074	3,254	4,382	67	576	10	12
1999	9,509	9,822	6,589	3,493	4,759	68	617	11	13
2000	10,387	10,573	6,929	3,768	5,084	69	670	11	14
2001	11,925	11,584	7,677	4,047	5,311	70	690	11	15
1999 I	8,888	9,090	6,080	3,256	4,383	68	586	10	12
II	9,086	9,272	6,201	3,307	4,480	68	587	11	12
III	9,334	9,560	6,391	3,406	4,561	68	587	11	12
IV	9,509	9,822	6,589	3,493	4,759	68	617	11	13
2000 I	9,724	10,066	6,693	3,560	4,866	68	625	11	13
II	9,938	10,268	6,812	3,610	4,891	68	626	11	13
III	10,124	10,414	6,912	3,641	4,897	69	634	11	13
IV	10,387	10,573	6,929	3,768	5,084	69	670	11	14
2001 I	10,730	10,797	7,076	3,801	5,095	69	670	11	14
II	11,442	11,034	7,361	3,898	5,108	69	680	11	14
III	11,596	11,180	7,475	3,929	5,182	69	680	11	14
IV	11,925	11,584	7,677	4,047	5,311	70	690	11	15

TABLE 4.1: COMMERCIAL BANKS: SUMMARY ACCOUNT

End of period	Assets				Total assets Total liabilities	Liabilities			
	Cash and claims on banks	Investments	Loans	Other		Deposits	Capital and reserves	Other	
	(1)	(2)	(3)	(4)		(5)	(6)	(7)	(8)
1998	536.7	91.5	1,343.2	123.2	2,094.5	1,775.1	117.2	202.3	
1999	559.6	104.0	1,485.7	121.1	2,270.4	1,909.2	101.7	259.6	
2000	523.7	88.4	1,644.2	116.7	2,373.0	2,002.0	111.8	259.2	
2001	608.8	74.9	1,690.5	141.2	2,515.4	2,102.7	149.2	263.5	
1999	I	573.3	103.7	1,343.6	121.1	2,141.6	1,813.3	117.0	211.3
	II	568.0	109.4	1,357.2	122.0	2,156.5	1,827.3	106.5	222.7
	III	583.2	107.7	1,411.1	127.2	2,229.1	1,898.4	104.1	226.6
	IV	559.6	104.0	1,485.7	121.1	2,270.4	1,909.2	101.7	259.6
2000	I	582.9	92.2	1,555.8	121.0	2,351.8	1,987.3	117.8	246.8
	II	553.0	89.7	1,623.3	115.0	2,381.0	2,001.5	122.1	257.4
	III	557.9	96.9	1,635.7	114.8	2,405.2	2,038.0	123.9	243.3
	IV	523.7	88.4	1,644.2	116.7	2,373.0	2,002.0	111.8	259.2
2001	I	561.8	91.7	1,653.6	119.8	2,426.9	2,048.8	125.1	253.0
	II	567.3	80.1	1,697.5	115.2	2,460.1	2,058.7	124.3	277.1
	III	580.2	94.6	1,673.3	115.6	2,463.7	2,068.6	120.4	274.7
	IV	608.8	74.9	1,690.5	141.2	2,515.4	2,102.7	149.2	263.5

TABLE 4.2: COMMERCIAL BANKS: PRUDENTIAL RATIOS

End of period	Liquidity	Loan/ deposit	Capital/ risk value of assets	
	(1)	(2)	(3)	
1998	29.3	69.8	10.6	
1999	29.3	70.5	8.8	
2000	26.2	75.6	9.4	
2001	28.5	73.1	10.6	
1999	I	31.1	68.1	10.3
	II	31.1	67.8	9.3
	III	30.9	67.9	7.9
	IV	29.3	70.5	8.8
2000	I	28.7	71.6	9.7
	II	26.9	74.2	9.8
	III	27.4	74.7	8.8
	IV	26.2	75.6	9.4
2001	I	27.5	74.4	10.7
	II	27.1	75.2	11.7
	III	28.5	73.2	10.1
	IV	28.5	73.1	10.6

TABLE 4.3: COMMERCIAL BANKS: DETAILED BALANCE SHEET

Domestic assets										
End of period	Notes and coins (1)	Central Bank		Investments		Loans and advances				
		Current account (2)	Time deposits (3)	Government securities (4)	Non government securities (5)	Enterprises (6)	Mortgages (7)	Individuals (8)	Government (9)	
1998	28.4	58.1	123.0	54.8	14.2	498.0	434.3	287.9	1.1	
1999	24.0	35.7	163.8	60.8	11.8	511.9	503.2	335.6	0.7	
2000	29.7	28.0	126.4	43.1	11.9	561.3	561.5	357.3	0.3	
2001	30.6	60.5	154.8	62.1	6.1	549.5	626.0	366.7	0.3	
1999	I	24.3	32.3	198.9	54.3	14.3	484.9	447.4	292.4	4.3
	II	23.4	50.4	166.1	56.8	13.8	479.5	460.7	302.7	0.8
	III	22.1	55.7	146.2	60.8	11.7	507.6	484.2	317.8	0.8
	IV	24.0	35.7	163.8	60.8	11.8	511.9	503.2	335.6	0.7
2000	I	24.1	26.7	167.5	48.8	11.7	557.2	515.6	340.3	0.4
	II	23.9	29.0	155.7	46.4	11.9	561.2	546.5	351.6	15.4
	III	23.6	39.3	158.2	51.7	11.8	556.6	572.0	354.7	0.4
	IV	29.7	28.0	126.4	43.1	11.9	561.3	561.5	357.3	0.3
2001	I	24.0	22.5	158.3	49.1	9.2	570.0	566.4	355.9	0.4
	II	22.8	45.1	178.7	37.7	9.1	566.9	580.8	358.8	30.9
	III	24.4	48.1	198.1	57.6	6.0	550.0	599.8	365.7	0.3
	IV	30.6	60.5	154.8	62.1	6.1	549.5	626.0	366.7	0.3

TABLE 4.3: COMMERCIAL BANKS: DETAILED BALANCE SHEET
(continued)

End of period	Domestic assets (cont'd)				Total domestic assets	Foreign assets					Total foreign assets	Total assets
	Premises	Subsidiaries	Accounts receivable	Other (net)		Cash	Due from banks	Investments	Loans	Other		
	(10)	(11)	(12)	(13)	(14)	(15)	(16)	(17)	(18)	(19)	(20)	(21)
1998	54.7	13.8	15.4	-5.0	1,578.8	11.0	291.8	22.5	121.9	39.4	486.4	2,065.2
1999	54.3	14.3	17.0	10.3	1,743.2	11.6	288.4	31.4	134.4	35.5	501.1	2,244.3
2000	58.0	13.5	18.7	1.7	1,811.5	13.0	297.8	33.3	163.9	26.4	532.6	2,344.1
2001	59.4	33.4	17.8	3.8	1,971.0	12.2	338.7	6.8	148.0	30.6	533.9	2,504.8
1999 I	53.9	13.7	18.5	8.9	1,648.2	10.7	271.1	35.1	114.5	35.0	466.4	2,114.6
II	53.5	13.6	19.5	9.8	1,650.6	10.5	287.1	38.8	113.5	35.3	485.0	2,135.6
III	53.2	13.6	17.8	-5.7	1,685.7	12.8	321.3	35.2	100.8	42.5	512.6	2,198.3
IV	54.3	14.3	17.0	10.3	1,743.2	11.6	288.4	31.4	134.4	35.5	501.1	2,244.3
2000 I	53.6	14.3	18.6	-0.1	1,778.8	10.4	327.4	31.6	142.3	34.4	544.8	2,323.6
II	55.9	14.2	18.9	0.2	1,830.9	9.4	306.0	31.4	148.6	26.0	519.9	2,350.7
III	56.8	13.4	19.8	5.0	1,863.3	9.9	299.8	33.4	152.0	24.7	518.1	2,381.4
IV	58.0	13.5	18.7	1.7	1,811.5	13.0	297.8	33.3	163.9	26.4	532.6	2,344.1
2001 I	59.0	13.0	20.5	-5.2	1,843.0	11.3	326.9	33.4	161.0	27.3	558.0	2,401.0
II	58.0	13.7	18.6	-8.7	1,912.3	13.8	292.3	33.3	160.0	25.0	522.4	2,434.7
III	57.4	13.6	19.5	3.8	1,944.3	9.8	288.1	31.0	157.5	25.2	509.4	2,453.7
IV	59.4	33.4	17.8	3.8	1,971.0	12.2	338.7	6.8	148.0	30.6	533.9	2,504.8

TABLE 4.3: COMMERCIAL BANKS: DETAILED BALANCE SHEET

(continued)

Domestic liabilities										
End of period	Demand deposits				Time deposits				Savings deposit	Other liabilities
	Individuals	Companies	Other fin.inst.	Government	Individuals	Companies	Other fin.inst.	Development funds		
	(22)	(23)	(24)	(25)	(26)	(27)	(28)	(29)		
1998	84.4	297.4	52.0	11.3	196.7	184.3	228.0	0.0	382.5	178.2
1999	90.9	321.8	46.9	7.9	212.2	247.6	255.7	0.0	391.6	234.3
2000	99.5	312.8	58.9	9.0	228.8	258.1	242.0	0.0	404.6	235.4
2001	107.1	385.4	60.9	6.4	235.5	229.8	263.0	0.0	410.7	254.2
1999 I	81.4	312.6	56.5	6.4	207.2	214.0	245.7	0.0	389.4	190.3
II	90.0	301.4	63.2	12.3	225.6	208.9	228.9	0.0	393.5	201.7
III	83.5	334.0	58.5	12.9	217.4	246.5	239.9	0.0	387.5	207.4
IV	90.9	321.8	46.9	7.9	212.2	247.6	255.7	0.0	391.6	234.3
2000 I	92.6	322.8	52.0	5.9	212.1	302.3	245.4	0.0	403.4	228.0
II	102.6	337.4	61.9	6.6	212.4	270.3	243.5	0.0	410.8	238.6
III	99.8	330.4	54.6	4.8	197.7	292.7	273.2	10.8	403.3	222.4
IV	99.5	312.8	58.9	9.0	228.8	258.1	242.0	0.0	404.6	235.4
2001 I	95.0	338.6	72.6	3.5	235.8	288.0	243.6	0.0	412.6	231.2
II	105.1	316.7	61.0	3.8	230.7	279.7	240.9	0.0	418.9	258.9
III	107.1	354.9	60.4	5.2	229.4	291.0	246.7	0.0	422.5	264.2
IV	107.1	385.4	60.9	6.4	235.5	229.8	263.0	0.0	410.7	254.2

TABLE 4.3: COMMERCIAL BANKS: DETAILED BALANCE SHEET

(continued)

End of period	Domestic liabilities (cont'd)		Total domestic liabilities	Foreign liabilities							Foreign liabilities	Liabilities	
	Capital base			Demand deposits		Time deposits		Savings deposits	Capital and reserves and subordinated debt	Other			
	Capital and reserves	Subordinated debt	Banks	Non-banks	Banks	Non-banks							
	(32)	(33)	(34)	(35)	(36)	(37)	(38)	(39)	(40)	(41)	(42)	(43)	
1998	97.5	11.3	1,723.7	35.3	54.1	53.5	130.7	35.4	8.4	24.1	341.5	2,065.2	
1999	82.0	11.3	1,902.2	18.4	49.3	57.6	145.8	37.5	8.4	25.2	342.2	2,244.3	
2000	89.5	13.8	1,952.4	28.9	71.9	68.1	150.9	41.6	8.4	22.0	391.8	2,344.1	
2001	132.0	14.1	2,099.2	23.2	67.2	61.4	201.8	42.0	3.0	7.0	405.7	2,504.8	
1999	I	97.3	11.3	1,812.0	10.8	50.3	41.6	134.2	36.3	8.4	21.0	302.6	2,114.6
	II	86.7	11.3	1,823.4	20.3	52.3	41.5	130.5	38.1	8.4	21.0	312.2	2,135.6
	III	84.4	11.3	1,883.1	25.1	48.6	34.0	144.8	35.1	8.4	19.2	315.2	2,198.3
	IV	82.0	11.3	1,902.2	18.4	49.3	57.6	145.8	37.5	8.4	25.2	342.2	2,244.3
2000	I	98.0	11.3	1,973.9	27.0	61.7	56.0	139.9	39.4	8.4	17.3	349.7	2,323.6
	II	102.4	11.3	1,997.8	19.1	69.1	55.4	142.0	41.4	8.4	17.3	352.9	2,350.7
	III	101.6	13.8	2,005.2	13.8	90.9	55.3	145.0	43.5	8.4	19.3	376.2	2,381.4
	IV	89.5	13.8	1,952.4	28.9	71.9	68.1	150.9	41.6	8.4	22.0	391.8	2,344.1
2001	I	102.8	13.8	2,037.5	9.7	74.2	54.1	157.1	40.2	8.4	19.9	363.5	2,401.0
	II	105.6	13.8	2,035.2	21.7	73.3	83.9	158.0	41.6	4.8	16.1	399.5	2,434.7
	III	103.3	14.1	2,098.8	11.2	59.3	50.0	182.1	41.0	3.0	8.2	354.9	2,453.7
	IV	132.0	14.1	2,099.2	23.2	67.2	61.4	201.8	42.0	3.0	7.0	405.7	2,504.8

TABLE 4.4: COMMERCIAL BANKS' LOANS TO DOMESTIC SECTORS BY KIND OF ECONOMIC ACTIVITY AS OF END DECEMBER 2001

	Loans outstanding				Percentages			
	Current account	Term loans	Mortgage	Total	Current account	Term loans	Mortgage	Percentage of total loans
Agriculture, hunting, forestry and fishing	0.0	5.4	0.5	5.9	0.7	91.0	8.2	0.4
Mining and manufacturing	6.8	4.8	7.0	18.6	36.6	25.6	37.8	1.2
Electricity, gas and watersupply	2.4	25.2	1.3	29.0	8.4	87.1	4.5	1.8
Construction	14.2	2.1	3.0	19.3	73.4	10.8	15.8	1.2
Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods	173.6	94.2	56.9	324.7	53.5	29.0	17.5	20.7
Hotels and restaurants	31.6	18.6	15.8	66.0	47.9	28.2	23.9	4.2
Transport, storage and communications	12.2	14.4	6.2	32.9	37.2	43.8	19.0	2.1
Financial intermediation	1.3	16.2	19.7	37.3	3.6	43.5	52.9	2.4
Real estate, renting and business activities	22.1	58.0	49.4	129.5	17.1	44.8	38.2	8.3
Other enterprises	14.6	31.7	27.8	74.2	19.7	42.8	37.5	4.7
Total loans to enterprises	278.9	270.6	187.7	737.3	37.8	36.7	25.5	47.0
Government	0.0	0.3	0.0	0.3	0.0	100.0	0.0	0.0
Individuals	61.3	330.3	438.3	829.9	7.4	39.8	52.8	52.9
Total loans	340.3	601.2	626.0	1,567.4	21.7	38.4	39.9	100.0

TABLE 4.5: COMMERCIAL BANKS' LOANS TO DOMESTIC SECTORS BY KIND OF ECONOMIC ACTIVITY

End of period	1998	1999	2000	2001	1999				2000				2001			
					I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
Agriculture, hunting, forestry and fishing	4.9	5.7	5.8	5.9	4.9	5.2	5.4	5.7	5.7	6.2	5.1	5.8	5.7	6.3	6.4	5.9
Mining and manufacturing	20.3	22.0	17.6	18.6	23.1	20.4	20.6	22.0	26.0	25.6	22.8	17.6	21.3	21.9	20.2	18.6
Electricity, gas and watersupply	21.6	28.6	36.3	29.0	21.4	21.4	24.3	28.6	29.1	31.7	34.9	36.3	30.4	29.9	29.0	29.0
Construction	22.4	24.5	20.6	19.3	21.9	19.9	20.4	24.5	25.2	26.0	22.9	20.6	21.2	20.4	20.9	19.3
Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles, motorcycles and personal and household goods	219.3	242.7	287.5	324.7	247.8	239.6	255.6	242.7	265.6	271.4	279.3	287.5	299.0	299.6	208.3	324.7
Hotels and restaurants	87.5	84.1	74.7	66.0	82.3	82.3	90.4	84.1	82.0	67.2	73.4	74.7	67.1	65.0	66.7	66.0
Transport, storage and communications	25.3	52.2	45.5	32.9	24.2	27.7	26.4	52.2	59.1	57.3	56.6	45.5	44.5	48.2	143.0	32.9
Financial intermediation	51.0	44.8	63.1	37.3	43.6	45.4	50.0	44.8	66.2	65.8	66.0	63.1	59.5	55.5	41.2	37.3
Real estate, renting and business activities	95.4	101.0	113.5	129.5	93.1	93.4	100.0	101.0	100.5	117.7	119.9	113.5	128.4	127.4	123.9	129.5
Other enterprises	88.6	64.3	63.6	74.2	68.9	70.8	63.3	64.3	58.2	64.9	58.4	63.6	57.7	59.2	64.6	74.2
Total loans to enterprises	636.3	670.0	728.2	737.3	631.3	626.1	656.5	670.0	717.5	733.6	739.2	728.2	734.8	733.6	724.2	737.3
Government	1.1	0.7	0.3	0.3	4.3	0.8	0.8	0.7	0.4	15.4	0.4	0.3	0.4	30.9	0.3	0.3
Individuals	604.9	705.2	776.2	829.9	614.8	639.1	674.9	705.2	720.1	750.8	769.3	776.2	782.1	798.3	816.3	829.9
Total loans	1,242.2	1,375.9	1,504.7	1,567.4	1,250.4	1,266.0	1,332.1	1,375.9	1,438.0	1,499.8	1,508.9	1,504.7	1,517.2	1,562.8	1,540.8	1,567.4

TABLE 5.1: FINANCIAL SURVEY

End of December 2001	Central Bank and Treasury	Commercial Banks	Monetary Sector	Nonmonetary Financial Institutions	Financial Sector
	(1)	(2)	(3)=(1)+(2)	(4)	(5)=(3)+(4)
1. Foreign assets	580.8	533.9	1,114.6	500.2	1,614.8
2. Domestic claims	26.1	1,543.8	1,569.9	1,093.6	2,663.5
a) Government	19.6	14.8	34.4	480.4	514.7
b) Non-financial public enterprises	0.0	36.5	36.5	25.4	61.9
c) Enterprises	0.0	687.5	687.5	76.6	764.1
d) Individuals	6.5	805.0	811.5	511.2	1,322.7
1) Consumer credit	0.0	366.7	366.7	67.3	434.0
2) Housing mortgages	6.5	438.3	444.8	444.0	888.7
3. Other domestic claims	12.0	435.4	447.4	870.5	1,318.0
4. TOTAL ASSETS=TOTAL LIABILITIES	618.9	2,513.1	3,132.0	2,464.3	5,596.2
5. Foreign liabilities	41.2	405.7	446.9	150.3	597.3
6. Deposits and borrowings	118.8	1,698.8	1,817.7	54.6	1,872.2
a) Government	97.0	6.4	103.4	36.6	140.0
b) Other residents	21.9	1,692.4	1,714.3	18.0	1,732.2
7. Pension fund provisions	0.0	0.0	0.0	1,136.3	1,136.3
8. Insurance reserve fund	0.0	0.0	0.0	257.3	257.3
9. Other domestic liabilities	458.8	408.6	867.4	865.8	1,733.2

TABLE 6.1: INTEREST RATES OF COMMERCIAL BANKS 1)

Period	Time deposits		Savings deposits	Weighted average rate of interest on deposits	Loans				Weighted average rate of interest on loans	Interest rate margin
	≤ 12-months	> 12 months			Individual		Commercial			
	(1)	(2)			Consumer credit	Housing mortgages	Mortgages	Other loans 2)		
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)	(10=9-4)
1998 3)	5.8	7.8	3.8	6.2	17.1	11.1	10.5	11.4	13.1	6.9
1999	5.8	7.7	3.8	6.2	17.1	10.9	10.4	10.8	13.0	6.8
2000	6.0	7.7	3.9	6.2	17.2	10.7	10.8	10.4	12.0	5.8
2001	5.3	7.7	3.8	5.8	17.2	10.8	10.5	10.3	12.1	6.3
1999 I	6.6	8.1	3.6	6.8	17.1	10.9	11.0	11.3	13.5	6.7
II	5.7	7.6	3.6	6.2	17.6	11.0	9.7	10.6	13.4	7.2
III	4.9	7.7	3.9	5.5	16.9	10.7	10.7	10.9	13.2	7.7
IV	6.2	7.4	4.1	6.3	16.9	10.8	10.4	10.6	12.2	6.0
2000 I	6.3	7.5	4.0	6.4	17.2	10.8	10.8	10.2	11.8	5.4
II	5.8	7.5	3.9	5.9	17.1	10.7	10.5	10.6	12.3	6.4
III	5.7	7.8	3.9	6.3	17.3	10.8	10.6	10.7	12.2	5.9
IV	6.1	7.7	3.9	6.2	17.1	10.7	11.2	10.4	11.7	5.5
2001 I	5.7	7.8	3.8	6.0	17.7	10.7	10.9	10.3	11.8	5.8
II	5.7	7.8	3.8	6.3	17.0	10.8	10.4	10.3	12.2	5.9
III	4.9	7.5	3.8	5.3	17.3	11.0	10.3	10.5	12.5	7.2
IV	5.2	7.9	3.9	5.7	17.1	10.6	10.5	10.2	11.6	5.9

1) Weighted averages related to transactions during the indicated period.

2) Including current account overdraft facilities.

3) Based on September - December figures.

TABLE 6.2: CENTRAL BANK LENDING RATES

In % per annum As from	Redis- count (1)	Advance count (2)
January 1, 1986	8.0	9.0
July 1, 1986	8.5	9.5
April 1, 1999		6.5

TABLE 6.3: CENTRAL BANK-OFFERED RATES ON COMMERCIAL BANKS' DEPOSITS 1)

Period averages in % per annum	7-day (1)	30-day (2)	90-day (3)
1998	2.8	3.4	3.4
1999	2.6	3.0	3.1
2000	3.4	3.5	3.5
2001	2.2	2.2	2.3
1999 I	2.3	3.1	3.0
II	2.4	2.8	2.9
III	2.7	3.0	3.1
IV	3.0	3.2	3.4
2000 I	3.1	3.3	3.4
II	3.3	3.4	3.5
III	3.5	3.6	3.6
IV	3.6	3.7	3.7
2001 I	3.2	3.2	3.5
II	2.6	2.6	2.5
III	2.0	2.0	2.0
IV	0.9	1.1	1.0

1) For deposits of AFL 1 million to less than AFL 3 million.

TABLE 6.4: LONDON INTERBANK-OFFERED RATES ON US DOLLAR DEPOSITS

Period averages in % per annum	7-day (1)	30-day (2)	90-day (3)
1998	5.5	5.6	5.6
1999	5.2	5.3	5.4
2000	6.4	6.4	6.5
2001	4.0	3.9	3.8
1999 I		5.0	5.0
II		5.0	5.1
III		5.3	5.4
IV		5.8	6.1
2000 I		5.9	6.1
II	6.4	6.5	6.6
III	6.6	6.6	6.7
IV	6.6	6.7	6.7
2001 I	5.6	5.5	5.3
II	4.4	4.3	4.2
III	3.6	3.5	3.5
IV	2.2	2.2	2.1

Source: International Financial Statistics.

TABLE 6.5: GOVERNMENT SECURITY MARKETS

3-month treasury bills					6-month cash loan certificates					
End of period	Date of issue	Amount (AFL million)	Average price per AFL 100	Yield per annum (%)	End of period	Date of issue	Amount (AFL million)	Average price per	Yield per annum (%)	
	(1)	(2)	(3)	(4)		(1)	(2)	(3)	(4)	
1998	January	17.0	98.34	6.54	1999	June	8.0	97.63	4.86	
	February	15.0	98.32	6.80		December	8.0	96.95	6.29	
	April	17.0	98.31	6.83	2000	June	8.0	96.95	6.29	
	May	15.0	98.30	6.82		December	8.0	96.55	7.15	
	July	17.0	98.29	6.89	2001	June	8.0	96.69	6.49	
	August	15.0	98.30	6.84		December	8.0	98.95	2.10	
	October	17.0	98.31	6.78						
	November	15.0	98.30	6.83						
	1999	January	17.0	98.41	6.46	Government bonds				
		February	15.0	98.38	6.49	End of period	Date of issue	Maturity in years	Amount (AFL million)	Yield per annum (%)
		April	17.0	98.56	5.79	(1)	(2)	(3)	(4)	
May		15.0	98.69	5.18	1996	June	5	5.4	7.625	
July		17.0	98.85	4.56	June	7	24.6	8.000		
August		15.0	98.81	4.86	September	6	27.3	7.875		
October		17.0	98.88	4.44	September	8	14.7	8.000		
November		15.0	98.83	4.64	1997	June	4	10.4	7.625	
2000	January	17.0	98.35	6.57	June	9	15.4	8.125		
	February	15.0	98.41	6.34	2000	April	5	30.0	8.250	
	April	17.0	98.36	6.13	2001	December	7	24.9	7.125	
	May	15.0	98.48	6.12						
	July	17.0	98.35	6.20						
	August	15.0	98.45	6.21						
	October	17.0	98.34	6.10						
	November	12.4	98.28	6.91						
	2001	January	17.0	98.28	6.93					
February		15.0	98.29	6.77						
April		17.0	98.39	6.54						
May		15.0	98.38	6.56						
July		17.0	98.46	6.13						
August		23.0	98.46	6.24						
October		17.0	98.70	5.05						
November		23.0	98.77	4.98						
2002		January	17.0	99.46	2.30					
	February	23.0	99.14	3.60						

TABLE 7.1: GOVERNMENT FINANCIAL OPERATIONS 1)

	1998	1999	2000	2001	1999				2000				2001			
					I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
1. Total revenue and grants	646.4	701.5	742.2	731.6	152.0	163.7	191.8	194.0	155.0	181.9	162.2	243.1	161.9	150.1	173.0	246.5
A. Tax revenue	535.4	608.6	624.5	606.3	138.7	129.7	176.6	163.6	144.0	136.1	140.5	203.9	141.7	131.9	159.3	173.3
1. Taxes on income and profit	251.6	309.0	309.6	302.8	65.3	58.5	105.2	80.1	63.5	61.0	71.7	113.4	64.1	59.3	91.9	87.5
2. Taxes on commodities	187.7	198.0	212.6	202.6	41.9	47.6	48.2	60.3	47.9	51.1	52.7	60.8	45.5	47.9	48.8	60.4
3. Taxes on property	32.3	35.2	34.3	27.8	13.4	5.6	8.5	7.8	14.3	4.1	5.1	10.8	12.1	4.3	4.9	6.5
4. Taxes on services	43.7	44.8	44.4	48.3	12.9	13.1	9.3	9.4	12.8	11.0	9.2	11.4	15.0	12.9	11.0	9.4
5. Foreign exchange tax	20.2	21.6	23.6	24.8	5.2	4.9	5.5	6.0	5.6	8.8	1.7	7.5	5.1	7.5	2.8	9.4
B. Nontax revenue	95.3	91.5	100.8	125.3	13.2	33.7	14.8	29.7	11.0	28.9	21.7	39.2	20.2	18.2	13.7	73.2
C. Grants	15.7	1.4	16.9	0.0	0.0	0.3	0.4	0.7	0.0	16.9	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2. Expenditure and items n.i.e.	664.2	725.5	736.0	749.6	157.8	172.6	187.8	207.4	155.6	175.4	177.8	227.2	168.0	160.6	182.8	238.1
a. Wages	213.1	222.3	246.3	255.2	49.8	62.9	53.0	56.6	53.9	69.4	58.8	64.2	57.8	72.0	59.0	66.4
b. Employer's contribution	29.0	29.0	38.9	24.2	9.2	6.5	5.9	7.4	11.8	8.6	8.5	10.1	4.5	4.2	5.5	10.1
c. Wage subsidies	76.8	85.6	89.7	91.5	19.3	23.7	19.9	22.7	19.8	24.8	21.4	23.8	22.4	27.0	22.8	19.4
d. Goods and services	177.1	197.4	192.7	135.9	47.7	45.2	50.0	54.4	46.1	39.2	42.6	64.7	31.7	23.2	27.1	54.0
e. Interest	29.0	33.4	30.2	35.9	2.8	8.9	11.3	10.4	3.5	7.6	8.9	10.2	6.6	9.9	10.6	8.8
f. Development fund spending	16.1	6.6	0.0	0.0	0.3	0.4	5.1	0.8	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
g. Investment	31.8	24.8	28.3	18.4	4.8	3.2	8.0	8.8	5.0	3.3	3.9	16.1	4.9	1.8	5.1	6.6
h. Items n.i.e. 2)	91.2	126.4	110.0	188.4	23.8	21.7	34.6	46.3	15.6	22.6	33.7	38.2	40.2	22.5	52.7	72.9
3. Financial deficit (-)	-17.8	-24.1	6.2	-18.0	-5.8	-8.9	4.0	-13.4	-0.6	6.5	-15.6	15.9	-6.1	-10.5	-9.8	8.4
4. Net foreign capital	39.7	13.3	24.1	22.2	26.7	-1.0	0.0	-12.4	-0.2	-0.6	35.7	-10.8	4.2	-0.6	35.4	-16.8
a. Loans received 3)	55.6	26.7	73.4	43.6	26.7	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	35.8	37.6	6.0	0.0	37.6	0.0
b. Repayments on loans	-15.9	-13.4	-49.3	-21.4	0.0	-1.0	0.0	-12.4	-0.2	-0.6	-0.1	-48.4	-1.8	-0.6	-2.2	-16.8
5. Net domestic capital 4)	-22.7	-10.5	-16.9	20.6	-5.1	-0.5	-1.8	-3.1	-0.9	5.8	-21.3	-0.5	0.0	-11.4	-1.9	33.9
a. Loans received	19.9	0.0	33.5	35.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	30.0	3.5	0.0	0.0	0.0	0.0	35.1
b. Repayments on loans	-42.6	-10.5	-50.4	-14.5	-5.1	-0.5	-1.8	-3.1	-0.9	-24.2	-24.8	-0.5	0.0	-11.4	-1.9	-1.2
6. Net recourse to the monetary system (-)	-0.8	-21.3	13.4	24.7	15.8	-10.4	2.2	-28.9	-1.7	11.7	-1.2	4.6	-1.9	-22.5	23.7	25.5
a. Loans received	7.6	1.0	8.4	-0.3	-2.7	3.5	0.1	0.1	0.2	-9.1	16.7	0.6	0.0	-26.1	30.6	-4.8
b. Drawings on deposits	-7.4	-13.2	3.3	36.6	18.7	-5.8	2.4	-28.5	-1.7	20.9	-17.8	1.9	0.8	4.0	1.2	30.6
-Earmarked	10.2	-6.8	-8.4	4.4	-1.0	-0.4	-3.6	-1.8	-1.1	-6.8	-1.2	0.7	-0.5	-0.3	0.0	5.2
-Free	-17.5	-6.6	11.7	32.1	19.5	-5.3	6.0	-26.8	-0.5	27.7	-16.7	1.3	1.2	4.3	1.2	25.4
c. Other	-1.0	-9.0	1.7	-11.5	-0.1	-8.2	-0.2	-0.5	-0.2	-0.1	-0.2	2.2	-2.7	-0.3	-8.1	-0.4
7. Memorandum items																
a. Unmet financing requirements 5)	76.6	58.7	96.1	197.9	79.4	75.8	87.4	58.7	86.1	98.6	121.7	96.1	123.4	173.2	216.9	197.9
b. Financial deficit (-) 6)	11.0	-6.1	-31.2	-119.8	-8.6	-5.2	-7.6	15.3	-28.1	-6.0	-38.7	41.5	-33.4	-60.3	-53.5	27.4

1) Preliminary figures and estimates on a cash basis.

2) Residual item, including errors and omissions. In 2000 and the fourth quarter of 2000, a reclassification is made of the settlement of the AFL 36.7 million debt resulting from the separation of funds associated with the Status Aparte in 1986. Instead of the current transfer in the "items not included elsewhere", the settlement is now classified as the repayment of a debt in the item "net foreign capital".

3) Includes borrowing on behalf of public institutions.

4) Net long-term capital attracted from nonmonetary sectors mainly by issuing government bonds. The commercial bank's purchases of such bonds are included under item 6a. For the third quarter of 2000, AFL 6 million certificates of deposit by the Fondo Desaroyo Aruba at the Aruba Investment Bank is included.

5) At end of period. The unmet financing requirements comprise all payment obligations to other sectors, irrespective of the timeframe in which they mature. This concept is broader than the term payment arrears, which according to a definition used by the Ministry of Finance only includes bills with due dates older than 90 days.

6) Including the change in unmet financing requirements.

TABLE 7.2: GOVERNMENT REVENUE

	1998	1999	2000	2001	1999				2000				2001			
					I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
TOTAL REVENUE AND GRANTS	646.4	701.5	742.2	731.6	152.0	163.7	191.8	194.0	155.0	181.9	162.2	243.1	161.9	150.1	173.0	246.5
TAX REVENUE	535.4	608.6	624.5	606.3	138.7	129.7	176.6	163.6	144.0	136.1	140.5	203.9	141.7	131.9	159.3	173.3
Taxes on income and profit	251.6	309.0	309.6	302.8	65.3	58.5	105.2	80.1	63.5	61.0	71.7	113.4	64.1	59.3	91.9	87.5
Of which:																
-Wage tax	176.2	200.6	202.3	209.7	54.1	43.8	54.7	48.0	53.0	50.0	48.4	50.9	53.6	50.1	52.5	53.4
-Income tax	13.1	28.1	25.8	3.1	4.2	4.1	16.8	3.1	2.3	4.3	1.1	18.1	1.2	1.3	0.7	-0.1
-Profit tax	62.0	80.1	81.4	90.0	6.9	10.6	33.7	29.0	8.2	6.7	22.2	44.3	9.3	7.8	38.7	34.2
-Solidarity tax	0.3	0.2	0.0	0.0	0.1	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
Taxes on commodities	187.7	198.0	212.6	202.6	41.9	47.6	48.2	60.3	47.9	51.1	52.7	60.8	45.5	47.9	48.8	60.4
Of which:																
-Excises on gasoline	58.4	59.9	62.6	62.2	14.3	14.9	15.2	15.4	15.1	16.0	16.1	15.5	14.7	15.2	16.2	16.2
-Excises on tobacco	9.9	10.4	11.4	9.8	2.4	3.1	2.5	2.4	2.1	3.3	2.4	3.6	2.4	2.5	2.1	2.9
-Excises on beer	20.1	19.3	20.3	19.4	3.4	5.0	4.3	6.7	4.3	4.1	5.4	6.5	4.3	4.6	5.1	5.4
-Excises on liquor	10.5	11.0	12.2	13.2	1.8	2.6	2.5	4.1	2.3	2.3	3.5	4.1	3.0	2.8	2.7	4.7
-Import duties	88.8	97.4	106.1	98.0	20.1	21.9	23.7	31.7	24.2	25.3	25.4	31.2	21.2	22.9	22.7	31.3
Taxes on property	32.3	35.2	34.3	27.8	13.4	5.6	8.5	7.8	14.3	4.1	5.1	10.8	12.1	4.3	4.9	6.5
Of which:																
-Motor vehicle fees	13.2	11.8	12.8	13.3	6.0	1.4	1.8	2.5	7.0	1.4	1.8	2.6	6.9	1.5	1.7	3.1
-Succession tax	1.7	1.6	0.9	0.6	0.1	0.2	1.2	0.1	0.1	-0.1	0.0	0.8	0.3	0.1	0.2	0.1
-Land tax	12.1	14.7	11.6	9.7	4.5	2.3	4.0	4.0	2.8	1.4	0.8	6.6	3.4	1.9	1.5	2.9
-Transfer tax	5.3	7.2	9.0	4.2	2.7	1.8	1.5	1.1	4.5	1.3	2.4	0.9	1.5	0.9	1.5	0.4
Taxes on services	43.7	44.8	44.4	48.3	12.9	13.1	9.3	9.4	12.8	11.0	9.2	11.4	15.0	12.9	11.0	9.4
Of which:																
-Gambling licenses	15.2	17.5	15.2	16.1	4.3	6.4	3.1	3.7	5.3	3.4	3.2	3.4	4.6	4.2	2.4	4.9
-Hotel room tax	18.8	19.3	21.9	26.6	6.2	4.9	4.3	3.8	5.8	6.0	4.6	5.6	8.8	7.4	6.9	3.4
-Stamp duties	2.7	2.8	3.0	1.9	1.1	0.6	0.7	0.5	0.6	0.5	0.7	1.2	0.5	0.3	0.6	0.5
-Other	7.0	5.2	4.4	3.7	1.3	1.3	1.2	1.4	1.1	1.2	0.9	1.2	1.1	1.1	0.9	0.6
Foreign exchange tax	20.2	21.6	23.6	24.8	5.2	4.9	5.5	6.0	5.6	8.8	1.7	7.5	5.1	7.5	2.8	9.4
NONTAX REVENUE	95.3	91.5	100.8	125.3	13.2	33.7	14.8	29.7	11.0	28.9	21.7	39.2	20.2	18.2	13.7	73.2
GRANTS	15.7	1.4	16.9	0.0	0.0	0.3	0.4	0.7	0.0	16.9	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0

Source: Tax Collector's Office, Centrale Bank van Aruba.

TABLE 7.3: GOVERNMENT'S POSITION WITH THE MONETARY SYSTEM

End of period	Domestic deposits						Gross liquidity position (7= 4+5+6)	Liabilities to			Net liability to the monetary system (11= 10-7)	Change in net liability during period (12)
	Central Bank				Commercial banks			Monetary authorities (8)	Commercial banks (9)	Total (10=8+9)		
	Free	Earmarked	Development funds	Total	Demand	Development funds						
	(1)	(2)	(3)	(4= 1+2+3)	(5)	(6)						
1998	5.3	50.5	9.8	65.6	11.3	0.0	76.8	44.0	23.9	67.9	-8.9	0.8
1999	2.6	43.7	9.4	55.6	7.9	0.0	63.6	53.0	22.9	75.9	12.4	21.3
2000	0.0	35.3	22.6	57.8	9.0	0.0	66.9	51.3	14.5	65.8	-1.1	-13.4
2001	26.0	39.7	31.3	97.0	6.4	0.0	103.4	62.8	14.8	77.6	-25.8	-24.7
1999 I	30.1	49.5	9.5	89.0	6.4	0.0	95.5	44.1	26.6	70.7	-24.7	-15.8
II	18.9	49.1	9.4	77.4	12.3	0.0	89.7	52.3	23.1	75.3	-14.3	10.4
III	24.2	45.5	9.5	79.2	12.9	0.0	92.1	52.5	23.0	75.6	-16.5	-2.2
IV	2.6	43.7	9.4	55.6	7.9	0.0	63.6	53.0	22.9	75.9	12.4	28.9
2000 I	4.0	42.6	9.4	56.0	5.9	0.0	61.9	53.2	22.7	75.9	14.1	1.7
II	11.1	35.8	29.3	76.2	6.6	0.0	82.8	53.3	31.8	85.2	2.3	-11.7
III	3.2	34.6	11.5	49.3	4.8	10.8	65.0	53.5	15.1	68.5	3.5	1.2
IV	0.0	35.3	22.6	57.8	9.0	0.0	66.9	51.3	14.5	65.8	-1.1	-4.6
2001 I	0.5	34.8	28.8	64.2	3.5	0.0	67.7	54.0	14.5	68.5	0.8	1.9
II	2.2	34.5	31.1	67.8	3.8	0.0	71.6	54.3	40.6	94.9	23.3	22.5
III	1.9	34.5	31.2	67.6	5.2	0.0	72.8	62.4	10.0	72.4	-0.4	-23.7
IV	26.0	39.7	31.3	97.0	6.4	0.0	103.4	62.8	14.8	77.6	-25.8	-25.5

TABLE 8.1: BALANCE OF PAYMENTS 1)

During period	1998	1999	2000	2001	1999				2000				2001			
					I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
1. Current account (net)	-33.6	-585.0	550.3	764.3	204.6	-385.8	-213.0	-190.8	507.8	-236.7	140.2	139.0	600.7	640.8	-726.3	249.1
A. Goods and services	-24.8	-551.4	628.0	875.4	178.9	-386.9	-173.0	-170.4	522.0	-196.4	144.7	157.7	608.6	668.6	-667.8	266.0
1. Goods	-632.5	-1063.5	-62.7	138.6	-45.5	-491.2	-217.7	-309.1	258.5	-373.8	11.0	41.6	322.9	473.8	-744.8	86.7
2. Services	607.7	512.1	690.7	736.8	224.4	104.3	44.7	138.7	263.5	177.4	133.7	116.1	285.7	194.8	77.0	179.3
B. Income	0.7	-57.3	-14.7	-41.3	4.8	-10.8	-42.1	-9.2	2.3	-8.4	-2.7	-5.9	-1.1	-3.2	-38.4	1.4
C. Current transfers	-9.5	23.7	-63.0	-69.8	20.9	11.9	2.1	-11.2	-16.5	-31.9	-1.8	-12.8	-6.8	-24.6	-20.1	-18.3
2. Capital and financial account (net)	192.0	618.4	-583.6	-620.0	-104.0	371.6	215.2	135.6	-473.9	228.8	-172.1	-166.4	-513.9	-667.7	812.4	-250.8
A. Capital account	9.3	0.0	17.8	-1.5	-0.1	-0.2	-0.1	0.4	0.6	16.7	0.6	-0.1	-0.5	0.1	-1.0	-0.1
1. Capital transfers	9.3	0.0	17.8	-1.5	-0.1	-0.2	-0.1	0.4	0.6	16.7	0.6	-0.1	-0.5	0.1	-1.0	-0.1
2. Acquisition/disposal of non-produced, nonfinancial assets	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
B. Financial account	182.7	618.4	-601.4	-618.5	-103.9	371.8	215.3	135.2	-474.5	212.1	-172.7	-166.3	-513.4	-667.8	813.4	-250.7
1. Direct investment	147.1	715.8	-426.3	-603.3	-64.5	429.0	186.2	165.1	-413.0	304.0	-149.1	-168.2	-488.4	-646.2	755.2	-223.9
2. Portfolio investment	-85.1	-86.0	-72.3	28.6	-7.4	-59.4	37.2	-56.4	-11.7	-22.2	-44.0	5.6	20.2	-2.5	8.7	2.2
3. Other investment	120.7	-11.4	-102.8	-43.8	-32.0	2.2	-8.1	26.5	-49.8	-69.7	20.4	-3.7	-45.2	-19.1	49.5	-29.0
3. Items not yet classified 2)	2.2	-14.2	-11.7	-8.7	-6.7	-2.2	-5.1	-0.2	-3.9	-6.5	-0.1	-1.2	3.6	-2.4	-15.3	5.4
4. Overall balance (1+2+3)	160.6	19.2	-45.0	135.6	93.9	-16.4	-2.9	-55.4	30.0	-14.4	-32.0	-28.6	90.4	-29.3	70.8	3.7
5. Banking transactions 3)	-67.7	-14.0	16.2	12.6	-18.9	-9.0	-24.6	38.5	-36.2	28.1	25.1	-0.8	-53.7	71.6	-31.6	26.3
6. Increase (-) in official reserves 4)	-92.9	-5.2	28.8	-148.2	-75.0	25.4	27.5	16.9	6.2	-13.7	6.9	29.4	-36.7	-42.3	-39.2	-30.0
A. Monetary gold	9.1	0.0	0.0	-14.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-14.0
B. Foreign exchange holdings	-102.0	-5.2	28.8	-134.2	-75.0	25.4	27.5	16.9	6.2	-13.7	6.9	29.4	-36.7	-42.3	-39.2	-16.0

1) On a cash basis.

2) Including errors and omissions.

3) Minus (-) sign denotes an increase in assets and a decrease in liabilities.

4) Excluding revaluation differences of gold and official foreign exchange holdings.

TABLE 8.2: COMPONENTS OF THE CURRENT ACCOUNT

During period	1998	1999	2000	2001	1999				2000				2001			
					I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
1. Goods and services	-24.8	-551.4	628.0	875.4	178.9	-386.9	-173.0	-170.4	522.0	-196.4	144.7	157.7	608.6	668.6	-667.8	266.0
A. Goods	-632.5	-1,063.5	-62.7	138.6	-45.5	-491.2	-217.7	-309.1	258.5	-373.8	11.0	41.6	322.9	473.8	-744.8	86.7
1. Exports f.o.b.	2,085.0	2,533.6	4,618.2	4,366.2	567.0	606.5	650.9	709.2	1,041.4	937.9	1,180.1	1,458.8	1,216.9	1,614.2	715.2	819.9
2. Imports f.o.b.	2,717.5	3,597.1	4,680.9	4,227.6	612.5	1,097.7	868.6	1,018.3	782.9	1,311.7	1,169.1	1,417.2	894.0	1,140.4	1,460.0	733.2
B. Services	607.7	512.1	690.7	736.8	224.4	104.3	44.7	138.7	263.5	177.4	133.7	116.1	285.7	194.8	77.0	179.3
1. Receipts	1,596.8	1,784.8	1,881.2	1,885.5	488.0	411.7	397.8	487.3	541.2	466.8	436.5	436.7	536.6	483.6	445.8	419.5
1.1 Transportation	117.3	146.0	133.5	79.4	39.1	34.6	38.4	33.9	38.5	43.1	33.8	18.1	20.8	19.8	18.2	20.6
1.1.1 Passenger	81.3	96.6	62.8	0.3	28.1	22.8	23.8	21.9	19.0	23.7	19.0	1.1	0.0	0.3	0.0	0.3
1.1.2 Freight	1.8	3.4	1.2	1.7	1.3	0.8	0.7	0.6	0.4	0.1	0.1	0.6	0.3	0.0	0.6	0.8
1.1.3 Other	34.2	46.0	69.5	77.1	9.7	11.0	13.9	11.4	19.1	19.3	14.7	16.4	20.5	19.5	17.6	19.5
1.2 Travel	1,322.0	1,424.9	1,548.4	1,594.8	404.9	337.3	314.5	368.2	457.1	374.7	356.3	360.3	469.9	408.6	378.1	338.2
1.2.1 Tourism	1,306.5	1,411.6	1,538.3	1,585.1	401.8	333.6	311.0	365.2	454.7	372.4	353.0	358.2	468.3	405.2	375.6	336.0
1.2.2 Other	15.5	13.3	10.1	9.7	3.1	3.7	3.5	3.0	2.4	2.3	3.3	2.1	1.6	3.4	2.5	2.2
1.3 Government services, n.i.e.	26.7	31.7	30.3	24.3	4.1	5.6	9.1	12.9	5.8	11.0	5.7	7.8	7.2	5.8	6.9	4.4
1.4 Other services	130.8	182.2	169.0	187.0	39.9	34.2	35.8	72.3	39.8	38.0	40.7	50.5	38.7	49.4	42.6	56.3
1.4.1 Construction services	15.0	18.5	2.2	13.1	2.8	7.0	5.6	3.1	0.2	0.0	0.3	1.7	1.9	7.5	3.1	0.6
1.4.2 Other business services	69.3	79.5	112.1	128.8	18.0	16.5	17.8	27.2	28.9	24.6	23.7	34.9	29.1	30.6	29.3	39.8
1.4.3 Other services, n.i.e.	46.5	84.2	54.7	45.1	19.1	10.7	12.4	42.0	10.7	13.4	16.7	13.9	7.7	11.3	10.2	15.9
2. Payments	989.1	1,272.7	1,190.5	1,148.7	263.6	307.4	353.1	348.6	277.7	289.4	302.8	320.6	250.9	288.8	368.8	240.2
2.1 Transportation	294.2	375.8	484.9	465.3	59.5	110.5	97.1	108.7	79.5	130.7	127.7	147.0	98.5	125.0	160.1	81.7
2.1.1 Passenger	9.4	14.3	16.2	20.9	2.3	2.1	6.1	3.8	2.9	2.4	6.8	4.1	3.9	4.9	8.1	4.0
2.1.2 Freight	273.3	349.1	455.7	427.8	55.0	105.1	87.2	101.8	73.1	124.2	118.0	140.4	91.3	116.0	146.8	73.7
2.1.3 Other	11.5	12.4	13.0	16.6	2.2	3.3	3.8	3.1	3.5	4.1	2.9	2.5	3.3	4.1	5.2	4.0
2.2 Travel	241.2	265.1	281.3	285.3	57.5	61.3	71.9	74.4	65.2	66.2	75.2	74.7	61.9	69.9	91.4	62.1
2.2.1 Tourism	198.1	217.8	238.2	239.8	45.4	51.8	58.6	62.0	56.1	57.4	62.1	62.6	52.5	59.2	79.4	48.7
2.2.2 Other	43.1	47.3	43.1	45.5	12.1	9.5	13.3	12.4	9.1	8.8	13.1	12.1	9.4	10.7	12.0	13.4
2.3 Government services, n.i.e.	44.7	50.3	42.0	42.4	13.7	11.8	13.4	11.4	11.6	10.2	12.1	8.1	8.4	9.5	7.0	17.5
2.4 Other services	409.0	581.5	382.3	355.7	132.9	123.8	170.7	154.1	121.4	82.3	87.8	90.8	82.1	84.4	110.3	78.9
2.4.1 Construction services	80.7	196.6	35.7	16.0	42.0	43.0	64.4	47.2	17.3	8.2	5.9	4.3	2.5	5.5	4.3	3.7
2.4.2 Other business services	151.7	188.7	201.3	213.1	39.5	36.0	52.7	60.5	57.4	49.5	50.1	44.3	42.8	44.4	78.0	47.9
2.4.3 Other services, n.i.e.	176.6	196.2	145.3	126.6	51.4	44.8	53.6	46.4	46.7	24.6	31.8	42.2	36.8	34.5	28.0	27.3
2. Income	0.7	-57.3	-14.7	-41.3	4.8	-10.8	-42.1	-9.2	2.3	-8.4	-2.7	-5.9	-1.1	-3.2	-38.4	1.4
1. Receipts	72.5	67.6	88.7	79.3	18.7	12.0	18.8	18.1	19.0	21.2	24.1	24.4	16.8	19.4	15.6	27.5
1.1 Compensation of employees	0.7	1.3	0.2	1.0	0.2	0.2	0.7	0.2	0.1	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.4	0.6
1.2 Investment income	71.8	66.3	88.5	78.3	18.5	11.8	18.1	17.9	18.9	21.2	24.0	24.4	16.8	19.4	15.2	26.9
2. Payments	71.8	124.9	103.4	120.6	13.9	22.8	60.9	27.3	16.7	29.6	26.8	30.3	17.9	22.6	54.0	26.1
2.1 Compensation of employees	0.6	1.1	0.6	0.5	0.3	0.4	0.2	0.2	0.1	0.1	0.2	0.2	0.1	0.1	0.2	0.1
2.2 Investment income	71.2	123.8	102.8	120.1	13.6	22.4	60.7	27.1	16.6	29.5	26.6	30.1	17.8	22.5	53.8	26.0
3. Current transfers	-9.5	23.7	-63.0	-69.8	20.9	11.9	2.1	-11.2	-16.5	-31.9	-1.8	-12.8	-6.8	-24.6	-20.1	-18.3
1. Receipts	52.4	106.8	81.8	76.7	39.9	30.9	22.2	13.8	10.8	12.8	42.0	16.2	19.3	12.3	22.8	22.3
1.1 General government	22.1	26.5	25.5	33.8	4.9	7.7	9.2	4.7	5.4	6.0	6.2	7.9	3.8	4.4	12.7	12.9
1.2 Other sectors	30.3	80.3	56.3	42.9	35.0	23.2	13.0	9.1	5.4	6.8	35.8	8.3	15.5	7.9	10.1	9.4
1.2.1 Workers' remittances	2.2	6.7	2.3	2.2	0.4	0.2	5.3	0.8	0.6	0.8	0.4	0.5	0.7	0.3	0.3	0.9
1.2.2 Other transfers	28.1	73.6	54.0	40.7	34.6	23.0	7.7	8.3	4.8	6.0	35.4	7.8	14.8	7.6	9.8	8.5
2. Payments	61.9	83.1	144.8	146.5	19.0	19.0	20.1	25.0	27.3	44.7	43.8	29.0	26.1	36.9	42.9	40.6
2.1 General government	21.9	28.0	25.1	22.9	7.0	5.8	6.1	9.1	7.2	2.9	6.5	8.5	5.0	5.8	4.0	8.1
2.2 Other sectors	40.0	55.1	119.7	123.6	12.0	13.2	14.0	15.9	20.1	41.8	37.3	20.5	21.1	31.1	38.9	32.5
2.2.1 Workers' remittances	20.2	33.9	55.8	66.0	6.3	9.2	9.1	9.3	13.6	14.9	15.7	11.6	14.2	15.3	21.9	14.6
2.2.2 Other transfers	19.8	21.2	63.9	57.6	5.7	4.0	4.9	6.6	6.5	26.9	21.6	8.9	6.9	15.8	17.0	17.9
4. Current account balance (1+2+3)	-33.6	-585.0	550.3	764.3	204.6	-385.8	-213.0	-190.8	507.8	-236.7	140.2	139.0	600.7	640.8	-726.3	249.1

TABLE 8.3: COMPONENTS OF THE CAPITAL AND FINANCIAL ACCOUNT 1)

During period	1998	1999	2000	2001	1999				2000				2001			
					I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
1. Nonbanks	192.0	618.4	-583.6	-620.0	-104.0	371.6	215.2	135.6	-473.9	228.8	-172.1	-166.4	-513.9	-667.7	812.4	-250.8
A. Capital account	9.3	0.0	17.8	-1.5	-0.1	-0.2	-0.1	0.4	0.6	16.7	0.6	-0.1	-0.5	0.1	-1.0	-0.1
1. Capital transfers	9.3	0.0	17.8	-1.5	-0.1	-0.2	-0.1	0.4	0.6	16.7	0.6	-0.1	-0.5	0.1	-1.0	-0.1
1.1 General government	15.7	1.4	16.9	0.0	0.0	0.3	0.4	0.7	0.0	16.9	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
1.2 Other sectors	-6.4	-1.4	0.9	-1.5	-0.1	-0.5	-0.5	-0.3	0.6	-0.2	0.6	-0.1	-0.5	0.1	-1.0	-0.1
1.2.1 Migrants' transfers	-6.4	-1.4	0.9	-1.5	-0.1	-0.5	-0.5	-0.3	0.6	-0.2	0.6	-0.1	-0.5	0.1	-1.0	-0.1
1.2.2 Other	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
2. Acquisition/disposal of non-produced, nonfinancial assets	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
B. Financial account	182.7	618.4	-601.4	-618.5	-103.9	371.8	215.3	135.2	-474.5	212.1	-172.7	-166.3	-513.4	-667.8	813.4	-250.7
1. Direct investment	147.1	715.8	-426.3	-603.3	-64.5	429.0	186.2	165.1	-413.0	304.0	-149.1	-168.2	-488.4	-646.2	755.2	-223.9
1.1 Investment abroad	-2.5	15.0	-21.6	-23.1	13.2	-1.9	-1.1	4.8	-1.6	-4.8	-5.4	-9.8	0.6	0.3	-23.5	-0.5
1.2 Investment in Aruba	149.6	700.8	-404.7	-580.2	-77.7	430.9	187.3	160.3	-411.4	308.8	-143.7	-158.4	-489.0	-646.5	778.7	-223.4
2. Portfolio investment	-85.1	-86.0	-72.3	28.6	-7.4	-59.4	37.2	-56.4	-11.7	-22.2	-44.0	5.6	20.2	-2.5	8.7	2.2
2.1 Domestic securities	-6.1	31.2	4.8	-6.1	-0.1	-0.7	32.3	-0.3	-0.1	0.1	4.7	0.1	-0.4	-0.2	-6.5	1.0
2.2 Foreign securities	-79.0	-117.2	-77.1	34.7	-7.3	-58.7	4.9	-56.1	-11.6	-22.3	-48.7	5.5	20.6	-2.3	15.2	1.2
3. Other investment	120.7	-11.4	-102.8	-43.8	-32.0	2.2	-8.1	26.5	-49.8	-69.7	20.4	-3.7	-45.2	-19.1	49.5	-29.0
3.1. Loans	38.3	52.2	-16.4	-28.8	14.0	-14.2	41.6	10.8	-17.5	-22.0	18.0	5.1	-18.4	-21.7	30.7	-19.4
3.1.1 General government	39.7	13.4	60.8	22.2	26.8	-1.0	0.0	-12.4	-0.2	-0.6	35.7	25.9	-1.8	-0.6	37.4	-12.8
3.1.2 Other sectors	-1.4	38.8	-77.2	-51.0	-12.8	-13.2	41.6	23.2	-17.3	-21.4	-17.7	-20.8	-16.6	-21.1	-6.7	-6.6
3.2. Other financial transactions	82.4	-63.6	-86.4	-15.0	-46.0	16.4	-49.7	15.7	-32.3	-47.7	2.4	-8.8	-26.8	2.6	18.8	-9.6
2. Banking transactions 2)	-67.7	-14.0	16.2	12.6	-18.9	-9.0	-24.6	38.5	-36.2	28.1	25.1	-0.8	-53.7	71.6	-31.6	26.3
A. Assets	-20.5	-14.7	-31.5	-2.9	20.0	-18.6	-27.6	11.5	-43.7	24.9	1.8	-14.5	-25.4	35.6	13.0	-26.1
1. Investments	-2.2	-8.9	-1.9	26.5	-12.6	-3.7	3.6	3.8	-0.2	0.2	-2.0	0.1	-0.1	0.1	2.3	24.2
2. Loans	-1.7	-12.5	-29.5	15.9	7.4	1.0	12.7	-33.6	-7.9	-6.3	-3.4	-11.9	2.9	1.0	2.5	9.5
3. Other assets	-16.6	6.7	-0.1	-45.3	25.2	-15.9	-43.9	41.3	-35.6	31.0	7.2	-2.7	-28.2	34.5	8.2	-59.8
B. Liabilities	-47.2	0.7	47.7	15.5	-38.9	9.6	3.0	27.0	7.5	3.2	23.3	13.7	-28.3	36.0	-44.6	52.4
1. Subordinated debts	0.0	0.0	0.0	-5.4	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-3.6	-1.8	0.0
2. Other liabilities	-47.2	0.7	47.7	20.9	-38.9	9.6	3.0	27.0	7.5	3.2	23.3	13.7	-28.3	39.6	-42.8	52.4
3. (Total banks and nonbanks, net (1+2))	124.3	604.4	-567.4	-607.4	-122.9	362.6	190.6	174.1	-510.1	256.9	-147.0	-167.2	-567.6	-596.1	780.8	-224.5

1) Excluding official reserves.

2) Minus (-) sign denotes an increase in assets and a decrease in liabilities.

Table 8.4: BALANCE OF PAYMENTS BY SECTORS 1)

During period	1998-IV				1999-IV				2000-IV				2001-IV			
	Oil sector	Free-zone	Rest of economy	Total	Oil sector	Free-zone	Rest of economy	Total	Oil sector	Free-zone	Rest of economy	Total	Oil sector	Free-zone	Rest of economy	Total
1. Current account (net)	-74.9	-21.9	-54.2	-151.0	-167.2	25.5	-49.1	-190.8	154.7	-5.4	-10.3	139.0	248.2	2.8	-1.9	249.1
A. Goods and services	-73.0	-21.9	-44.8	-139.7	-165.3	25.5	-30.6	-170.4	156.2	-5.4	6.9	157.7	253.2	3.2	9.6	266.0
1. Goods	12.2	-5.8	-248.1	-241.7	-46.2	2.9	-265.8	-309.1	286.5	-1.4	-243.5	41.6	312.4	6.7	-232.4	86.7
1.1 Exports f.o.b.	424.1	146.8	9.4	580.3	655.1	42.1	12.0	709.2	1413.7	34.6	10.5	1458.8	766.7	41.3	11.9	819.9
1.2 Imports f.o.b.	411.9	152.6	257.5	822.0	701.3	39.2	277.8	1018.3	1127.2	36.0	254.0	1417.2	454.3	34.6	244.3	733.2
2. Services	-85.2	-16.1	203.3	102.0	-119.1	22.6	235.2	138.7	-130.3	-4.0	250.4	116.1	-59.2	-3.5	242.0	179.3
2.1 Receipts	0.0	0.0	396.2	396.2	0.0	26.9	460.4	487.3	0.0	0.0	436.7	436.7	0.0	0.0	419.5	419.5
2.2 Payments	85.2	16.1	192.9	294.2	119.1	4.3	225.2	348.6	130.3	4.0	186.3	320.6	59.2	3.5	177.5	240.2
B. Income	0.0	0.0	-9.1	-9.1	0.0	0.0	-9.2	-9.2	0.0	0.0	-5.9	-5.9	0.0	0.0	1.4	1.4
1. Receipts	0.0	0.0	16.6	16.6	0.0	0.0	18.1	18.1	0.0	0.0	24.4	24.4	0.0	0.0	27.5	27.5
2. Payments	0.0	0.0	25.7	25.7	0.0	0.0	27.3	27.3	0.0	0.0	30.3	30.3	0.0	0.0	26.1	26.1
C. Current transfers	-1.9	0.0	-0.3	-2.2	-1.9	0.0	-9.3	-11.2	-1.5	0.0	-11.3	-12.8	-5.0	-0.4	-12.9	-18.3
1. Receipts	0.0	0.0	13.3	13.3	0.0	0.0	13.8	13.8	0.0	0.0	16.2	16.2	0.0	0.0	22.3	22.3
2. Payments	1.9	0.0	13.6	15.5	1.9	0.0	23.1	25.0	1.5	0.0	27.5	29.0	5.0	0.4	35.2	40.6
2. Capital and financial account (net)	100.8	0.0	68.4	169.2	166.1	0.0	-30.5	135.6	-143.8	0.0	-22.6	-166.4	-224.5	0.0	-26.3	-250.8
A. Capital account	0.0	0.0	7.3	7.3	0.0	0.0	0.4	0.4	0.0	0.0	-0.1	-0.1	0.0	0.0	-0.1	-0.1
1. Capital transfers	0.0	0.0	7.3	7.3	0.0	0.0	0.4	0.4	0.0	0.0	-0.1	-0.1	0.0	0.0	-0.1	-0.1
2. Acquisition/disposal of non-produced, nonfinancial assets	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
B. Financial account	100.8	0.0	61.1	161.9	166.1	0.0	-30.9	135.2	-143.8	0.0	-22.5	-166.3	-224.5	0.0	-26.2	-250.7
1. Direct investment	101.0	0.0	15.3	116.3	166.3	0.0	-1.2	165.1	-143.4	0.0	-24.8	-168.2	-224.5	0.0	0.6	-223.9
2. Portfolio investment	-0.2	0.0	-50.1	-50.3	-0.2	0.0	-56.2	-56.4	-0.4	0.0	6.0	5.6	0.0	0.0	2.2	2.2
3. Other investment	0.0	0.0	95.9	95.9	0.0	0.0	26.5	26.5	0.0	0.0	-3.7	-3.7	0.0	0.0	-29.0	-29.0
3. Items not yet classified 2)	0.0	0.0	2.0	2.0	0.0	0.0	-0.2	-0.2	0.0	0.0	-1.2	-1.2	-5.0	0.0	10.4	5.4
4. Overall balance (1+2+3)	25.9	-21.9	16.2	20.2	-1.1	25.5	-79.8	-55.4	10.9	-5.4	-34.1	-28.6	18.7	2.8	-17.8	3.7
5. Banking transactions 3)	-25.9	21.9	13.9	9.9	1.1	-25.5	62.9	38.5	-10.9	5.4	4.7	-0.8	-18.7	-2.8	47.8	26.3
6. Increase (-) in official reserves 4)	0.0	0.0	-30.1	-30.1	0.0	0.0	16.9	16.9	0.0	0.0	29.4	29.4	0.0	0.0	-30.0	-30.0
A. Monetary gold	0.0	0.0	9.1	9.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0	-14.0	-14.0
B. Foreign exchange holdings	0.0	0.0	-39.2	-39.2	0.0	0.0	16.9	16.9	0.0	0.0	29.4	29.4	0.0	0.0	-16.0	-16.0

1) On a cash basis.

2) Including errors and omissions.

3) "-" sign denotes an increase in assets and a decrease in liabilities.

4) Excluding revaluation differences of gold and official foreign exchange holdings.

TABLE 8.5: BREAKDOWN OF MERCHANDISE TRADE

During period	1998	1999	2000	2001	1999				2000				2001			
					I	II	III	IV	I	II	III	IV	I	II	III	IV
1. Exports f.o.b.	2,085.0	2,533.6	4,618.2	4,366.2	567.0	606.5	650.9	709.2	1,041.4	937.9	1,180.1	1,458.8	1,216.9	1,614.2	715.2	819.9
A. General merchandise	1,954.2	2,361.6	4,350.3	4,210.4	529.8	559.1	613.5	659.2	980.1	877.6	1,091.4	1,401.2	1,177.1	1,569.5	679.4	784.4
1. Oil sector	1,407.6	2,018.2	4,177.7	4,024.8	404.2	471.2	536.4	606.4	919.3	847.0	1,053.3	1,358.1	1,123.6	1,534.3	634.3	732.6
2. Free-zone	516.4	303.8	139.4	149.2	116.6	76.7	68.4	42.1	50.6	24.6	29.6	34.6	45.6	26.3	36.0	41.3
3. Other sectors	30.2	39.6	33.2	36.4	9.0	11.2	8.7	10.7	10.2	6.0	8.5	8.5	7.9	8.9	9.1	10.5
B. Goods procured in ports by carriers	130.2	171.7	267.0	155.8	37.0	47.4	37.3	50.0	61.3	60.3	88.7	56.7	39.8	44.7	35.8	35.5
C. Repairs on goods	0.6	0.3	0.9	0.0	0.2	0.0	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	0.9	0.0	0.0	0.0	0.0
2. Imports f.o.b.	2,717.5	3,597.1	4,680.9	4,227.6	612.5	1,097.7	868.6	1,018.3	782.9	1,311.7	1,169.1	1,417.2	894.0	1,140.4	1,460.0	733.2
A. General merchandise	1,711.5	1,533.0	1,404.2	1,588.3	406.6	362.8	388.2	375.4	378.0	341.0	360.3	324.9	310.2	310.1	578.9	389.1
1. Oil sector	349.6	327.0	270.2	489.5	77.6	66.3	115.4	67.7	82.1	76.5	76.7	34.9	34.9	37.5	306.9	110.2
2. Free-zone	473.7	253.9	128.9	125.6	94.1	77.6	43.0	39.2	35.8	24.1	33.0	36.0	32.8	30.2	28.0	34.6
3. Other sectors	888.2	952.1	1,005.1	973.2	234.9	218.9	229.8	268.5	260.1	240.4	250.6	254.0	242.5	242.4	244.0	244.3
B. Goods for processing	974.8	2,035.3	3,251.0	2,638.6	198.4	728.4	474.9	633.6	397.8	961.2	799.7	1,092.3	583.8	830.2	880.5	344.1
C. Goods procured in ports by carriers	18.9	19.2	19.8	0.1	4.7	4.2	3.6	6.7	5.9	6.6	7.3	0.0	0.0	0.0	0.1	0.0
D. Repairs on goods	12.3	9.6	5.9	0.6	2.8	2.3	1.9	2.6	1.2	2.9	1.8	0.0	0.0	0.1	0.5	0.0
3. Merchandise trade (1-2)	-632.5	-1,063.5	-62.7	138.6	-45.5	-491.2	-217.7	-309.1	258.5	-373.8	11.0	41.6	322.9	473.8	-744.8	86.7

TABLE 8.6: OFFICIAL FOREIGN EXCHANGE RATES (SELLING)
(Period averages)

	Can. dollar	Pound sterling	Neth. guilder (x 100)	Swiss franc (x 100)	French franc (x 100)	German mark (x 100)	Italian lire (x 1,000)	Japanese yen (x 10,000)	ECU/EURO1) (x 100)
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
1998	1.217	2.996	90.858	124.206	30.766	102.369	1.063	137.891	201.533
1999	1.215	2.926	86.955	119.161	29.208	97.957	0.990	158.931	191.191
2000	1.215	2.740	75.304	106.012	25.299	84.843	0.857	167.047	165.948
2001	1.179	2.608	73.083	106.553	24.562	82.344	0.832	148.245	160.736
1999 I	1.194	2.952	91.586	125.875	30.751	103.136	1.042	154.288	200.049
II	1.225	2.905	86.217	117.104	28.964	97.144	0.981	148.911	190.000
III	1.215	2.897	85.598	117.568	28.757	96.446	0.974	159.212	188.632
IV	1.226	2.949	84.750	116.512	28.471	95.474	0.965	172.334	186.730
2000 I	1.241	2.903	80.538	110.294	27.056	90.745	0.917	168.239	177.480
II	1.219	2.770	76.204	107.315	25.601	85.862	0.867	168.700	167.931
III	1.219	2.674	73.851	105.273	24.812	83.201	0.841	167.220	162.758
IV	1.182	2.615	70.749	101.295	23.767	79.705	0.805	164.124	155.898
2001 I	1.202	2.638	75.343	108.109	25.313	84.892	0.857	152.416	164.688
II	1.202	2.578	71.222	102.592	23.961	80.249	0.811	146.797	156.953
III	1.170	2.603	72.676	106.176	24.415	81.887	0.827	147.911	160.155
IV	1.143	2.613	73.121	109.232	24.571	82.386	0.833	145.995	161.173

1) On January 1, 1999, the ECU was replaced by the EURO.

TABLE 8.7: OFFICIAL FOREIGN EXCHANGE RATES (SELLING)

(End of period)

	Can. dollar	Pound sterling	Neth. guilder (x 100)	Swiss franc (x 100)	French franc (x 100)	German mark (x 100)	Italian lire (x 1,000)	Japanese yen (x 10,000)	ECU/EURO ¹⁾ (x 100)
	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)	(8)	(9)
1998	1.165	2.990	95.170	130.300	32.190	107.180	1.110	157.660	210.560
1999	1.240	2.920	82.010	112.430	27.550	92.400	0.930	175.920	180.720
2000	1.200	2.690	75.800	109.200	25.460	85.400	0.860	156.990	167.030
2001	1.130	2.620	71.940	106.780	24.170	81.060	0.820	137.470	158.540
1999 I	1.200	2.920	87.690	120.720	29.460	98.800	1.000	151.200	193.240
II	1.220	2.850	84.310	0.000	28.320	95.000	0.960	148.850	185.800
III	1.230	2.980	87.060	119.960	29.250	98.100	0.990	170.280	191.860
IV	1.240	2.920	82.010	112.430	27.550	92.400	0.930	175.920	180.720
2000 I	1.240	2.890	77.980	107.900	26.200	87.870	0.890	174.420	171.850
II	1.220	2.740	78.010	110.220	26.210	87.890	0.890	170.930	171.910
III	1.200	2.660	71.550	103.350	24.040	80.620	0.810	166.080	157.680
IV	1.200	2.690	75.800	109.200	25.460	85.400	0.860	156.990	167.030
2001 I	1.150	2.580	72.100	103.920	24.220	81.240	0.820	143.470	158.880
II	1.180	2.550	69.220	100.080	23.260	78.000	0.790	144.780	152.550
III	1.140	2.660	74.540	111.130	25.040	83.990	0.850	150.670	164.260
IV	1.130	2.620	71.940	106.780	24.170	81.060	0.820	137.470	158.540

1) On January 1, 1999, the ECU was replaced by the EURO.

Explanatory notes to the tables

Table 1.3 Consumer price indices

The consumer price index, produced by the Central Bureau of Statistics, is a Laspeyres type of index and is based on the results of household expenditure surveys conducted by this Bureau. The latest survey was conducted during the period October 1998 through January 1999.

The base of the index was replaced from August 1994 to September 2000.

To convert the indexes prior to September 2000 to the new base period, these indexes should be multiplied by the ratio of the new and old index. For instance, the indexes in column 1 "Total index" prior to September 2000 should be multiplied by the ratio 0.8410, i.e.,

$$\frac{\text{September 2000 (New index)}}{\text{September 2000 (Old index)}} = \frac{100.0}{118.9} = 0.8410$$

Table 1.5 Utilities

The table Utilities reflect the consumption of water, electricity and gas. The consumption of water is excluding sales to Coastal Aruba N.V. and vessels. Each category is presented on the basis of its standard unit of measure. The utilities index is calculated as a weighted average of the indexed consumption of water, electricity and gas. The weights used here are dynamic and fluctuate according to the relative significance (during a period) of the value of each consumption category in the aggregated value. Annual data are based on the year 1996 (=100), while quarterly data are based on an average of that year, since the quarterly data reflect only the consumption during a quarter, while the annual data is cumulative.

Table 1.7 and Table 1.8 Merchandise foreign trade, respectively by country and by product category

The data for these tables (by country and by product category) are derived from the automated customs system Asycuda. In this system, about 8,000 documents related to export and import are registered on a monthly basis. The Central Bureau of Statistics

processes this data using the International Special Trade System. Certain types of goods are excluded from the data, e.g., monetary gold, securities, bank notes, coins in circulation, and postal items. Furthermore, goods consigned by a government to its armed forces and diplomatic representatives abroad (including embassies, consulates, the Cabinet of the Netherlands-Antillean and Aruban Affairs (KABNA), the Cabinet of the Governor of Aruba representing the Queen of the Kingdom of the Netherlands, and the Marine Corps) are also excluded from the trade statistics. These exclusions are in accordance with the recommendations of the United Nations. Mineral fuels are also excluded.

The country from which goods are imported is the country of consignment or provenance from which goods are dispatched to Aruba without any commercial transactions in intermediate countries. The country of export is the country of destination known at the time of dispatchment as the final country to which goods are delivered.

Table 2.1 Monetary survey

The monetary survey consolidates the accounts of the Centrale Bank van Aruba (the Bank), the commercial banks, and the Government, related only to the issuance of components of money supply, i.e., coins and treasury bills. This survey shows the financial relationship between the monetary sectors, whose liabilities include the money supply, and other sectors of the economy.

Net claims on public sector:

Gross claims

Resulting from the issuance of coins and treasury bills. Gross claims include loans granted as well as government bonds in the hands of the monetary sector.

Net foreign assets:

Centrale Bank van Aruba

Revaluation differences of gold and official foreign exchange holdings are excluded in order to calculate the net import of foreign funds by the non-monetary sectors.

Table 2.2 Components of broad money "Money" consists of bank notes, coins and demand deposits of the private sector. It does not include government deposits, neither the

deposits of the commercial banks with the Bank, nor their cash holdings. "Quasi-money" comprises time and savings deposits with the commercial banks and the Bank, as well as treasury bills held by the private sector. This table shows the total liquid claims of the domestic private sector on money-creating institutions.

Table 2.3 Causes of changes in broad money

Inflow of foreign funds

Revaluation differences of gold and official foreign exchange holdings are excluded in order to calculate the net import of foreign funds by the non-monetary sectors.

Table 2.4 Foreign assets

Aruba's net foreign assets consist mainly of convertible claims on nonresidents and gold. Aruba has no accounts with the International Monetary Fund, because it participates in this institution as part of the Kingdom of the Netherlands. In contrast to Table 2.1, net foreign assets in this table include revaluation differences of gold and official foreign exchange holdings. Since end-1989, gold and claims in gold are valued once every three years at standards set by the Bank's Board of Supervisory Directors. As a result, the value of gold increased by AFL 37.4 million on that date and decreased by AFL 1.5 million at end-1992. By end-1995, the value of gold increased again by AFL 1.2 million. By end-1996, the amount of gold holdings of the Bank increased by AFL 3.0 million to AFL 50.1 million due to an adjustment in the net claim on the Gold Fund of the Netherlands Antilles and Aruba. By end-1998, these Bank's holdings of gold deposits were revalued and, consequently, decreased by AFL 9.1 million to AFL 41 million.

Column:

(9) Revaluation differences

Revaluation differences of gold and official foreign exchange holdings.

Table 3.1 Consolidated balance sheet of the money-creating institutions

Money-creating institutions

These are the Bank, the Government and the commercial banks.

Claims on money-creating institutions:

Monetary authorities

These are institutions (the Bank and the Government) that create base money.

Other domestic assets

Mainly equipment and miscellaneous items.

Revaluation differences

These are revaluation differences of gold and official foreign exchange holdings. In accordance with the Central Bank Ordinance as revised in December 1989, changes in the value of gold and foreign exchange due to changes in the price of gold and exchange rates are accounted for in a revaluation reserve.

Other domestic liabilities

Money in custody, miscellaneous items and other liabilities.

Table 3.2 Detailed balance sheet of the Centrale Bank van Aruba

Columns:

(2) Other

Mainly equipment and miscellaneous items.

(5 and 6) Foreign assets:

Claims on banks

Balances with foreign central and commercial banks in convertible and other currencies.

Claims on governments

Treasury bills and other securities issued by foreign governments and international organizations in convertible and other currencies.

(10) Bank notes issued

Bank notes held by the public and commercial banks.

(13) Official entities

Includes the post office.

(16) Other financial institutions' deposits

These institutions are banklike financial institutions, such as mortgage and investment banks, licensed by the Bank to operate in the domestic market. Other nonbank financial institutions, among which are insurance companies and pension funds, are included under column (17) "private sector".

(17) Private sector

Includes business enterprises, individuals,

nonbank financial institutions and foundations.

(18) Other

Money in custody, other liabilities and the Bank's current net income position.

Table 3.4 Coins issued

The Government issues coins, which are, therefore, its liability. The Bank buys the coins and resells them at face value to the commercial banks and to the public.

Table 4.1 Commercial banks: summary account

Commercial banks are financial institutions licensed to carry out banking operations with residents. These banks grant loans, and have among their liabilities deposits transferable by check or otherwise usable in making payments.

Commercial banks' transactions resulting in claims on, and liabilities to, nonresidents are included in this balance sheet only if these transactions are an integral part of their total activities. Offshore businesses sheltered in a separate accounting unit (where claims on nonresidents are kept equal to liabilities to nonresidents so that no net open position arises) are not included in this balance sheet.

Column:

(7) Capital and reserves:

Includes subordinated debt.

Table 4.2 Commercial banks: prudential ratios

The risk-weighted capital ratio is derived by dividing the banks' capital base by the total amount of the risk-weighted assets, including both on-balance and off-balance sheet activities. As of June 1989, the internationally adopted risk-weighted capital ratio was introduced.

Table 4.3 Commercial banks: detailed balance sheet

Columns:

(6 to 9) Loans and advances:

Enterprises

Commercial loans and advances to private and public enterprises and official entities. Public

enterprises, among which the Telecommunications Company (SETAR), are companies producing goods and nonfinancial services, whose shares are fully or largely owned by the Government.

Mortgages

Loans and advances to enterprises and individuals secured by real estate.

Individuals

Loans and advances to individuals, excluding mortgages.

Government

Loans and advances to the Government, excluding official entities.

(10) Premises

The commercial banks' own buildings, other real estate, and equipment.

(11) Subsidiaries

Holdings of at least 10 percent of the equity capital of other companies and advances to these companies.

(12) Accounts receivable

Costs, commissions, dividends, rents, and other income earned or accrued, but not yet collected, as well as prepaid expenses not included in the banks' current profit and loss accounts.

(21) Total assets

The balance sheet total does not correspond with that of table 4.1, because in this table interbank assets and liabilities have been netted out; the net figure is recorded in column (13) "other (net)".

(22 to 25) Demand deposits

Deposits withdrawable on demand, in the form of balances on checking and similar accounts. Also included are time deposits matured but not renewed.

(26 to 29) Time deposits

Deposits with a specific original maturity.

(30) Savings deposits

Deposits with certain withdrawal restrictions, but with no specific maturity condition.

(31) Other liabilities

Accounts payable, provision for loan losses and items not included elsewhere.

(32) Capital and reserves

Paid-up capital by residents, reserves, retained profits, and the banks' current net income position.

(33) Subordinated debt

Liabilities subordinated to claims of depositors and other creditors.

Table 4.4 and Table 4.5 Commercial banks' loans to domestic sectors by kind of economic activity

These tables provide a distribution of resident commercial loans to economic sectors according to the third revision of the International Standard Industrial Classification of all economic activities (ISIC) of 1990 of the United Nations. Table 4.4 gives an overview of the outstanding commercial loans, loans to government and to individuals of the banking sector, divided in three categories, i.e., current accounts, term loans and mortgages, and their contribution in total loans, for the period under review. Table 4.5 gives a historic overview of the outstanding loans of the banking sector provided in Table 4.4.

Table 5.1 Financial survey

The financial survey provides an overview of the activity of the financial sector as a whole. It covers financial positions and transactions of the financial sector with other domestic sectors and with the rest of the world. It comprises the accounts of the Centrale Bank van Aruba, the Treasury (the government, related only to the issuance of components of money supply, i.e., coins and treasury bills), the commercial banks, and the aggregated accounts of the nonmonetary financial institutions, comprising mortgage banks, pension funds, life insurance companies, finance companies, the Aruban Investment Bank and the Social Security Bank.

Table 6.1 Interest rates of commercial banks

As of September 1998, the Bank introduced a new method to report and calculate the interest rates on deposits and loans of the commercial banks. The interest rates shown represent the period weighted average rates of these banks on new loans and deposits for domestic activities. Nominal interest rates are used for the deposits. An annual percentage rate (APR) is calculated for the interest rates charged on consumer credit. A weighted average rate of interest is

calculated for both deposits (i.e., time and savings) and loans (i.e., individual and commercial). Subsequently, a margin between the credit and debit rate is computed.

Table 7.1 Government Financial Operations

This table provides an overview of the financial operations of the government (including development funds) on a cash basis.

The definition of the government used by the Centrale Bank van Aruba (the Bank) comprises all the departments of the government, including the Department of Public Works (DOW), "Landsbedrijf Ontwikkelingsprojecten" (LOP) and the Fondo Desaroyo Aruba (FDA). Thus, the definition does not include the social security sector, which comprises mainly the Social Security Bank (SVB) and the General Medical Insurance (AZV). This narrow definition of the government enables the analysis of its liquidity position on a cash basis.

Total revenue and grants

Total revenue and grants comprise receipts compiled by the Tax Collector's Office, the Department of Finance and the Bank. Tax and nontax revenue are classified according to the nature of the base on which the tax is levied or the kind of action which creates the liability. Grants are unrequited, nonrepayable, non-compulsary government receipts from other governments or international institutions.

Expenditure and items n.i.e.

The expenditure of the government on a cash basis is derived as a residual of total registered revenue (including grants) and net financing. The Department of Finance provides information on the nature of the expenditure. Items n.i.e. (not included elsewhere) is a residual, and thus includes errors and omissions. Net financing comprises net foreign capital, nonbank domestic capital, and the net recourse to the monetary system of the government.

Table 7.2 Government revenue

This table provides a detailed overview of the total government revenue, subdivided into taxes, nontax revenue and grants.

Table 7.3 Government position with the monetary system

This table covers the government's financial position with the Centrale Bank van Aruba (the Bank) and the commercial banks. It gives an overview of the government's deposits with the Bank and the local commercial banks and its liabilities to the monetary authorities and local commercial banks.

Table 8.1 Balance of payments

Current and non-monetary capital and financial account

The balance of payments records payments and receipts between residents and nonresidents on goods, services, income and current transfers, as well as changes in Aruba's claims on, and liabilities to, the rest of the world. The basic data to compile the balance of payments are obtained from residents, who are (with the exception of companies with a nonresident status, i.e., offshore companies) legally obliged to report to the Bank their transactions with nonresidents. In practice, licensed foreign exchange banks, operating either as intermediaries or on their own behalf, report the bulk of the transactions. Enterprises holding accounts with foreign banks or with other nonresidents are also obliged to report. Changes in the balance on these accounts are registered by the Bank either as an increase or a decrease in currency and deposits of other sectors. As from the fourth quarter of 1990, foreign transactions of the Coastal Aruba Refining Company, which are settled through a current account with the parent company abroad, are incorporated in the balance of payments. Changes in the balance on this account are registered as short-term direct investments.

Items not yet classified

Transactions of which the underlying nature is not yet known. Profits and losses on foreign exchange transactions of the Bank and the commercial banks as well as revaluation differences of foreign claims and liabilities of the commercial banks are also included.

Banking transactions

Banking transactions cover all capital transactions of authorized foreign exchange banks carried out for their own account. These transactions comprise, among other things, loans to and from foreign banks and nonbanks and their redemptions, the placement of notes with nonresidents issued for their own account and changes in their liquid claims and liabilities.

Increase (-) in official reserves

Changes in the foreign exchange holdings (excluding revaluation differences of gold and foreign exchange holdings) cover all claims on and liabilities to nonresidents of the Bank denominated in foreign currencies. Changes in Aruban florin accounts held with the Bank by nonresidents are also reflected in the foreign exchange holdings.

Table 8.2 Components of the current account

Goods

Goods comprise import and export related payments of crude oil and oil products as well as import and export related payments by free-zone enterprises and by sectors other than the oil and free-zone sectors effectuated through the banking system and notified foreign bank or current accounts. Non-oil merchandise import payments by the oil sector, goods procured in ports and repair goods are also included.

Services:

Transportation

Transportation contains, among other things, harbor dues and fees, and passenger fares. Data on transportation are based on the relevant payments. However, adjustment are made to allow for the fact that in the balance of payments goods are recorded consistently as a f.o.b basis.

Travel

Registered tourism receipts from transactions in foreign currency, traveller's checks and credit cards as recorded by the foreign exchange banks, as well as the enterprises holding accounts with foreign banks. Goods taken out of Aruba by tourists paid for in foreign currency, traveller's checks or credit cards and flows related to medical treatment and expenditures of students are also included under "travel".

Government n.i.e

Payments by the Government of the Netherlands in connection with its representative office in Aruba (including the Netherlands Royal Navy) are included as inflows, while payments by the Aruban Government related to its representative office in the Netherlands ("Aruba Huis") and its tourism offices abroad are, among others, recorded as outflows.

Other

These services mainly include management fees, transactions for industrial maintenance, contracting works, royalties, postal and telecommunication charges, insurance services, rents and leases.

Income

Income covers dividends received on equity investments and participations, as well as interest on public and private sector loans, debt securities, and foreign assets and personal earned income.

Current transfers

Private and official transfers, i.e., workers' remittances and other current transfers of individuals as well as pension and education payments and grants.

Table 8.3 Components of the capital and financial account

Capital account

Capital account consists of capital transfers and acquisition/disposal of non-produced nonfinancial assets. Capital transfers cover private transfers being migrants' transfers, and official transfers, being payments in connection with development aid (capital grants).

Financial account

Financial account covers direct investment, portfolio investment and other investment. The latter is subdivided into loans and other financial transactions.

Banking transactions

See note for Table 8.1.

Table 8.4 Balance of payments by sectors

This table summarizes the balance of payments' transactions by sectors.

Columns:

Oil sector

Transactions of Coastal Aruba Refining Company, Coastal Aruba Fuel Company, Wickland Oil Aruba N.V. (up to the third quarter of 1998) and Barlock/Texaco (the former Barlock/Shell), which are settled through the banking system as well as the accounts held with foreign banks and the parent company abroad are registered in this column.

Free-zone sector

This column covers the international transactions of the free-zone companies through the banking system and their foreign bank accounts.

Other sector

This column contains transactions of the rest of the economy, which are settled through the banking system and accounts held with foreign banks.

Table 8.5 Breakdown of merchandise trade:

Exports and imports are recorded on f.o.b. basis and are divided into general merchandise, goods for processing, goods procured in ports by carriers, repairs on goods and non-monetary gold.

Table 8.6 Official foreign exchange rates (selling)

Banks' minimum selling rates for officially quoted currencies for customers. The foreign exchange banks' selling rates of the currencies shown in the table are fixed daily by the Bank on the basis of middle market rates quoted for those currencies against the U.S. dollar. Officially quoted rates for other currencies are determined by means of a fixed percentage margin on either side of the middle rate for each currency. Offshore customers, or customers with larger amounts of foreign currency to be bought or sold, may negotiate an exchange rate to settle transactions with their banks.

Rates at which foreign exchange banks will buy and sell the U.S. dollar from and to the public:

	minimum buying rates		maximum selling rates
as from:	bank notes	cheque and cable- transfers	
Jan 1, 1986	1.77	1.79	1.81
May 18, 1987	1.77	1.78	1.80